

Århundredets
1700 Festival

Evalueringsrapport 2012

Rapport 2012

Rapporten for Århundredets Festival 2012 er skrevet af Folkeuniversitetet i Aarhus. Rapporten giver et overblik over festivalens organisation og samarbejdspartnere samt et indblik i festivalprogrammet, publikummer, markedsføring og presse. Folkeuniversitetet i Aarhus var initiativtager til og festivalsekretariat for Århundredets Festival. Rapporten er først og fremmest baseret på sekretariatets erfaringer, men er suppleret med evalueringer fra samarbejdspartnere og publikummer.

Skrevet af: Trine Bang og Maria Fly Vilsbøll, Folkeuniversitetet i Aarhus

Layout: Hans Christian Molbech, Folkeuniversitetet i Aarhus

Tak til festivalens hovedsponsorer

Aarhus Universitet, Aarhus Kommune, Kulturhovedstad 2017, Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser og Dansk Folkeoplysnings Samråd.

Århundredets 1700 Festival

Akademiet for Historiske Frisurer satte meterhøjt rokokohår til *Århundredets Maskebal* i Studenterhuset (øverst) og *Women Only* på Kvindemuseet (nederst).

Foto:
Søren Kjeldgaard (øverst)
og HC Molbech (nederst)

Indhold

Resume	4	
Introduktion til Århundredets Festival	5	
Århundredets Festival i tal	6	
Mål og visioner	9	
Festivalorganisation	10	
Design og grafik	13	
Samarbejdspartnere	15	
Festivalprogram	22	
Publikum	30	
Festivalen i undervisningen	33	
Markedsføring	39	
Presse	43	
Økonomi	46	
Konklusion	47	
Bilag 1	Proceskalender	49
Bilag 2	Opstartsmøde	50
Bilag 3	Samarbejdspartneres evaluering	52
Bilag 4	Kommentarer fra samarbejdspartnere	54
Bilag 5	Festivalens besøgstal	57
Bilag 6	Publikumsundersøgelse	65
Bilag 7	Evaluering fra gymnasielærere	70
Bilag 8 a	Festivalen i de trykte medier	73
Bilag 8 b	Festivalen i netmedier	82
Bilag 8 c	Festivalen i radio og tv	86
Bilag 9	Forskerportrætter på DR.dk	89
Bilag 10	Grønspættebogen	91
Bilag 11	Avisartikler	92

Resume

Målet med Århundredets Festival var at skabe en festival, der kunne fungere som platform for nye samarbejder og formidlingsformer på tværs af viden og kultur. Rapporten beskriver, hvordan festivalen indfrieede målet – dels ved at skabe bred forankring i byen og dels ved at præsentere et festivalprogram, hvor mange arrangementer blev tilrettelagt i tværfaglige samarbejder. For at understrege festivalens vidensprofil havde sekretariatet særligt fokus på at udvikle nye formidlingsformater og præsentere forskning og forskere uden for universitetets rammer.

Med ca. 150 forskellige arrangementer blev Århundredets Festival en stor begivenhed med bred publikumstilslutning og stor medieopmærksomhed i både regionale og landsdækkende medier. Rapporten peger på, at særligt festivalens formidlingshighlights *Historiske Talkshows* og *Århundredets Maskebal* skabte synlighed og omtale, fungerede som fyrtårne for festivalens identitet og fjøede kant til den historiske festival. *Historiske Talkshows* fik for eksempel forsiden på Politikens Kultursektion, mens TV2 Østjyllands regionale nyheder sendte direkte fra maskeballets åbning.

Med et bredt festivalprogram formåede festivalen at tiltrække de forventede målgrupper; børnefamilien, skole- og gymnasieklasser, unge mellem 20-40 år og de modne 40+. Festivalens kernepublikum var kvinder over 40 år. De yngre mellem 20-40 år var bedst repræsenteret til festivalens skæve og debatterende arrangementer, mens skole- og gymnasieklasser blev engageret gennem festivalens skolenetværk, som rapporten detaljeret beskriver. Sekretariatet vil fremadrettet have endnu mere fokus på at engagere den yngre målgruppe mellem 20-40 år.

Rapporten viser, at festivalens samarbejdspartnere har haft en god oplevelse med deltagelse i festivalen på grund af festivalens indholdsmæssige kvalitet og stringente tematiske ramme, et velfungerede sekretariatet og den store interesse blandt publikum og presse.

Folkeuniversitetet har været drivkraft bag Århundredets Festival – som koordinerende sekretariat, økonomisk løftestang for festivalens kobling mellem viden og kultur, arrangementsudvikler, sparringspartner og som ansvarlig for design, programlayout og markedsføring. Rapporten viser, hvordan det har været en styrke for festivalen, at begivenheden var forankret på Folkeuniversitetet. Dels fordi Folkeuniversitetet bidrog med et solidt festivalsekretariat og dels ved, at festivalen kunne trække på sekretariatets stærke markedsføringskanaler, kvalitetsbaserede brand og engagerede målgrupper. Rapporten peger frem mod kommende festivaler, hvor visionen for Århundredets Festival er, at begivenheden kan skabe en international profil med større og blivende historisk formidlende projekter i byen.

Århundredets 1700 Festival

Introduktion til Århundredets Festival

Århundredets Festival er en tilbagevendende historisk videns- og kulturfestival i Aarhus. Festivalen er placeret over ti dage i marts måned i en periode fra fredag til søndag.

Festivalen præsenteres af Folkeuniversitetet i Aarhus – der er initiativtager og festivalsekretariat for begivenheden – i tæt samarbejde med Aarhus Universitet og en lang række videns-, kunst- og kulturinstitutioner. Med samarbejder på tværs af viden og kultur inviterer festivalen et bredt publikum til underholdende og tankevækkende historisk formidling med appel til både sanser og intellekt.

Første festival satte spot på 1700-tallet den 9.-18. marts 2012. Med titlen '1700-tallet: Opdagelser, pøbel og pudderparykker' blev 1700-tallet vakt til live på tværs af byens institutioner og rum – ude som inde. Festivalen bød på arrangementer i spænd mellem det folkelige og det finkulturelle inden for kategorierne *Viden og Debat*, *Scene og Salon*, *Musik, Kunst og Udstilling*, *Smag og Oplev* og *Børn og Familie*.

Festivalen er planlagt til fremadrettet at kaste lys over historien med 4 historiske festivaler.

I marts 2014 tematiserer festivalen 1800-tallet. I marts 2016 tager festivalen livtag med perioden 1900-1950, mens festivalen i marts 2017 kaster sig over perioden 1950-2000. Bliver Aarhus Europæisk Kulturhovedstad 2017, afsluttes festivalen i efteråret 2017 med en Århundredets Festival med temaet *Fremtidsscenerier*.

Øverst: Kulturrådmænd Marc Perera Christensen, Aarhus Kommune, og rektor Lauritz B. Holm-Nielsen, Aarhus Universitet holdt åbningstale ved premieren på *Schimmelmann – Finansfyrste eller kynisk finansgeni?*

Til højre: Lektor Carsten Bach-Nielsen, Aarhus Universitet, til *Fortællinger i Domkirken*.

Foto: Søren Kjeldgaard

Århundredets 1700 Festival

Århundredets Festival i tal

- Ca. 40.000 publikummer. For publikumsopgørelse, se bilag 5.
- Årets festivalbog *1700-tallet sort på hvidt* blev husstandsomdelt i 200.000 eksemplarer.
- 10 dage med arrangementer formiddag, eftermiddag og aften.
- Ca. 150 forskellige arrangementer med over 400 arrangementsafviklinger
- 85 gratis arrangementer.
- 6 forskellige programkategorier (*Viden og Debat, Scene og Salon, Musik, Kunst og Udstilling, Smag og Oplev og Børn og Familie*).
- 80 samarbejdspartnere (heraf fire regionale og to nationale).
- 39 lokationer i Aarhus og omegn.
- 97 procent af de adspurgte samarbejdspartnere har alt i alt været 'meget tilfreds' eller 'tilfreds' med deltagelsen i Århundredets Festival.
- 68 procent af de adspurgte samarbejdspartnere har i 'høj grad' eller 'nogen grad' den opfattelse, at festivalen har tiltrukket deltagere, som de normalt ikke møder.
- Den gennemsnitlige festivaldeltager er 54 år.
- 73 procent af de adspurgte publikummer havde tidligere deltaget i et Folkeuniversitetsarrangement.
- Årets festivalprogram blev husstandsomdelt i 220.000 eksemplarer.
- Klasser fra 18 forskellige folkeskoler og 6 forskellige gymnasier deltog i festivalen.
- 208 artikler, indslag m.m. om festivalen blev bragt i lokale medier.
- 52 artikler, indslag m.m. om festivalen blev bragt i landsdækkende medier.

Festivalens praktikant,
Sofie Frøkjær Justensen,
i den store robe til
Folkeuniversitetets
åbningsaften på Aarhus
Universitet.

Foto: Søren Kjeldgaard

Århundredets Maskebal
i Studenterhus Aarhus,
Aarhus Universitet.

Foto: Søren Kjeldgaard

Århundredets Festival i billeder

Borgmester Jacob Bundsgaard åbner Århundredets Festival i Musikhuset Aarhus før gallapremieren på *Historiske Talkshows* 8. marts 2012.
Foto: Søren Kjeldgaard

Ulrik Langen, professor i historie, på storskærm under *Historiske Talkshows*, mens talkshowvært Niels Krause-Kjær og Struensee lytter med fra scenen.
Foto: Søren Kjeldgaard

Røde roser til skuespilere og instruktør Nicolai Arcel, da storfilmen *En Kongelig Affære* fik premiere i Aarhus under Århundredets Festival. Festivalsekretariatet havde i aftenens anledning pyntet BioCity op med tæpper, blomster og smukke 1700-talspiger.
Foto: Søren Kjeldgaard

Århundredets Festival i billeder

Omkring 800 mennesker oplevede et levende møde med 1700-tallet under *Århundredets Maskebal*, der inviterede til alt fra menuetundervisning og erotisk oplæsning til speedforedrag og orientalske delikatesser. Foto: Søren Kjeldgaard

Skuespiller Theresa Sølvsteen fra Aarhus Teater forførte publikum med sin oplæsning fra den erotiske 1700-talsroman *Fanny Hill* i salonen under *Århundredets Maskebal*. Foto: Søren Kjeldgaard

Bachs kaffekantate i Møntmestergården i Den Gamle By. Foto: HC Molbeck

Mål og visioner

Mål og visioner

Festivalen er udviklet som et understøttende element i Aarhus' satsning på at blive Europæisk Kulturhovedstad i 2017 med temaet 'RETHINK'.

Historien er fortællinger, vi kan bruge til noget. Den fortæller om en verden, som var, og kaster nyt lys over den verden, som vi oplever lige nu. Historien sætter nutiden i perspektiv ved at gøre os opmærksomme på temaer og diskussionsemner i vores egen tid. Historie er at bruge erfaringer, informationer og erindringer om fortiden til at forstå sin egen tid, og få øje på dens udviklingsmuligheder.

Med det afsæt er målet for Århundredets Festival at gentænke og aktualisere historien og derved berige samfundsdebatten om det liv, vi lever, og det liv, vi ønsker. Målet er at engagere en bred målgruppe – børn, unge og voksne – i Aarhus', Danmarks og Europas historie ved at præsentere tankevækkende, sanselig og underholdende historieformidling. Dette ved at skabe synergi mellem viden, kunst og kultur og bringe forskningsbaseret viden ud i nye oplevelsesrum.

Festivalens vision

- at bringe forskningsformidling ud til den brede befolkning og gennem oplysning udruste den enkelte borger med et vidensfundament, der kan skabe engagement og medborgerskab
- at festivalen fungerer som platform for nye netværksdannelser på tværs af videns-, kunst-, kultur- og uddannelsesinstitutioner. Netværksdannelser, der fremmer vidensudveksling og konkret samarbejde
- at udvikle nye innovative formidlingsformater i krydsfeltet mellem viden, kunst og kultur
- at profilere Aarhus og den midtjyske region som nytænkende vidensregion, hvor samarbejde mellem viden og kultur står stærkt

Festivalorganisation

Folkeuniversitetet i Aarhus er initiativtager til – og festivalsekretariat for – Århundredets Festival. Festivalen bakkes op af en styregruppe bestående af repræsentanter fra Aarhus' kultur- og vidensinstitutioner.

Folkeuniversitetet i Aarhus

Folkeuniversitetet er en ikke-kommerciel statsstøttet organisation, der arbejder for at formidle forskning til den brede befolkning. Hvert år udbyder Folkeuniversitetet i Aarhus omkring 700 forelæsningsrækker i Aarhus, Herning, Emdrup (København) og Ebeltoft. Siden 2000 er delta-gerantallet mere end syvdoblet. Tilmeldingstallet på forelæsningsrækker i Aarhus, Emdrup, Herning og Ebeltoft var i 2011 mere end 50.000. Da de fleste tilmeldte sig en forelæsningsrække med flere forelæsninger, svarer det til, at der knap 190.000 gange i løbet af året går en person ind ad døren til en forelæsning på Folkeuniversitetet.

Folkeuniversitetet i Aarhus har i de seneste år nytænkt koncepter for videnformidling ved at skabe netværk på tværs af institutioner. Det har ført til samarbejder med kulturinstitutioner som fx Aarhus Teater, ARoS, Den Jyske Opera, Kvindemuseet, Nordisk Film Biografer, Den Gamle By og Aarhus Symfoniorkester om arrangementer, der kombinerer viden og kulturoplevelser. Samarbejderne har vist, at Folkeuniversitetets forskningsformidling kvalificerer den kulturelle oplevelse med viden og perspektiv, mens kulturen tilfører forskningen en sanselig, underholdende og debatskabende dimension.

Århundredets Festival er i tråd med Folkeuniversitetets ambition om at bringe forskning ud, hvor folk færdes og gøre viden til underholdende, tankevækkende og intelligente oplevelser for et bredt publikum. Festivalen er én af Folkeuniversitetets store nytænkende formidlingsindsatser, hvor visionen om synergi mellem viden og kultur tager skridtet videre. Folkeuniversitetets styrelse afsatte derfor personaleresourcer og økonomi til etablering af et festivalsekretariat under Folkeuniversitetet i Aarhus.

Festivalkoordinator
Trine Bang introducerer
professor Hans-Jørgen
Schanz, Aarhus Universitet,
til Folkeuniversitetets
åbningsaften på Aarhus
Universitet.
Foto: Søren Kjeldgaard

Festivalsekretariatet 2012

Folkeuniversitetet har som festivalsekretariat varetaget den overordnede tilrettelæggelse, koordinering og markedsføring af Århundredets Festival, herunder:

- koordinering af festivalens aktiviteter
- arrangementsudvikling, planlægning og koordinering af konkrete arrangementer
- involvering af samarbejdspartnere og etablering af samarbejdsnetværk
- funktion som sparringspartner for samarbejdspartnere i forhold til arrangementsudvikling
- opbygning af hjemmeside og design af festivalgrafik/illustration
- tekstforfatning, redigering og layout af festivalprogram
- markedsføring og PR i landsdækkende, regionale og lokale medier
- produktion og afvikling af formidlingsmæssige highlights som *Århundredets Maskebal* og *Historiske Talkshows*, der har bundet festivalen sammen og sikret gennemslagskraft i medier og blandt publikum.
- etablering af et skolenetværk med arrangementer, undervisningstilbud og materiale til lærere og elever i folkeskoler og gymnasier
- fundraising
- informationskontor for festivalens publikummer før og under festivalen
- vært for en lang række arrangementer under festivalen

Medarbejdere på festivalsekretariatet

Festivalkoordinator Trine Bang (fuld tid to år), festivalmedarbejder Trine Blicher Folmer (fuld tid et år), layouter og webredaktør Hans Christian Molbech (fuld tid fem måneder), journalist og pressemedarbejder Maria Fly Vilsbøll (fuld tid fire måneder), festivalpraktikant Sofie Frøkjær Justesen (deltid seks måneder), bogholder Liselotte Weiss Niebuhr (fuld tid to måneder) og programmedarbejdere fra Folkeuniversitetet (deltid 6 måneder). Rektor for Folkeuniversitetet Sten Tiedemann har haft hovedansvar for – og den overordnede ledelse af – Århundredets Festival. Dertil har Folkeuniversitetets administration før og under festivalen fungeret som informationskontor for festivalens publikum.

Styregruppe

Århundredets Festival bakkes op af en styregruppe bestående af repræsentanter for centrale videns- og kulturinstitutioner i Aarhus. Styregruppen er med til at kvalitetssikre festivalens program og forankre festivalen i byens videns- og kulturmiljøer. Styregruppen er ikke ansvarlig for festivalens økonomi.

Styregruppen, der blev nedsat i maj 2009, består af:

- Birgit Pedersen, formidlingsinspektør, ARoS
- Carsten Fenger Grøndahl, forlagschef, Aarhus Universitetsforlag
- Jens Holbeck, næstformand, Folkeuniversitetet i Aarhus
- Johannes Flensted-Jensen, tidl. næstformand, Region Midtjylland
- Kim Halskov, centerleder, CAVI, Aarhus Universitet
- Mads Hvidtved Grand, vicedirektør for kommunikation, Aarhus Universitet
- Merete Ipsen, museumsinspektør, Kvindemuseet
- Noe Munck, formand, Folkeuniversitetet i Aarhus
- Palle Kjeldgaard, musikchef, Aarhus Symfoniorkester
- Peer H. Kristensen, direktør, Visit Aarhus
- Stefan Larsson, teaterdirektør, Aarhus Teater
- Sten Tiedemann, rektor, Folkeuniversitetet i Aarhus
- Søren Bitsch Christensen, stadsarkivar, Aarhus Stadsarkiv
- Søren E. Frandsen, prorektor, Aarhus Universitet
- Trine Loch Elkjær, publikumschef i Den Gamle By

Rektor Sten Tiedemann (t.v.) og cand.mag. Asser Amdissen (t.h.), Den Frie Højskole, i samtale om Christian den 7. på Café Hack.

Foto: HC Molbeck

Design og grafik

Århundredets Festival 2012 satte fokus på 1700-tallet som kontrasternes århundrede. En tid hvor det eventyrlystne og ekstravagante stod side om side med det grumme og brutale. Kontrasterne blev illustreret i festivalens design og grafik skabt af OddFischlein.

Grevinde Elenora Scheel fra herregården Gammel Estrup ved Auning var festivalens ansigt. På årets festivalplakat så man hende kaste en skygge af en globus. Bag hende fremtrådte et tapet med silhuetter af handelsmænd, salonkvinder, slaver og bønder. Grafikken illustrerede et århundrede i spænd mellem det lokale og det globale, mellem pudderparykkerne og gadens pøbel.

Fortællingen om 1700-tallet på godt og ondt gik igen i festivalens fem temabannere, der i grafik og ord præsenterede fem indgange til perioden. På hjemmesiden og i festivalprogrammet blev temabannerne udfoldet med tekster om 1700-tallets dobbelthed. Publikum kunne fordybe sig i

- Enevælde, vold og iscenesættelse
- Dannelse, bondeliv og salonkultur
- Videnskab, dissektion og farefuld færd
- Kulturmøder, slaveri og kineserier
- Lyst, straf og maskerade

Festivalens hovedbanner.
 Grafik: OddFischlein

Samarbejdspartnere

Folkeuniversitetet i Aarhus har som initiativtager til og festivalsekretariat for Århundredets Festival stået for at engagere festivalens samarbejdspartnere efterhånden, som festivalen tog form. Festivalen 2012 involverede 80 samarbejdspartnere på tværs af videns-, kunst-, kultur- og uddannelsesinstitutioner samt erhvervsliv.

Hovedsponsorer

Aarhus Universitet, Aarhus Kommune, Kulturhovedstad 2017, Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser og Dansk Folkeoplysnings Samråd.

Samarbejdspartnere 2012

1. Alexandra Instituttet
2. Ambassaden, teater
3. Arkitektskolen Aarhus
4. AUGustus, Aarhus Universitets alumnemagasin
5. Bazar Vest
6. BaroqueAros
7. Brabrand Kirke
8. Bruun's Galleri
9. Butiksfællesskabet No 6
10. Børnekulturhuset
11. Café Hack
12. Café Pustervig
13. The Centre for Advanced Visualization and Interaction (CAVI), Aarhus Universitet
14. Christianskirken
15. Dale's Café
16. Danmarks Radio
17. danmarkshistorien.dk
18. Dansk Center for Herregårdsforskning
19. Dansk Landbrugsmuseum
20. Den Gamle By
21. Den Jyske Opera
22. Den Rustikke, restaurant
23. Designbutikken Højkant
24. Det Jyske Musikkonservatorium
25. Digital Urban Living (DUL), Aarhus Universitet
26. Egå kirke
27. Ellevang Kirke
28. Filmby Aarhus
29. Filurens Skole for Teater og Dans
30. FOF Aarhus
31. Frederikskirken
32. Galleri Christina Lykke
33. Gammel Estrup - Herregårdsmuseet
34. Gellerupscenen

Samarbejdspartnere

35. Gellerupscenens Teaterskole
36. Historia - Aarhus' historiske foredragsforening
37. historie-online.dk
38. JA Film
39. Jysk Akademisk Fægteklub
40. Kasted Kirke
41. Kor 72
42. Kristian F. Møller, boghandel
43. Kvindemuseet
44. Københavns Stadsarkiv
45. Langenæskirken
46. Lydenskab
47. Læseforeningen
48. Løve's Bog- og VinCafé
49. Midttrafik
50. Museumsundervisning MidtNord
51. Musikhuset Aarhus
52. Naturhistorisk Museum
53. Nils Vest Film
54. Nordisk Film Biografer
55. Radar, musikscene
56. Salling Stormagasin
57. Sankt Lukas Kirke
58. Skt. Johannes Kirke
59. Slægtshistorisk Forening, Aarhus
60. Statsbiblioteket
61. Steno Museet
62. Studenterhus Aarhus
63. Svineriet, restaurant
64. Teaterselskabet PSV
65. The Animation Workshop
66. The Lulu Art Group
67. Thorups Kælder
68. Vor Frue Kirke
69. Zentropa
70. Aarhus Domkirke
71. Aarhus Bach-selskab
72. Aarhus Billed- og Medieskole
73. Aarhus Kommunes Biblioteker
74. Aarhus Musikskole
75. Aarhus Stadsarkiv
76. Aarhus Symfoniorkester
77. Aarhus Teater
78. Aarhus Universitet
79. Aarhus Universitetsforlag
80. Århus Kunstbygning

Århundredets Festival 2012 var forankret i Aarhus, men fire regionale samarbejdspartnere: The Animation Workshop (Viborg), Gammel Estrup – Herregårdsmuseet (Auning), Dansk Landbrugsmuseum (Auning) og Dansk Center for Herregårdsforskning (Auning) og tre med hovedsæde i København (Danmarks Radio, Nordisk Film Biografer og Zentropa).

Samarbejdsformer

Samarbejdet mellem festivalsekretariatet og festivalens samarbejdspartnere har været forskellig fra arrangement til arrangement. Overordnet kan samarbejdsformerne inddeles i tre kategorier:

1) Samarbejdspartners egne arrangementer

En række samarbejdspartnere har budt ind på festivalens program med egne arrangementer finansieret af egen økonomi. I disse tilfælde har sekretariatet kun været involveret i forhold til generel festivalinformation, koordinering og markedsføring. Eksempler:

Jeppe på Bjerget på Aarhus Teater, *Højborgerlig middag* i Møntmestergården i Den Gamle By, *Byvandring* ved FOF Aarhus, *De fem årstider* ved Det Jyske Musikkonservatorium, *1700-tallets Breaking News* ved Statsbiblioteket og *Mozarts Requiem* ved Kor 72 og Aarhus Symfoniorkester.

2) Arrangementer udviklet i samarbejde mellem sekretariatet og samarbejdspartnere

Mange arrangementer blev udviklet i tæt samarbejde mellem festivalsekretariatet og festivalens samarbejdspartnere for at skabe synergi mellem viden og kultur. Eksempler:

Salonaftenerne *Women Only* på Kvindemuseet og *Erotisk Salon* på Aarhus Teater, hvor Folkeuniversitet udviklede idé og programindhold, mens henholdsvis museet og teatret indgik som kreativ sparringspartner. *Fortællinger i Domkirken*, hvor Folkeuniversitetet fastlagde foredragsprogrammet, mens Domkirken stod for aftenens musikalske program.

Vidensbussen, hvor Gammel Estrup stod for rundvisninger på museet, og Folkeuniversitetet tilrettelagde foredrag i bussen på vejen til Auning. *Århundredets Maskebal*, hvor Folkeuniversitetet fastlagde programindhold og scenografi, og Studenterhus Aarhus var samarbejdspartner på planlægning, logistik og bar.

Peder Holm-Pedersen (t.v.), redaktør AUGustus, er ordstyrer til festivalens *Forskerdebatter* i Stakladen, Aarhus Universitet. Her professor Niels Ole Finnemann (midt) og lektor Steen Nepper Larsen (t.h.), Aarhus Universitet, om dumhed og dannelse i internettets tidsalder. Foto: Roar Lava Paaske, AU Kommunikation

3) Netværk og rammer

Flere arrangementet blev udviklet selvstændigt af festivalens samarbejdspartnere. Sekretariatet spillede en rolle i etablering af netværk og sikring af rammer. Eksempler:

Danseforestillingen *KØD* i Vor Frue Kirke, hvor samarbejdet mellem kirken og The Lulu Art Group opstod efter et festivalnetværksmøde og sekretariatet støttede projektet økonomisk. *Barokbobler og Gourmetperler*, hvor sekretariatet arrangerede, at madforestillingen kunne spille i Filmbym Aarhus Studie 2. *Århundredets Musikcafé* i Musikhuset, hvor Folkeuniversitetet finansierede foredragshonorar og teknik.

Folkeuniversitetet udviklede flere arrangementer, hvor festivalens samarbejdspartnere alene bidrog med rammer til arrangementerne. Eksempler:

Dannelsessalon på Løve's Bog og VinCafé, *Aarhus bys historie* på Arkitektskolen, *Dissektion* i Århus Kunstbygning, *1700-tallet på Café Hack*, *Formiddagscafé* på Kvindemuseet og *1700-talskaberet* i Thorups Kælder og *Historiske Talkshows* i Musikhuset Aarhus.

Århundredets Maskebal.
Foto: Søren Kjeldgaard

Opstart og involvering

En af visionerne med Århundredets Festival har været at skabe synergi på tværs af viden og kultur. Festivalsekretariatet har derfor arbejdet fokuseret på at engagere et bredt samarbejdsnetværk i Århundredets Festival. Se bilag 1 for en oversigt over arbejdet med festivalen.

Som et officielt startskud til Århundredets Festival 2012 inviterede Folkeuniversitetet en lang række aktører til opstartsmøde på det tidl. Bymuseum **fredag den 9. februar 2011**, hvor 56 repræsentanter for videns- og kulturinstitutioner deltog. Se bilag 2 for program og deltagerliste.

Allerede i foråret 2009 havde Folkeuniversitetet inddraget repræsentanter fra Aarhus Universitet og byens store kulturinstitutioner som Kvindemuseet, Den Gamle By, Aarhus Teater, Den Jyske Opera og Aarhus Symfoniorkester i planerne om en kommende 1700-talsfestival. Dels for at rodfæste begivenheden i byen, men også for at medtænke institutionernes planlægningshorisont. Efteråret 2010 mødtes sekretariatet med en lang række øvrige samarbejdspartnere, som blev taget i ed om deres medvirken.

Fredag den 17. juni 2011 inviterede festivalsekretariatet sammen med Børnekulturhuset til et inspirationsmøde med fokus på 1700-tallet for børn og unge, hvor 24 børnekulturaktører deltog. Efter mødet fortsatte Børnekulturhuset som koordinator for festivalens børnekulturaktiviteter.

Respons fra samarbejdspartnere

Ugen efter festivalen fik udvalgte samarbejdspartnere tilsendt et evalueringsskema til måling af deres tilfredshed med deltagelse i Århundredets Festival 2012. 29 samarbejdspartnere svarede på undersøgelsen, hvis resultater læses i bilag 3.

Hovedpointerne i evalueringen:

- 97 procent af de adspurgte har alt i alt været 'meget tilfreds' eller 'tilfreds' med deltagelsen i Århundredets Festival.
- 97 procent af de adspurgte har været 'meget tilfreds' eller 'tilfreds' med samarbejdet med festivalsekretariatet.
- 90 procent af de adspurgte har været 'meget tilfreds' eller 'tilfreds' med festivalsekretariatets markedsføring af Århundredets Festival.
- 68 procent af de adspurgte har i 'høj grad' eller 'nogen grad' den opfattelse, at festivalen har tiltrukket deltagere, som de normalt ikke møder.
- 90 procent af de adspurgte anser det for 'meget sandsynligt' eller 'sandsynligt', at de deltager i Århundredets Festival igen i 2014.

Som supplement til den skriftlige evaluering har sekretariat talt med – eller modtaget evaluerende mails fra, festivalens øvrige samarbejdspartnere, for også at få sat ord på deres festivaloplevelse. Bilag 4 indeholder et repræsentativt udsnit af kommentarerne.

Evalueringsmøde med samarbejdspartnere

Ti dage efter festivalens afslutning mødtes festivalens samarbejdspartnere til evalueringsmøde på Café Hack.

Deltagende institutioner:

Børnekulturhuset, Danmarkshistorien.dk, Den Gamle By, Gammel Estrup – Herregårdsmuseet, Historia – Aarhus' historiske foredragsforening, Musikhuset, Slægtshistorisk Forening, Steno Museet, Studenterhus Aarhus, Teaterselskabet PSV, Aarhus Domkirke, Aarhus Musikskole, Aarhus Teater og Aarhus Universitet.

Hovedpointerne fra mødet:

- Det har været en seriøs og kvalitetsbevidst festival, hvor stringensen mellem tema og programindhold har været inspirerende.
- Sekretariatet har fungeret godt. Der har været god kreativ sparring og en fin balance mellem kontrol og frihed i programlægningen.
- God markedsføring og stor pressedækning. Til næste festival kan historien om Århundredets Festival med fordel plantes hos medierne i bedre tid, så der kan produceres temalørdag og andre temaudsendelser i radio og tv.
- Det var godt med et fælles opstartsmøde på det tidl. Bymuseum i februar 2011. Sekretariatet har været gode til at skabe netværk og forankring i byen. Enighed om, at kommende festivaler også skal skydes i gang med et stort fælles møde. Der efterlyses mere løbende kommunikation fra sekretariatets side – hvilke arrangementer er på vej, hvem er involverede, og hvordan tilrettelægges festivalens markedsføring? Sekretariatet skal hurtigst muligt udsende en masterplan med deadlines.
- Hjemmeside og festivaldesign var flot og virkede godt. Til næste festival anbefales det, at hjemmesiden og design er tidligere færdig, og at alle samarbejdspartnere hurtigst muligt modtager en 'mediepakke' med festivaltekst, logo og billeder til brug i egne kommunikationskanaler – tryk og web. Det vil styrke den samlede festivalkommunikation.
- Forslag om oprettelse af fælles billetsalg.

Sammenfatning

Netværksmøderne og sekretariatets tidlige involvering af samarbejdspartnere har været væsentlige forudsætninger for, at festivalen endte med at være solidt forankret blandt festivalens samarbejdspartnere. Netværksmøderne resulterede ligeledes i nye samarbejder, der viste sig som konkrete arrangementer i festivalprogrammet. Møderne var

desuden vigtige platforme for at præsentere Folkeuniversitetet som organisation og samarbejdspartner.

Fra festivalens start til endelig afvikling har sekretariatet haft en løbende kommunikation med hver enkelt af festivalens samarbejdspartnere alt efter behov. Samtidig har sekretariatet været bindeled mellem aktører, når det gav mening.

Af helt nye samarbejdspartnere for Folkeuniversitetet i Aarhus kan nævnes Studenterhuset i Aarhus, Aarhus Domkirke, Vor Frue Kirke, Radar, Café Hack, Børnekulturhuset, The Animation Workshop, Filmby Aarhus, CAVI og Digital Urban Living, Musikhuset Aarhus og Gammel Estrup – Herregårdsmuseet. Samtidig er båndet til tidligere samarbejdspartnere blevet styrket og udviklet fx i forhold til Aarhus Teater, Den Jyske Opera, Kvindemuseet, AUGustus, Aarhus Stadsarkiv, Den Gamle By, Danmarkshistorien.dk, Århus Kunstbygning og Aarhus Universitet.

Kommunikationen mellem sekretariatet og festivalens enkelte samarbejdspartnere har været velfungerede. Begrænsede sekretariatsressourcer betød imidlertid, at den fælles kommunikation rettet mod alle festivalens samarbejdspartnere i form af nyhedsbreve og/eller et fælles infosite var begrænset.

En overordnet kommunikation til alle samarbejdspartnere om fx arrangementer under udvikling, festivalkalender og generelle nyheder fra sekretariatet kunne have skabt et bedre overblik over festivalens format hos alle involverede samt gjort det nemmere for de enkelte samarbejdspartnere at kommunikere budskabet om Århundredets Festival videre internt i deres organisationer. Fra festivalstart til endelig afvikling kunne en fælles kommunikation have skabt et kontinuerligt momentum omkring festivalen og et bredt engagement. Sekretariatet er opmærksom på at prioritere en ekstern kommunikation højere til kommende festivals.

Filosof Anders Fogh Jensen reflekterer over spørgsmålet, 'hvorfor fanden skal man være dannet?' til *History by Night* på Løve's Bog- og VinCafé.
Foto: HC Molbech

Festivalprogram

Programmet for Århundredets Festival 2012 bød på ca. 150 forskellige arrangementer. Arrangementerne præsenterede sig i spændet mellem det folkelige og finkulturelle med oplevelser for både børn, unge og voksne. Det samlede arrangementsantal inkluderer arrangementer for skoler og festivalens opvarmningsarrangementer, jf. afsnittet *Festivalfaser* på næste side.

Mange arrangementer under Århundredets Festival – teater, udstillinger og byvandring – blev præsenteret flere gange over flere dage, hvormed det samlede antal arrangementsafviklinger er over 400. Festivalens arrangementer var placeret formiddage, eftermiddage og aftener og præsenterede sig i alle prisklasser for at give en bred målgruppe mulighed for at deltage.

85 festivalarrangementer var gratis.

Målgrupper

Festivalens vision var fra start at involvere en bred målgruppe i historien. Folkeuniversitetet har som festivalsekretariat godt fat i det kultur- og vidensforbrugende publikum på 40+ fra hele Midtjylland. Denne gruppe er festivalens kernemålgruppe, men i programtilrettelæggelsen blev der arbejdet fokuseret på samtidig at inddrage følgende målgrupper:

Børnefamilien. Børnekulturhuset, børnekulturaktører og museer blev involveret i tilrettelæggelsen af festivalens program for at skabe interaktive og sjove familiearrangementer, der kunne berige med fælles historieoplevelser.

Skole- og gymnasieelever. Tværfagligt undervisningsmateriale og -tilbud for folkeskolen og gymnasiet blev udviklet af Folkeuniversitetet, Aarhus Universitetsforlag, Børnekulturhuset og en lang række museer for at involvere elever og lærere i Århundredets Festival. Se side 33 for festivalen i undervisningen.

Kultur- og vidensforbrugende unge mellem 20-40 år. Med denne gruppe i centrum har festivalen arbejdet for at skabe debatterende og skæve historiske arrangementer præsenteret på steder, hvor denne yngre gruppe færdes – fx Århus Kunstbygning, Studenterhus Aarhus og cafeer.

Internationalt publikum (turister og herboende udlændinge). Festivalen præsenterede engelsksprogede forelæsninger og havde på hjemmesiden et engelsk menupunkt med visning af de arrangementer, der ikke forudsatte danskundskaber.

Festivalfaser

For at skabe opmærksomhed omkring Århundredets Festival og varme publikum op til 1700-tallet blev festivalen og dens arrangementer ind-delt i tre faser:

1) Januar-marts 2012 (opvarmningsfasen)

Folkeuniversitetet og festivalens samarbejdspartnere præsenterede tilsammen 21 arrangementer inden festivalen. Til arrangementerne blev der markedsført for Århundredets Festival via flyers og programmer. Arrangementerne blev præsenteret via festivalens hjemmeside.

Det største opvarmningsarrangement var Folkeuniversitetets gratis åbningsaften mandag den 30. januar 2012 på Aarhus Universitet. Her deltog 1100 mennesker i lanceringen af årets festivalbog *1700-tallet sort på hvidt*. På otte scener gav otte af bogens forskere og forfattere et foredrag om 1700-tallet. Hvert foredrag blev gentaget tre gange. Det fremmødte publikum cirkulerede rundt mellem scenerne og kunne på aftenen nå tre forskellige foredrag om 1700-tallet. De fremmødte fik ud-delt festivalbogen sammen med et miniprogram for festivalen.

2) Århundredets Festival i perioden 9.-18. marts 2012

I ti dage kulminerede års forberedelse i et mangfoldigt festivalprogram på byens scener. Festivalen blev placeret i marts måned, fordi kulden og mørket passede festivalens program, hvor publikum blev inviteret til oplevelser indendøre. Samtidig er der ikke placeret andre større festivaler på denne tid af året.

3) Marts-juni 2012 (1700-tallet fortsætter)

Århundredets Festival trækker spor henover foråret 2012 med udstillinger, foredrag, 1700-talsmarked på Gammel Estrup og en 1700-talsweekend på Sandbjerg Gods. I alt 11 arrangementer blev pla-ceret i denne periode.

Blomsterdekoratør Tina Juhl-Olesen i gang med festivalens rokokokjole af ægte blomster.
 Foto: Søren Kjeldgaard

Et krydsfelt mellem viden og kultur

Festivalens mål var at skabe synergi mellem viden, kunst og kultur og bringe forskningen ud i nye oplevelsesrum. Visionen var, at festivalen skulle fungere som platform for nye netværksdannelser til fremme af konkret samarbejde og præsentere nye formidlingsformater på tværs af viden og kultur. Disse mål og visioner afspejler sig dels i programudviklingsfasen, dels i det endelige festivalprogram.

Forskere i nye oplevelsesrum

Århundredets Festival er en historisk vidensfestival. Det særlige ved festivalen er, at forskere spiller en fremtrædende rolle i programmet. Forskere gemmer på gode fortællinger, som i festivalen blev præsenteret side om side med teater, opera, oplæsning og musik. Sekretariatet har haft særligt fokus på at præsentere forskerne uden for universitetets rammer eller præsentere viden på nye måder. Ideen har været at gøre forskningen nærværende, berigende og underholdende for et bredt publikum. Festivalen ønsker at gøre det sjovt at blive klogere.

Eksempler på arrangementer, hvor forskere optrådte i nye rammer:

Åbningsaften på Aarhus Universitet

En aften, hvor otte forskere og forfattere til årets festivalbog *1700-tallet sort på hvidt* forelæste om 1700-tallet på otte scener. Alle forelæsninger blev holdt tre gange a 30 minutter. 1100 publikummer deltog.

Historiske Talkshows i Musikhuset

Et nyt formidlingsformat inspireret af videnskabsteatergenren med forskere og skuespillere på scenen. I to dramatiserede talkshows blev to af 1700-tallets markante skikkelser vakt til live af journalist Niels Krause-Kjær på baggrund af et manuskript, der er baseret på historisk forskning. For mere information se side 27.

Zoofysiolog Tobias Wang (t.v.), Aarhus Universitet, og dyrlæge Mads Bertelsen, Zoologisk Have i København (t.h.), dissekerer to krokodiller i Aarhus Kunstbygning. Dissektionen trak linjer tilbage til 1700-tallets anatomiske teater.
 Foto: HC Molbech

Maskebal i Studenterhuset

I fire iscenesatte rum kunne publikum opleve et levende møde med 1700-tallet. I *Balsalen* var der opera, kammermusik ved Aarhus Symfoniorkester og undervisning i menuet. I *Århundredets Salon* var der oplæsning af Fanny Hill og Casanova ved skuespillere fra Aarhus Teater, 1700-talsdigteren Doreatha Biehl tilsat moderne lyd og håropsætning ved Akademiet for Historiske Frisurer. *Oriente*n bød på musik ved arabiske artister og eksotiske smagsprøver. Endelig optrådte forskere med speedforedrag om 1700-tallet til maskeballets *Videnskabet*.

Women Only på Kvindemuseet

En salonaften med inspirerende ord fra forskere om kloge kvinder, kærlighed, krop og seksualitet tilsat koncert med fortolkning af 1700-talsdigtning, omvendt striptease om datidens mode lag for lag og forførende opera i mørket.

Forskerdebatter i Stakladen

Et tema, to forskere, en ordstyrer og et spørgelystent publikum. Det var set-up'et, da oplysningstidens værdier og idealer blev sat til debat i Stakladen til i alt tre forskerdebatter.

Fortællinger i Domkirken

Domkirken blev forvandlet til fire scener, hvor publikum bevægede sig rundt til speedforedrag om 1700-tallets verden. Kirkens drengekor sang og bandt aftenen sammen.

Erotisk salon på Aarhus Teater

En sanselig aften, hvor udklædte skuespillere læste op fra Casanova og den erotiske roman Fanny Hill, mens forskere fortalte om lyst, sex og pornografi i 1700-tallet.

Danmark møder verden på Steno Museet

En aften med foredrag om et århundrede, hvor Danmark for alvor møder verden. Arrangementet blev afholdt både på dansk og engelsk.

Dissektion i Aarhus Kunstbygning

Forskere præsenterede en spektakulær, videnskabelig dissektion med linjer tilbage til 1700-tallets anatomiske teater.

Litterær salon i Studenterhuset

Klassisk litterær 1700-talssalon med forfattere, forskere og koncert.

Time Reflections i Bruuns Galleri

En interaktiv digital spejlinstallation designet af forskere fra Digital Urban Living, Alexandra Institutet og CAVI, Aarhus Universitet.

Ekkomaten på Store Torv

Et apparat med lyde, samtaler og hændelser fra 1700-tallets Aarhus designet af forskere fra Digital Urban Living og CAVI, Aarhus Universitet.

1700-tallet på Café Hack

Ni forskersamtaler og foredrag om 1700-tallet under hele festivalen.

History by Night på Løve's Bog- og VinCafé

Intim salonaften, der inviterede til diskussion og refleksion om dannelse over et glas absint.

Vidensbussen

I en direkte buslinje mellem Aarhus og herregårdsmuseet Gammel Estrup fortalte en historiker om herregårds- og adelsliv i 1700-tallets Danmark.

1700-tallet for gymnasieelever på Aarhus Universitet

350 gymnasieelever blev inviteret til gratis 1700-talsforelæsninger om 1700-tallets verden. På fire scener forelæste fire forskere om 1700-tallets verden. Alle forelæsninger blev holdt tre gange a 30 minutter, så alle elever kunne vælge tre forelæsninger.

Folkeuniversitetet har været primus motor i forhold til at skabe tværgående samarbejder på tværs af viden og kultur. Sekretariatet har været aktivt involveret i 53 af festivalens arrangementer – som idéudvikler, arrangør eller/og økonomisk løftestang.

Forskere fra Aarhus Universitet står klar med *Ekkomaten* på Store Torv, hvor forbipasserende lytte til lyde, samtaler og hændelser fra 1700-tallets Aarhus.

Foto: Sten Tiedemann

Nyt formidlingsformat

Århundredets Festival har været drevet af en vision om at udvikle nye formidlingsformater, der kan inspirere til nye måder at tænke forskningsformidling på. Sekretariatet har derfor prioriteret ressourcer på at udvikle, producere og afvikle nyskabende formidlingsformater, som kunne stå som fyrtårne for festivalens ambitionsniveau og skabe opmærksomhed blandt publikum og presse.

Historiske Talkshows i Musikhuset var festivalens store nyskabende formidlingshighlight. Et år arbejdede Folkeuniversitetet tæt sammen med oplevelsesdesigner Bent Nørgaard omkring en forestilling, der med inspiration fra videnskabsteater og talkshowgenren, bragte historisk forskning på scenen i et miks med skuespil, musik og video. *Historiske Talkshows* eksemplificerer festivalens vision om nyskabende formidling.

Historiske Talkshows

Historiske Talkshows var to forestillinger, hvor forskere fra start til slut var en integreret del af projektets idéudvikling og manuskriptforfatning. Den bærende idé var at lade fortællingen om 1700-tallet udfolde sig gennem to personlige fortællinger – livlægen Struensee og finansminister og plantageejer Schimmelmann. Forestillingerne spillede i alt 10 gange for 2.716 publikummer.

I to forskellige forestillinger blev Struensee og Schimmelmann vakt til live af journalist Niels Krause-Kjær i et moderne talkshow. Hvert show bestod af to akter a 45 minutter. I krydsfeltet mellem viden og legende fiktion blev historiens budskab kogt ned til et koncentrat for at skabe et letforståeligt – men forskningsbaseret – formidlingsformat.

I første akt kom aftenens historiske gæst på scenen til et dybdeborende interview om hans liv og de begivenheder i danmarkshistorien, han var en del af. Showets kapelmester, 1700-talsreklamer og historiske montager supplerede interviewet med udblik til 1700-tallets verden. I anden akt var den historiske gæst lagt i graven igen, og forskerne kom

Journalist Niels Krause-Kjær (t.v.) interviewer livlægen Struensee (t.h.) om magt, enevælde og kærlighed til premieren på *Historiske Talkshows* i Musikhuset. Foto: Søren Kjeldgaard

på scenen. I samtale med Niels Krause-Kjær diskuterede de aftenens hovedperson og perspektiverede hans liv til en større fortælling om 1700-tallet.

Med sine to forestillinger gav *Historiske Talkshows* et underholdende og vidensmættet indblik i 1700-tallets Danmark. Talkshowet om oplysningsmanden Struensee – der blev livlæge for den sindssyge Christian den 7. og endte med at overtage statsmagten, mens han elskede med dronningen – åbner for en fortælling om magt, enevælde og oplysningsdealer. Talkshowet om finansminister Schimmelmann – plantageejer, der tjente formuer på handel med negerslaver og sukkerkolonier i Dansk vestindien, men også var manden bag et dansk slavehandelsforbud – fortalte om storkøbmand, trekantshandel og slaveri.

Historiske Talkshows var eksperimenterede formidling, der talte til publikums intellekt og lyst til underholdning. Den dramatiserede del af showet fungerede som en engagerede indgang til andet akt, hvor forskerne kom på scenen. Historien rører os mest i dets menneskelige skikkelser. I mødet med Struensee og Schimmelmann som personer på scenen, blev der skabt en åbning for en interesse i deres samtid, deres motivationer og deres betydning for Danmark. Det dramatiserende og legende åbnede for det faglige. Set i det perspektiv var *Historiske Talkshows* vellykket som historisk formidling og kan oplagt inspirere til nye formidlingsformater, der vil engagere sit publikum med appel til både sanser og intellekt.

Medvirkende: journalist Niels Krause-Kjær (vært), skuespiller Jacob Lohmann (Struensee), skuespiller Martin Hestbæk (Schimmelmann) og forskere: Ulrik Langen, Syddansk Universitet, Hans-Jørgen Schanz, Aarhus Universitet, Erik Gøbel, Rigsarkivet og Peter Henningsen, Frilandsmuseet.

Produktion: Folkeuniversitetet i Aarhus (producent), Bent Nørgaard (konceptudvikler, manuskriptforfatter og instruktør), Sidse Carstens (filminstruktør), Hans Sydow (komponist og kapelmester), Karin Seisbøll (scenograf), Marianne Meyer (kostumier), Lumen (produktionsleder).

Sammenfatning

Som det er beskrevet tidligere, er der på mange niveauer og i mange arrangementer sket en kobling mellem universiteternes viden og byens kulturinstitutioner, der har resulteret i anderledes og nytænkende historiske oplevelser for et bredt publikum.

I programmet som helhed er der sket en kobling mellem viden og kultur, idet teaterforestillinger, udstillinger, koncerter, forskerdebatte og foredrag optrådte side om side. Styrken ved festivalprogrammet var dels mangfoldigheden i programmet, men også den klare stringens i festivalens overordnede tematiske ramme, hvor alle arrangementer forholdte sig konkret til 1700-tallet. Fx kunne publikum blive klogere på Mozarts

vokalmusik med et foredrag i *Århundredets Musikcafé*, mens Kor 72 og Aarhus Symfoniorkester i festivalen opførte *Mozarts Requiem*.

Den tematiske ramme skabte en rød tråd i programmet, som betød, at hvert enkelt arrangement kunne berige og supplere hinanden i en overordnet fortælling om 1700-tallet. En teaterforestilling om *Jeppe på Bjerget* på Aarhus Teater eller en 1700-talsgudstjeneste i Vor Frue Kirke blev dermed præsenteret i en større sammenhæng og pegede samtidig videre til andre oplevelser. Den tematiske forbindelse mellem alle festivalens arrangementer betød, at mange publikummer valgte at deltage i flere arrangementer i løbet af festivalperioden.

Når der i programmet er sket en kobling mellem viden og kultur helt ned på arrangementsniveau, har festivalsekretariatet – Folkeuniversitetet – spillet en afgørende rolle som bindeled, idéudvikler og arrangør. De arrangementer, hvor festivalen skabte en kobling mellem viden og kultur, var meget populære blandt publikum og blev hurtigt udsolgt. Det gælder blandt andet salonaftnerne *Women Only* på Kvindemuseet, *Fortællinger i Domkirken* og *Erotisk Salon* på Aarhus Teater. Her optrådte forskere side om side med skuespillere, operasangere, kor og musikere.

Med den erfaring vil sekretariatet til kommende festivaler prioritere at arrangere flere af den type arrangementer. For at styrke festivalens profil som videns- og kulturfestival vil sekretariatet fremover også gøre det lettere for festivalens samarbejdspartnere at medtænke en forskervinkel på deres arrangementer. Dette ved at udarbejde en liste over forskere, der arbejder med den relevante historiske periode og deres respektive emner.

Sekretariatets erfaringer med festivalprogrammet 2012 viser, at festivalhighlights, der præsenterer ekstraordinære oplevelser er vigtige i forhold til at skabe synlighed i pressen og opmærksomhed blandt publikum. *Historiske Talkshows*, *Århundredets Maskebal*, *Højborgerlig middag* i Møntmestergården, *Levende møde med Caroline Mathilde* på Kvindemuseet og *Byvandring med vægtersang* er eksempler på arrangementer, der viser festivalens nytænkende profil. Arrangementer som disse er vigtige i programmet. De giver identitet til festivalen som helhed, og tiltrækker en bred målgruppe. Nytænkning og kreativ historiefremstilling er derfor også en prioritet til kommende festivaler.

Til kommende festivaler skal sekretariatet dog være opmærksomt på at placere arrangementer mere jævnt fordelt ud over festivalperioden. I programmet 2012 var der en tendens til, at de sidste fire dage ikke bød på ligeså mange arrangementer som første del af festivalen. En idé kunne være at præsentrere nogle store highlights sidst i festivalperioden, hvor historien om Århundredets Festival er i fuld gang blandt publikum og presse.

Publikum

Ca. 40.000 publikummer deltog i Århundredets Festival. Hvordan publikum fordelte sig på de ca. 150 forskellige arrangementer kan ses af bilag 5. Publikumstallet er opgjort i antal deltagere før og under festivalen, samt for skolearrangementer.

Publikumsundersøgelse

Under festivalen foretog sekretariatet en publikumsundersøgelse til 15 festivalarrangementer. Arrangementerne blev udvalgt repræsentativt, så de dækkede festivalens forskellige kategorier *Viden og Debat*, *Scene og Salon*, *Musik, Kunst og Udstilling*, *Smag og Oplev* og *Børn og Familie*. Arrangementerne blev samtidig udvalgt, så de målgruppemæssigt spændte bredt.

Evalueringen er baseret på 109 respondenter og er inddelt i tre kategorier. For det første giver den et indblik i deltageres baggrundsoplysninger som køn, alder o.l. For det andet stiller den skarpt på, hvordan deltagerne er blevet informeret om festivalen. Og for det tredje giver den et indblik i, hvilket forhold de adspurgte har til Folkeuniversitetet. Se bilag 5 for mere detaljeret information, hvor der også tages forbehold for det lave antal publikumsbesvarelser.

Hovedpointerne i publikumsundersøgelsen:

- 78 % af de adspurgte festivaldeltagere er over 40 år
- 68 % af de adspurgte festivaldeltagere er kvinder
- 55 % af de adspurgte festivaldeltagere bor i Aarhus
- 14 % af de adspurgte festivaldeltagere har over en halv times kørsel til arrangementerne

Gæster til *Århundredets Maskebal* bliver undervist i menuet til toner af Aarhus Symfoniorkester.
Foto: Søren Kjeldgaard

- 48 % af de adspurgte deltagere blev opmærksom på festivalen gennem det husstandsomdelte program
- 60 % af de adspurgte festivaldeltagere havde planlagt at komme til to eller flere af festivalens arrangementer
- 97 % af de adspurgte festivaldeltagere havde i forvejen kendskab til Folkeuniversitetet
- 73 % af de adspurgte festivaldeltagere havde før deltaget i et Folkeuniversitetsarrangement

Kommentarer fra publikum

Tilbagemeldingerne fra publikum har før, under og efter festivalen været meget positive. Her et udpluk af kommentarer, som sekretariatet uopfordret har modtaget på skrift.

- » Tænk at bo i et samfund, hvor man er SÅ heldig! Man kommer træt hjem fra arbejde og tømmer rutinemæssigt postkassen. Hvilken overflod af tilbud man så bliver mødt med i festivalprogrammet "Opdagelser, pøbel og pudderparykker". Jeg er helt høj – al træthed er som blæst væk! Nu gælder det om at få så meget som muligt valgt ud og ført i kalenderen. Tusind tak for gaven. (kvinde, 39 år)
- » Til lykke med den meget vellykkede festival. I alle de år, jeg har boet her, har jeg aldrig oplevet sådant et overflødhedshorn af kulturelle tilbud. Herligt, flot og mangfoldigt! Håber, I kan skaffe penge til den næste festival! Det klæder byen med den slags initiativer. (kvinde, 50 år)
- » Jeg vil gerne sige tak for en fantastisk uge - eneste problem var at vælge mellem de mængder af spændende arrangementer, I havde stablet på benene. Havde jeg haft muligheden, ville jeg have taget ferie i den uge for at få mest muligt udbytte af det hele - og det var faktisk også den eneste "klage" jeg hørte fra andre deltagere: det er helt stressende, alt det vi skal nå i denne uge. (kvinde, 56 år)
- » Det har været en fornøjelse at være aarhusianer under Århundredets Festival. Programmet var proppet med et bredt udbud af arrangementer – jeg var bl.a. til madhistorisk brunch, filmpremiere, levende værksted i No6 og to spændende opsætninger i Musikhuset med *Historiske Talkshows*. Det var dejligt at se, at festivalen nåede ud i de små grene af byens kulturliv såvel som de store institutioner. Priserne var meget rimelige, og mængden af arrangementer var tilpas. Tak for et spændende indblik i 1700-tallet! (mand, 27 år)

Sammenfatning

Århundredets Festival 2012 havde ca. 40.000 deltagende publikummer. Sekretariatet havde ikke inden festival opstillet et succeskriterium for festivalens publikumstal, hvorfor det ikke er muligt at vurdere antallet i forhold til opsatte mål.

Publikumsopgørelsen, bilag 5, viser, at mange af festivalens arrangementer enten var udsolgte eller meget godt besøgte. Samarbejdspartnernes evaluering, bilag 3, viser samtidig, at 62 % af festivalens samarbejdspartnere oplevede, at 'flere' eller 'mange flere' publikummer besøgte deres arrangementer end forventet. Festivalens publikumserfaring samt ovenstående resultater peger på, at festivalen – hvis det er ønsket – til kommende festivaler kan præsentere flere og/eller større arrangementer og dermed opnå et større publikumstal. Om det er et ønske for kommende festivaler skal vurderes i forhold til den modsatrettede kritik – at festivalen præsenterede alt for mange gode arrangementer på alt for kort tid.

Festivalens kernepublikum var kvinder over 40 år. Sekretariatet havde forventet en stor deltagelse fra særligt denne gruppe og er glade for, at det lykkedes at engagere dem. Erfaringerne fra festivalen 2012 viser, at målgruppen 20-40 år var fint repræsenteret til skæve og debatterende arrangementer, der fandt sted i rum og rammer, hvor denne målgruppe i forvejen færdes. Det gælder blandt andet arrangementer som *Forskerdebatter* og *Århundredets Maskebal* i Studenterhuset på Aarhus Universitet og *Dannelsessalon* med absint på Løve's Bog- og VinCafé. Til kommende festivaler vil sekretariatet i endnu højere grad arbejde målrettet på at udvikle arrangementer, der kan tiltrække målgruppen 20-40 år.

Antallet af involverede publikummer i festivalens publikumsundersøgelse er i underkanten af, hvad der repræsenterer et statistisk sikkert udsnit. Der skal derfor tages forbehold for undersøgelsens resultater. Til kommende festivaler vil sekretariatet være opmærksom på at foretage en større publikumsundersøgelse og i højere grad inddrage festivalens samarbejdspartnere i dataindsamling til deres respektive arrangementer.

Festivalen i undervisningen

Sekretariatet havde fra start en ambition om, at Århundredets Festival 2012 skulle inspirere til tværfaglige undervisningsforløb i folkeskolen og gymnasiet. Festivalen inviterede derfor folkeskoleklasser og gymnasier med tilbage til 1700-tallet med undervisningsmateriale og undervisningstilbud – i og uden for undervisningslokalet. Publikumsopførelsen, bilag 5, viser også skolearrangementer.

Aarhus Universitetsforlag udgav en undervisningsantologi målrettet gymnasiet, Folkeuniversitetet planlagde arrangementer målrettet gymnasieelever, mens Børnekulturhuset i Aarhus koordinerede festivalens aktiviteter målrettet folkeskolen. Danmarkshistorien.dk satte i anledning af festivalen spot på 1700-tallet med temaerne *De marginaliserede, Handel og udenrigspolitik, Kunst, kulturliv og censur, Oplysningstid og reformpolitik, Politik i 1700-tallet, Seksuallovgivning, moral og uægte børn, Stavnsbånd og landboreformer og Struensee*.

Arrangementer for lærere

Inden festivalen inviterede Folkeuniversitetet til to lærerarrangementer for tidligt i forløbet at rodfæste Århundredets Festival overfor folkeskole- og gymnasielærere og informere om festivalens undervisningsdimension.

Tirsdag den 27. september 2011 inviterede Folkeuniversitetet på en eksklusiv 1700-talsaften på Aarhus Universitet, hvor folkeskole- og gymnasielærere fra Aarhus og omegn kunne nyde en aften med foredrag og buffet. Ideen var, at lærerne skulle møde op og få forkælet deres historiske interesse i selskab med kollegaer og veloplagte foredragsholdere. 71 lærere mødte op.

Torsdag den 10. november 2011 blev folkeskole- og gymnasielærere inviteret til møde på Kvindemuseet, hvor Folkeuniversitetet, Aarhus Universitetsforlag, Børnekulturhuset, Kvindemuseet og Den Gamle By dels præsenterede festivalens undervisningsantologi og dels løftede sløret for mange af festivalens undervisningstilbud. 52 lærere mødte op.

Sekretariatet fik inden festivalen en festivalartikel bragt i Historielærerforeningens blad *Noter* og magasinet *ULF* i Aarhus – et magasin, der samler og præsenterer undervisningsforløb for skoler i Aarhus. For at skabe en kontinuerlig dialog med lærerne oprettede sekretariatet et online skolenetværk, hvor lærere kunne tilmelde sig og modtage nyheder om arrangementer. Skolenetværket fik 507 tilmeldte.

Undervisningsantologi

Aarhus Universitetsforlag udgav i samarbejde med Århundredets Festival årets festivalbog *1700-tallet sort på hvidt*. I 18 kapitler præsenterede 18 forfattere og forskere forskellige vinkler på 1700-tallet som kontrasternes århundrede.

Med støtte fra Aarhus Universitet udkom bogen i to formater. Et format, der husstandsomdeltes i 200.000 eksemplarer sammen med årets festivalprogram to uger inden festivalen, og et andet format, der udkom som elevhenvendt undervisningsmateriale til gymnasiet. Indholdet i de to formater er ens, men omslaget forskelligt.

Bogen dækker 14 forskellige fagområder. 12 gymnasielærere fra 12 forskellige fag på Horsens Statsskole har været involveret i undervisningsantologien som faglige sparringspartnere.

Bogen blev opbygget som en spejlkomposition ved at følge et sort/hvidt princip ned til mindste detalje - også typografisk. Bogen blev trykt, så den kunne læses fra begge sider. Fra den ene side kunne man læse om 1700-tallets lyse sider med emner som oplysning, frihed, videnskab og menneskerettigheder. Fra bogens anden side kunne man læse om 1700-tallets mere brutale ideer med emner som enevældets diktatur, kolonialisme, slavehandel og vold. Bogen afspejlede dermed festivalens overordnede greb på 1700-tallet som kontrasternes århundrede.

Bogen og et tilhørende website blev udviklet som et 4-dages forløb primært til Almen Studieforbereelse (AT), men egner sig også til studieretningsprojekter og andre temaforløb på tværs af fag. Bogen og e-bogen er på 80 sider og indeholder 18 miniartikler. Undervisningsmaterialet dækker fagene fysik, dansk, historie, samfundsfag, religion, biologi, billedkunst, filosofi, drama, musik, engelsk, tysk, fransk og mediefag.

De to forsider på årets festivalbog *1700-tallet sort på hvidt*, udgivet af Aarhus Universitetsforlag.

DR Undervisning samarbejdede med Århundredets Festival og Aarhus Universitetsforlag om et undervisningssite på DR Gymnasium, hvor ni af bogens artikler kunne hentes som pdf'er, og DR supplerede med en række video-klip fra arkiverne. Danskernes Akademi på DR2 lavede på baggrund af årets festivalbog et forskerportræt med seks af de bidragende forskere fra Aarhus Universitetet. Fra DR Undervisning blev der linket til disse portrætter. Se bilag 9 for forskerportrætter.

1700-tallet for gymnasieklasser

Mandag den 12. marts inviterede Folkeuniversitetet gymnasieklasser og lærere på fire gratis forelæsninger på Aarhus Universitet. Forelæsningerne baserede sig på årets festivalbog *1700-tallet sort på hvidt*.

På fire scener fortalte fire af bogens forskere fra Aarhus Universitetet, Hans-Jørgen Schanz, Mikkel Thorup, Ole Høiris og Peter C. Kjærgaard om 1700-tallet på 30. min. Hver forelæsning blev gentaget tre gange på hver deres scene, så eleverne havde mulighed for at sammensætte deres eget program for formiddagen. Ca. 350 elever fra seks forskellige gymnasier deltog i de gratis forelæsninger. Der var klasser fra Langkær, Marselisborg, Favrskov, Skanderborg og Odder Gymnasium samt Aarhus Katedralskole. Bilag 7 er en evaluering fra de deltagende gymnasier.

De gratis forelæsninger var arrangeret, så de klasser, der ønskede det, kunne tage videre fra Aarhus Universitetet til Musikhuset Aarhus til gratis formiddagsvisning af *Historiske Talkshows*. Ideen var, at eleverne og lærerne kunne tilrettelægge en hel dag i 1700-tallets tegn, når de var i byen. Fem gymnasieklasser tog imod tilbuddet om *Historiske Talkshows*.

For folkeskoleklasser

En række museer og kulturinstitutioner i Aarhus og Region Midtjylland samarbejdede med Århundredets Festival om tværfaglige undervisningsforløb og workshops, der inviterede skoleklasser til historiske oplevelser uden for klasselokalet. Børnekulturhuset i Aarhus koordinerede festivalens arrangementer for skoleklasser. 18 forskellige skoler valgte at tage imod tilbuddet.

Eleverne kunne blandt andet opleve slaverispil på Kvindemuseet, dramatiserede byvandring i Aarhus' gader, fægte- og menuetundervisning, danseforestilling i Vor Frue Kirke, busture til herregårdsmuseet Gammel Estrup og workshops i Den Gamle By. Børnekulturhuset tilrettelagde derudover en online *1700-talsgrønspættebog* med oplagsinformationer om perioden. Se bilag 10 for screen dump af Grønspættebogen.

Festivalen i undervisningen

Inden og under selve festivalen drog Børnekulturhusets Fortællepatrulje ud på flere af byens skoler og fortalte historier fra 1700-tallets Danmark. Det blev til historier om bl.a. Anna Sophie Reventlow og Kong Frederik d. 4 samt Danmarks fortid som slavehandelsnation.

Deltagende skoler:

- Engdalskolen
- Forældreskolen
- Gammelgårdskolen
- Grønlykkeskolen
- Hasle Skole
- Holme Skole
- Katrinebjerg Skole
- Kragelundskolen
- Møllevangskolen
- Mårslet Skole
- Rundhøjskolen Samsøgades Skole
- Skt. Knuds Skole
- Skæring Skole
- Skåde Skole
- Viby Skole
- Virup Skole
- Aarhus Privat Skole

Særligt Samsøgades Skole, Forældreskolen, Mårslet Skole og Engdalskolen i Brabrand var aktive i løbet af festivalen og deltog med flere klasser i forskellige arrangementer.

Børnekulturhusets
børneaktiviteter på
Hovedbiblioteket.
Foto: HC Molbech

Festivalen i undervisningen

Samsøgades Skole valgte at lægge den årlige emneuge under festivalen. Inden festivalen deltog skolens lærere i Børnekulturhusets forberedende byvandring for lærere. Flere af historielærerne brugte Børnekulturhusets grønsættebog om 1700-tallet, og mange deltog i Folkeuniversitetets åbningsaften på Aarhus Universitet med forelæsninger om 1700-tallet. Skolen havde også Børnekulturhusets Fortællerpatrulje ude til 4. til 6. klasse inden festivalen.

Lederen af Samsøgades Skole, Martin Appel Loft, har efterfølgende tilkendegivet, at han gerne inspirerer andre folkeskoler til lignende tiltag i forbindelse med Århundredets Festival om 1800-tallet i 2014. Nedenstående er et uddrag fra Samsøgades Skole eget nyhedsbrev umiddelbart efter emneugen.

- » Vi har haft en fantastisk featureuge i 1700-tallets tegn samt et brag af et skolefest præget af ansigter gemt bag masker, herrerne med flæser på skjorteærmerne og damerne i store rober. Tak fordi mange havde gjort så meget ud af aftenen. Tak til alle som var med til at give vores børn denne store oplevelse.

I dagene op til skolefesten var der et liv på skolen, som man kun kunne gå og blive glad af. Når man bevægede sig ned i skolekøkkenet kunne man se, lugte og smage den mad, som 3. årgang havde kreeret sammen med 8. årgang, i trappeopgangen sendte 2. og 7. årgang hjemmelavede luftballoner op, i gymnastiksalene dansede de unge fra 9. årgang menuet med børnene fra 4. årgang og mange andre fantastiske oplevelser rundt på skolen.

Flere børn deltog, da dyrlæge Mads Bertelsen, Zoologisk Have i København, dissekerede en krokodille i Aarhus Kunstbygning.
Foto: HC Molbech

Sammenfatning

Århundredets Festival 2012 præsenterede undervisningsmateriale og en række undervisningstilbud til folkeskole- og gymnasieklasser. Børnekulturhuset koordinerede festivalens aktiviteter for skoleklasser, mens Folkeuniversitetet målrettede sine undervisningsarrangementer mod gymnasiet. Den fordeling var naturlig og fungerede godt. Samme arbejdsfordeling anbefales til kommende festivaler.

Børnekulturhuset var positiv over arbejdet med en historisk festival og kunne melde tilbage, at der var stor efterspørgsel efter festivalens undervisningsforløb både før og efter festivalen. Tilbagemeldingerne fra de involverede lærere og elever har været positive. Enkelte folkeskolelærere meldte dog tilbage, at undervisningsmaterialet om 1700-tallet blev frigivet for sent. Flere lærere laver allerede i foråret inden Århundredets Festival årsplaner for det kommende skoleår. Kommunikationen om Århundredets Festival skal derfor rettes mod lærerne allerede her.

Folkeuniversitetet i Aarhus oplevede stor efterspørgsel på festivalens gratis forelæsninger for gymnasieelever. Derimod var gymnasieklasser ikke repræsenteret ved arrangementer som forskerdebatte på Aarhus Universitet og festivalens gratis formiddagsforedrag på Café Hack. I hvor stort omfang, gymnasieklasser har deltaget i festivalens øvrige arrangementer, er uvist. På baggrund af erfaringerne fra de gratis forelæsninger for gymnasieelever – og lærernes evaluering af arrangementet – er det oplagt, at sekretariatet til kommende festivaler fortsat inddrager gymnasieklasser – og gerne via særligt tilrettelagte gymnasiearrangementer på Aarhus Universitet. Et tæt samarbejde mellem Folkeuniversitetet, Aarhus Universitet og Aarhus Universitetsforlag vil være naturligt.

De to lærerarrangementer inden festivalen, hvor folkeskole- og gymnasielærere blev inviteret på foredrag og præsentation af festivalens undervisningsdimension, fungerede godt. Disse to arrangementer var vigtige for at præsentere Århundredets Festival, men arrangementerne var også en platform for god sparring mellem lærere, festivalsekretariatet og festivalens børnekulturarrangører. Særligt til mødet på Kvindemuseet opstod der en god dialog om lærernes behov i forbindelse med undervisningsforløb. Det er oplagt, at lignende arrangementer planlægges til kommende festivaler, og at kommunikationen med lærerne starter et år inden festivalen.

Markedsføring

Sekretariatet har stået for markedsføring lokalt, regionalt og nationalt og har i den forbindelse også benyttet sig af Folkeuniversitetets sædvanlige kommunikationskanaler. Blandt andet nyhedsbreve og de husstandsomdelte folkeuniversitetsprogrammer, som har skabt et solidt markedsføringsfundament for hele festivalen. Derudover har alle samarbejdspartnere markedsført arrangementer via egne kommunikationskanaler.

Markedsføring på tre niveauer

Lokalt:

- Tæt mediasamarbejde med Århus Stiftstidende, der blandt andet resulterede i fire siders festivaltillæg i både Århus Stiftstidende og Aarhus Onsdag i ugen op til festivalen.
- Folkeuniversitetet har gennem længere tid haft en aftale med JP Aarhus om en serie af forskerportrætter. I anledningen af festivalen fik de et 1700-talsfokus og der blev bragt fem forskerportrætter med udgangspunkt i festivalen.
- Stor outdoorkampagne. 100 infostandere, elektroniske infotavler ved indfaldsvejene og bannere i midtbyen og på AUs bygninger.
- Forskellige events blandt andet i diverse studiers fredagsbarer, til Folkeuniversitetets åbningsaften og meget mere.
- Guide til festivalen på dansk og engelsk via Visit Aarhus' info-skærme, der vises bl.a. på hoteller og udvalgte steder i byrummet.
- Events i Salling Stormagasin og Bruuns Galleri ugen op til og under festivalen.
- Kalenderbokse i JP-Aarhus med et udvalg af arrangementer hver dag under festivalen.

Festivalens frivillige til 1700-talsevent foran Salling Stormagasin.
Foto: HC Molbech

Regionalt:

- Husstandsomdeling af årets festivalprogram i 220.000 eksemplarer samt husstandsomdelt festivalbog i 200.000 eksemplarer.
- Festivalen blev annonceret med foromtale og udvalgte arrangementer på seks sider i Folkeuniversitetets husstandsomdelte forårsprogram (husstandsomdelt i 180.000 eksemplarer i Aarhus og Østjylland).
- Festivalen blev markedsført med en sides annonce i Folkeuniversitetets Herning-program (husstandsomdelt i 120.000 eksemplarer).
- Festivalkommunikation via Folkeuniversitetets nyhedsbrev for Aarhus og Herning (i alt 18.759 modtagere).
- Dobbelttopslag i Musikhusets program (husstandsomdelt i 250.000 eksemplarer).
- Infoskærme i Arrivas tog i Jylland på strækningerne Aarhus-Skjern, Aarhus-Struer og Tønder-Thisted.

Nationalt:

- Aarhus Universitetet udgav i december 2011 et særnummer om Århundredets Festival og 1700-tallet i deres alumneblad AUGustus (sendes til 65.000 alumner og politiske beslutningstagere over hele landet).
- Universitetsavisen UNIvers bragte flere artikler op til festivalen (avisen sendes til 20.000 ansatte i hele landet og er tilgængelig for alle studerende på Aarhus Universitet).
- Viral markedsføring via animationsvideoer produceret af JA Film og The Animation Workshop, der blev delt på hjemmeside, YouTube og Facebook.
- Forskerportrætter på Danskernes Akademi DR2.
- 1700-talstema på DR Undervisning *Gymnasium*.
- Samarbejde med Danmarkshistorien.dk om 1700-talstema før og under festivalen.
- Folkeuniversitetets nyhedsbrev til Emdrup – København (7.066 modtagere).

Evaluering af markedsføring

Festivalens solide markedsføringsplatform i form af Folkeuniversitetets traditionelle kommunikationskanaler har været afgørende for markedsføringen af Århundredets Festival 2012.

Da Folkeuniversitetets forårsprogram 2012 blev husstandsomdelt mellem jul og nytår 2011, kunne sekretariatet med det samme registrere en stor interesse for festivalen. Interessen kunne dels registreres i publikumshenvendelser til sekretariatet, men også ved, at en lang række af de arrangementer, der blev omtalt i Folkeuniversitetets program, blev udsolgt før nytår. De første seks sider i Folkeuniversitetets program var afsat til at informere om festivalen og præsentere et bredt udsnit af arrangementer. Derudover har Folkeuniversitetets meget læste nyhedsbreve (i alt 25.825 modtagere af de tre nyhedsbreve Aarhus, Herning og Emdrup) været en værdifuld platform for festivalkommunikationen. Erfaringerne viser, at Folkeuniversitetets kommunikationskanaler også vil være fordelagtige at inddrage til kommende festivaler.

Programmet for Århundredets Festival 2012 blev husstandsomdelt i uge 8 sammen med årets festivalbog. Tanken bag den fælles husstandsomdeling af program og bog var, at modtagerne derved kunne få vakt en interesse for 1700-tallet i kraft af bogen og med programmet blive inspireret til gode historiske oplevelser. Med blik på, at markedsføringen af festivalen allerede var påbegyndt mellem jul og nytår 2011 via Folkeuniversitetets kanaler, kan det overvejes, hvorvidt programmet til kommende festivaler skal husstandsomdeles tidligere. Det kunne være fx være fem uger før festivalstart i stedet for to uger.

En tidligere husstandsomdeling vil give publikum bedre tid til at planlægge deres festivaldeltagelse, og samtidig give sekretariatet og samarbejdspartnere en tidligere fornemmelse for interessen for arrangementerne. Det vil gøre det muligt at planlægge ekstra forestillinger, middage, byvandring og koncerter, hvis arrangementer bliver hurtigt udsolgt, som det var tilfældet i 2012. En tidligere udsendelse af programmet kan omvendt betyde, at festivalen er for langt ude i fremtiden til, at programmet skaber momentum, når publikum modtager det. Samtidig

Unge og gamle festede side om side til *Århundredets Maskebal* i Studenterhuset, Aarhus Universitet.
Foto: Søren Kjeldgaard

stiller en tidligere husstandsomdeling andre krav til produktionen af programmet, herunder en tidligere deadline for indsendelse af arrangementer til sekretariatet. Sekretariatet og festivalens styregruppe tager den endelige beslutning om dette før kommende festivaler.

Det har været gratis for festivalens samarbejdspartnere at annoncere deres arrangementer i Folkeuniversitetets husstandsomdelte program, i det husstandsomdelte festivalprogram og på festivalens hjemmeside. Som en del af det gensidige samarbejde omkring markedsføring af festivalen, forventede sekretariatet derfor, at alle samarbejdspartnere ville markedsføre festivalen gennem egne kommunikationskanaler – fx ved konsekvent at omtale deres arrangementer som en del af Århundredets Festival samt anvende festivalens logo. Mange samarbejdspartnere har været gode til dette, men langt fra alle. Skal der skabes optimal markedsføring omkring festivalen, er dette imidlertid nødvendigt.

I sekretariatets interne evaluering fremgår det, at en forventningsafstemning vedrørende fælles markedsføring kunne være blevet kommunikeret tydeligere til alle samarbejdspartnere. For at styrke den fælles markedsføring, er det samtidig vigtigt, at sekretariatet i god tid producerer en mediepakke med alt, hvad den enkelte arrangør skal bruge – fx logo, billeder og tekst – samt retningslinjer vedrørende brug. For at følge op på samarbejdspartneres festivalkommunikation er det afgørende, at sekretariatet har de nødvendige mandskabsmæssige ressourcer til rådighed.

Før og under festivalen 2012 benyttede sekretariatet sig af frivillige til omdeling af festivalprogrammer og som repræsentanter ved festivalens forskellige arrangementer. Til kommende festivaler skal den frivillige arbejdskraft forøges og koordineres, så der inden festivalen i langt højere grad bliver omdelt festivalprogrammer på byens cafeer, institutioner, biografer og uddannelsesinstitutioner. Samtidig skal der konsekvent ved alle festivalarrangementer være markedsføring fra Århundredets Festival i form af programmer, plakater og/eller træk-op-bannere med festivallogo.

Restauratør Troels Buus Thomsen fra 'Le Coq' og 'Den rustikke' åbnede til *Folkets smugkro* i Mejlgade.
Foto: HC Molbech

Presse

Festivalen opnåede stor medieopmærksomhed i både lokale og nationale medier. Bilag 8 viser en samlet liste over artikler samt radio- og tv-indslag bragt i medierne før, under og efter festivalen. Listen er indhentet fra Infomedias database. Artikler i mindre lokale medier kan derfor være blevet overset.

Festivalen i lokale og nationale medier – inklusiv avis, net, radio og tv:

Lokale medier: 208 artikler, indslag m.m.

Nationale medier: 52 artikler, indslag m.m.

Nationalt og lokalt

De lokale medier viste stor interesse for festivalen i månederne op til festivalstart. I dagene op til festivalen og i festivalperioden blev artikler med 1700-talstemaer og festivalnotitser bragt dagligt i særligt de lokale aviser.

Særligt Aarhus Stiftstidende viste stor interesse for Århundredets Festival lige fra det første opstartsmøde på det tidl. Bymuseet i februar 2011, men også JP Aarhus og Lokalaviserne leverede en hel del artikler før og under festivalen. TV2 Østjylland og DR Østjyllands P4 kom på banen ugen op til festivalen og under festivalen, da det var en prioritet for dem at sende live fra forskellige begivenheder. I dagene op til festivalstart og de ti dage festivalen stod på, opdagede de lokale tv- og radiostationer mange gode festivalhistorier, hvilket resulterede i en fin dækning. TV2 Østjylland sendte fx direkte fra åbningen af *Århundredets Maskebal*, og festivalkoordinator Trine Bang og festivalpraktikant Sofie Frøkjær Justesen var i studiet hos Go' Aften Østjylland.

Nationalt var det en større udfordring at få medierne til at bide på krogen og interessere sig for en begivenhed, der kun fandt sted i Aarhus og omegn. Pressemeddelelser, personlig kontakt og tilbud om at overvære festivalens mange arrangementer resulterede alligevel i en flot dækning både i ugen før festivalen og i dagene fra 9.-18. marts.

Festivalen fik fx forsiden på Politikens kultursektion med en reportage fra et af festivalens store highlights – *Historiske Talkshows* – samt en temaartikel i Politikens iBYEN. I Berlingske kunne man læse, at 1700-tallet igen var hot – en baggrundsartikel, der tog udgangspunkt i den aktuelle festival i Aarhus. Kristeligt Dagblad bragte flere store artikler om både Århundredets Festival som idé, 1700-tallet som tema og Folkeuniversitetet som afsender. JP bragte i hovedavisen en to-siders artikel om Folkeuniversitetet og Århundredets Festival.

Også DR's P1, P2 og P4 dækkede festivalen. P2 med et indslag om 1700-talsmusik med udgangspunkt i Århundredets Festival og P1 med indslag i både P1 Morgen og Kulturkontoret, hvor Folkeuniversitetets rektor deltog i en times debat om 1700-tallet. Det landsdækkende P4-program *Levende Lørdag* sendte derudover 3 timer direkte fra festivalen lørdag den 17. marts.

Pressehåndtering

Fra januar 2012 – godt to måneder før festivalens afvikling - ansatte Folkeuniversitetet en journalist på fuld tid. Journalistens arbejde bestod i høj grad i at tage kontakt til pressen og gøre dem opmærksom på festivalen og de mange vinkler i programmet. Under festivalen ændrede opgaverne sig, da pressen i langt højere grad begyndte at kontakte sekretariatet i deres jagt på den gode historie og de mest egnede kilder.

Udover det klassiske pressearbejde var det op til og under festivalen journalistens opgave at fodre festivalsitet med nyheder og hjælpe med at opdatere festivalens facebookside. Endelig var journalisten tovholder på et samarbejde med Aarhus Stiftstidende, hvor der på sekretariatet blev produceret et fire siders festivaltillæg til både Aarhus Stiftstidende og Aarhus Onsdag.

I forhold til pressedækningen har sekretariatet erfaret, at det har været vigtigt med en række festivalhighlights, der viser kant og format. Arrangementer, der på grund af omfang, scene, form eller lignende har indeholdt gode billeder og historier. I forbindelse med Århundredets Festival 2012 var fyrtårnene blandt andet *Historiske Talkshows*, Gallapremiere på *En Kongelig Affære*, *Århundredets Maskebal* og *Højborgerlig middag* i Møntmestergården.

Borgmester Jacob Bundsgaard byder velkommen til gallapremieren på *En Kongelig Affære* i BioCity Aarhus under Århundredets Festival.
Foto: Søren Kjeldgaard

Sammenfatning

Erfaringer fra festivalen 2012 har vist, at medierne var meget begejstrede for en historisk festival. Der var både gode billeder og gode historier at fortælle.

Til kommende festivaler vil det imidlertid være hensigtsmæssigt at få pressen ind over Århundredets Festival allerede fra efteråret – dvs. et halvt år før festivalafvikling. Dels vil det være oplagt, at sekretariatet et halvt år inden festivalen løbende fodrer pressen med nyheder fra sekretariatet – kommer der fx en eksklusiv premiere i festivalen, er der særlige highlights, der skal fortælles om osv.?

Dels vil det være interessant, om sekretariatet allerede et halvt år inden festivalen begynder at fremskrive metahistorier, der binder de enkelte arrangementer sammen i en større fortælling om en historisk periode.

Det kan være historier om 'det gode samarbejde mellem viden og kultur i Aarhus', historiske temaer hvor der bliver trukket linjer til i dag eller tematiske vinkler i festivalen, hvor der oplagt kan produceres temaudsendelser. Med en tidlig fremskrivning af festivaltemaer kunne sekretariatet eventuelt samarbejde med Danmarks Radio om radio- og tv-udsendelser.

Medierne er nu bekendt med Århundredets Festival, og det vil sandsynligvis være lettere at få dem til at skrive og fortælle om de kommende festivaler – også helt af sig selv. For at skabe den optimale pressedækning og kommunikation omkring Århundredets Festival er det imidlertid helt afgørende, at der tidligere i processen inddrages en fuldtids kommunikationsmedarbejder.

En kommunikationsmedarbejder ville kunne bidrage til mere eksplicit målgruppetænkning i forhold til medier og festivalhistorier samt en tættere kontakt til samarbejdspartnere og arrangører. En kontakt, der vil styrke den fælles pressekommunikation af Århundredets Festival – særligt i relation til de samarbejdspartnere, der ikke selv har adgang til en kommunikationsafdeling.

Økonomi

Folkeuniversitetet i Aarhus har finansieret festivalens sekretariatsdrift. Aarhus Universitet har finansieret udgivelse og distribution af årets festivalbog samt ydet støtte til trykning af festivalprogrammet. En række fonde og sponsorer har derudover stået bag realiseringen af Århundredets Festival 2012.

Fonde

Aarhus Kommunes Eventpulje har støttet festivalen med 400.000 kr. til sikring af gode og velfungerende rammer for Århundredes Festival 2012, mens Aarhus Kommunes Kulturarangementspulje har støttet festivalen med 400.000 kr. øremærket til 'programhighlights' i forbindelse med festivalen. Kulturforvaltningen begrundede sin indstilling således:

- » Folkeuniversitetets nye satsning *Århundredets Festival*, ventes at blive en stor begivenhed med bred publikumssøgning. Arrangementet ventes at kunne tiltrække stor opmærksomhed og generere en væsentlig PR værdi for byen.
- » Festivalen er udviklet som et understøttende element i Aarhus' satsning på at blive Europæisk Kulturhovedstad i 2017. Festivalen ventes at blive et af flere tilbagevendende projekter frem mod 2017, der fungerer som platform for nye samarbejder samt formidling i et nyt format.

Til udvikling af festivalens programhighlight *Historiske Talkshows* har festivalen modtaget støtte på 132.000 kr. fra Dansk Folkeoplysnings Samråd. Til produktion af *Historiske Talkshows* har festivalen modtaget 420.000 kr. fra Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser.

Sponsorer

Århundredets Festival 2012 åbnede med et storslået maskebal i Studenterhuset på Aarhus Universitet. Her var Egetæpper, Kvadrat og Bazar Vest sponsorer på scenografisk materiale, mens Radar tilrettelagde og finansierede det musikalske program i *Oriente*.

Egetæpper specialdesignede 215 kvadratmeter tæpper med 1700-tals-festivalgrafik, der prydede alle gulve til ballet. Tæpperne blev efter ballet brugt som scenografi til festivalarrangementer i Aarhus Domkirke, på Kvindemuseet og Aarhus Teater og til gallapremieren på Zentropas storfilm *En Kongelig Affære* i BioCity.

Kvadrat sponsorerede stoffer til scenografi for omkring 100.000 kr. Bazar Vest sponsorerede tæpper og mellemøstligt interiør til festens orientalske rum.

Konklusion

Som evalueringsrapporten viser, formåede Århundredets Festival 2012 at skabe den synergi mellem viden og kultur, der var festivalens mål. Dels var festivalen med sine 80 samarbejdspartnere på tværs af videnskunst- og kulturinstitutioner samt erhvervsliv bredt forankret i byen, dels formåede festivalen at skabe nytænkende historiske arrangementer, hvor forskning og underholdning blev præsenteret side om side i festivalprogrammet og på arrangementsniveau.

Som det ligeledes var målet, præsenterede festivalen en lang række arrangementer, hvor forskere optrådte i rammer og sammenhænge uden for universitetet. Også festivalens vision om at skabe nye innovative formidlingsformater i krydsfeltet mellem viden og kultur tog konkret form, da festivalen åbnede med premiere på *Historiske Talkshows* i Musikhuset og *Århundredets Maskebal* i Studenterhuset på Aarhus Universitet. To arrangementer, hvor samspil mellem forskere, skuespillere, musikere og scenografi skabte et levende møde med 1700-tallet. Disse to formidlingshighlights fungerede overfor publikum og presse som fyrtårne for festivalens identitet som nytænkende og innovativ historisk festival.

Med sin vision om at præsentere innovative formidlingsformater og bringe forskningen ud til den brede befolkning kan Århundredets Festival i større perspektiv illustrere, hvor bredt forskningsformidling kan ramme, hvis viden iscenesættes som underholdende oplevelser. Festivalens erfaringer kan dermed oplagt inspirere til udvikling af andre nye formidlingsformater, der vil engagere sit publikum med appel til både sanser og intellekt.

Evalueringen fra festivalens samarbejdspartnere, publikum og presse viser, at Århundredets Festival på flere fronter var en velafviklet begivenhed. Hovedpointerne fra samarbejdspartneres evaluering af festivalen fortæller, at de har haft en god oplevelse med deltagelse i festivalen – særligt pga. festivalens indholdsmæssige kvalitet og stringente tematiske ramme, sekretariatets professionalisme og den store interesse blandt publikum og presse.

Som evalueringsrapporten også viser, var Folkeuniversitetet drivkraften bag Århundredets Festival fra idé til endeligt format. Folkeuniversitetet fik ideen til Århundredets Festival i 2009 og arbejdede derefter målrettet med at engagere og motivere et bredt samarbejdsnetværk i begivenheden via netværksmøder og løbende dialog med samarbejdspartnere. Helt afgørende for festivalen har været, at Folkeuniversitetet ikke blot fungerede som koordinerede sekretariat, men at sekretariatet derudover kastede store ressourcer i at idéudvikle arrangementer, fungere som kreativ sparringspartner for samarbejdspartnere, udvikle festivalens identitet, koordinere overordnet markedsføring og tilbyde sig som økonomisk løftestang for festivalens kobling mellem viden og kultur på arrangementsniveau.

Folkeuniversitetet har med Århundredets Festival vist, at sekretariatet kan løfte store tværinstitutionelle begivenheder, der kan profilere Aarhus og den midtjyske region som nytænkende vidensregion, hvor samarbejdet mellem viden og kultur står stærkt. Det var en stor styrke for Århundredets Festival 2012 – og vil være en stor styrke for kommende festivaler – at begivenheden var forankret på Folkeuniversitetet. Det sikrede dels, at der var en solid organisation og driftsøkonomi bag festivalen, dels at Århundredets Festival kunne læne sig op af det seriøse og kvalitetsbaserede brand, som Folkeuniversitetet har opnået blandt publikum og medier. Fremadrettet vil Folkeuniversitetets solide organisation sikre erfaringsoverførsel fra festival til festival.

Denne evaluering har præsenteret Århundredets Festival 2012 i detaljen, men evalueringen har også peget fremad mod kommende festivaler. Som det er beskrevet, er meget lykkedes i planlægningen og afviklingen af begivenheden 2012, men med de store visioner for Århundredets Festival er der ting, der kan gøres endnu bedre og tænkes endnu større fremover.

Århundredets Festival bevæger sig frem i tiden og vil fx i 2014 beskæftige sig med 1800-tallet. På den måde bevæger festivalen sig tættere og tættere på den del af Aarhus' historie, hvor der er mange historier at fortælle og meget arkitektur at udpege. Større tværinstitutionelle formidlingsformater, der inviterer byens borgere og besøgende til interaktive og sjove oplevelser af byens historie, er derfor nærliggende at realisere de kommende år. Med det udgangspunkt har festivalen en vision om at skabe en international profil med temporære og blivende oplevelser for også et internationalt publikum. En international profil er desto mere interessant, fordi en historisk kultur- og vidensfestival som Århundredets Festival ikke er kendt fra andre lande.

En international profil og større blivende historiske formidlingsprojekter stiller større krav til idéudvikling, organisering, fundraising og markedsføring af Århundredets Festival. Skal dette lykkes er ekstern medfinansiering af sekretariatsdrift en nødvendighed. Flere ressourcer til sekretariatsdrift vil samtidig betyde ressourcer til at etablere en tidlig og koordineret pressekontakt og kommunikation, der kan brande Århundredets Festival og Aarhus bredt i nationale og internationale medier.

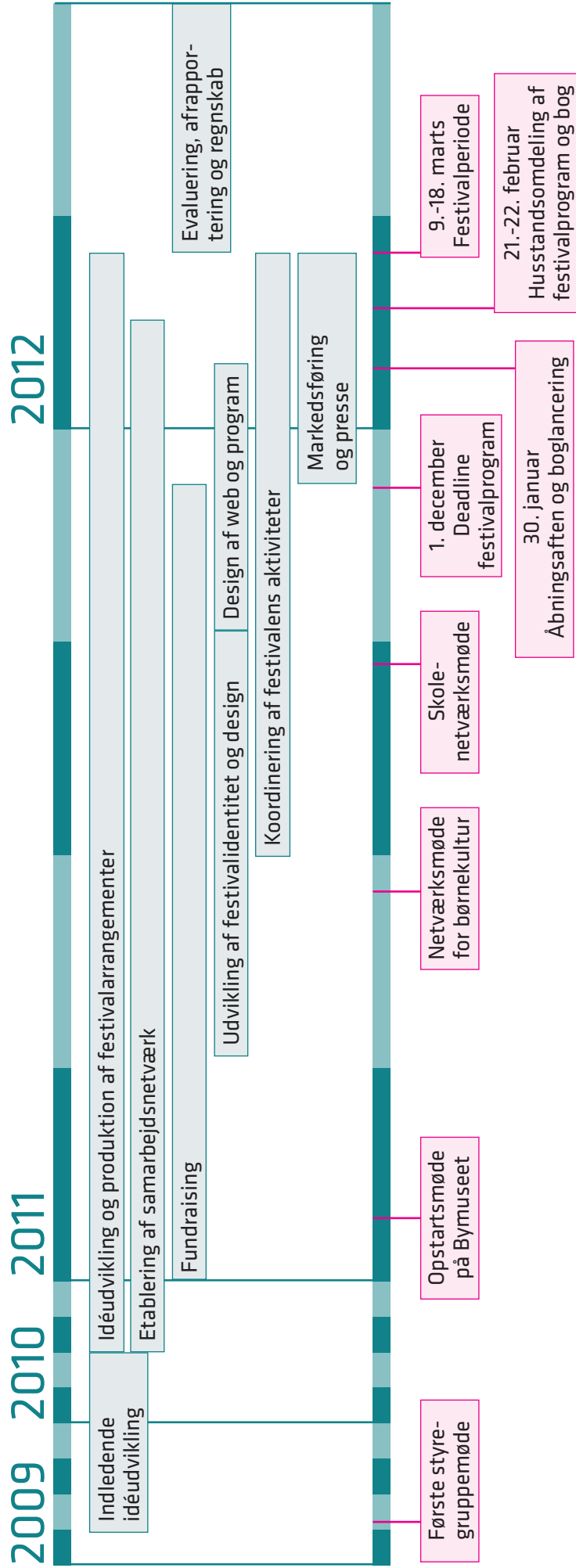

Festivalens frivillige serverer champagne til gallapremieren på *En Kongelig Affære*, da aftenens gæster ankommer på den røde løber.
Foto: Søren Kjeldgaard

Bilag 1

Proceskalender

Århundredets Festival 2012

Opstartsmøde Århundredets Festival den 9. februar 2011

Dagens program

10:00 Velkomst ved Folkeuniversitets rektor Sten Tiedemann og festivalkoordinatør Trine Bang

Magtens iscenesættelse. Perfektion og etikette.
Lektor Ulrik Langen, SDU

Smædevers og enevælde. Erotisk undergrundslitteratur.
Ph.d. Christina Holst Færch, AU

Muddermølle, galgebakke og gadeliv. Aarhus i 1700-tallet.
Museumsinspektør Connie Jantzen, Bymuseet

11:30 Spørgsmål og gode ideer – sig frem!

12:00 Gode ideer til Århundredets Festival fortsætter over en let frokost

Deltagerliste

- Anja Kjærgaard, Aarhus Universitet
- Anne Line Svelle, Børnekulturhuset
- Astrid Guldhammer, Børnekulturhuset
- Barbette B. C. Møller, Aarhus Teater
- Birgit Pedersen, ARoS
- Bjørg Tulinius, AU Kommunikation
- Bo Cornelius, Gellerupscenen
- Carsten Seyer-Hansen, Århus Domkirke
- Christian Adamsen, Skalk
- Christina Holst Færch, Aarhus Universitet
- Connie Jantzen, Bymuseet
- David Kyng, Historielærerforeningen, Gymnasiet og HF
- Dorte Rolf, BarokAros
- Ebbe Wind, Aarhus Musikskole
- Gry Vindelev Elstrøm, Statsbiblioteket

- Henrik Sell, Naturhistorisk Museum
- Jesper Kiil Jørgensen, Vor Frue Kirke
- Jesper Laursen, Moesgård Museum
- Jesper Nødholm, Slægtshistorisk forening, Århus
- Jytte Kusk, Aarhus Musikskole
- Kim Halskov, CAVI
- Knud Svensson, Aarhus Bach-selskab
- Kurt Møller Pedersen, Aarhus Universitet
- Lars Colding Wolf, Ensemble Zimmermann
- Lars Ole Vestergaard, Aarhus Musikskole
- Laurits Borberg, Teaterselskabet PSV
- Lisbeth Gråkjær, Kor72
- Lisbeth Sonne Andersen, performer
- Lise Kloster Gram, Aarhus Kommune Biblioteker
- Lone Jensen, Kulturhus Aarhus
- Maria Stenalt, Statsbiblioteket
- Marianne Ester Back, Aarhus Universitet
- Mikkel Elklit Olsen, Historielærerforeningen
- Mogens Friis, forfatter
- Nina Koefoed, Aarhus Universitet
- Ole J. Knudsen, Ole Rømers observatorium/Planetarium
- Ole P. Bielefeldt, Slægtshistorisk forening, Århus
- Palle Kjeldgaard, Aarhus Symfoniorkester
- Peter Nørskov, Århus Stiftstidende
- Pia Buchardt, Kulturhus Aarhus
- Poul S. Jacobsen, Vor Frue Kirke
- Sara Mielcke Hansen, danmarkshistorien.dk
- Sofie Frøkjær Justesen, Den Gamle By
- Signe Steen Boeskov, Gammel Estrup Herregårdsmuseet
- Sten C. Steensen, Museumsundervisning Midt/Nord
- Sten Mourier, Filuren
- Svend Mortensen, Nordisk Kor- og Kulturfestival
- Søren Bo Hansen, Kultur & P1, DR
- Thomas Wittenburg, Innovation Lab
- Thorkild Dalsgaard, Aarhus Bach-selskab
- Torben Frische, Teaterselskabet PSV
- Trevor Davies, Aarhus 2017
- Ulrik Langen, Syddansk Universitet
- Vibe Thorhauge, Det Jyske Musikkonservatorium
- Zara Pirumian, Aarhus Musikskole

Samarbejdspartneres evaluering

Ugen efter afviklingen af Århundredets Festival fik udvalgte samarbejdspartnere tilsendt et evalueringsskema til måling af deres tilfredshed med deltagelse i Århundredets Festival 2012. 29 udfyldte skemaet. Nedenstående er en sammenlægning af de indkomne evalueringer – for overskuelighedens skyld omregnet til procent.

1. Har I alt i alt været tilfreds med deltagelsen i Århundredets festival? (Sæt ét kryds)

Meget tilfreds: 76 procent

Tilfreds: 21 procent

Hverken/eller: 3 procent

Utilfreds: 0 procent

Meget utilfreds: 0 procent

Ved ikke: 0 procent

2. Har I været tilfredse med samarbejdet med festivalsekretariatet, herunder informationsudveksling og support, forud for afviklingen af jeres arrangement(er)? (Sæt ét kryds)

Meget tilfreds: 79 procent

Tilfreds: 18 procent

Hverken/eller: 3 procent

Utilfreds: 0 procent

Meget utilfreds: 0 procent

Ved ikke: 0 procent

3. Har I alt i alt været tilfreds med festivalsekretariatets markedsføring af Århundredets Festival? (Sæt ét kryds)

Meget tilfreds: 62 procent

Tilfreds: 28 procent

Hverken/eller: 7 procent

Utilfreds: 0 procent

Meget utilfreds: 0 procent

Ved ikke: 3 procent

4. Har der været flere eller færre deltagere ved jeres arrangement(er) end forventet? (Sæt ét kryds)

Mange flere end forventet: 31 procent

Flere end forventet: 31 procent

Som forventet: 17 procent

Færre end forventet: 10 procent

Meget færre end forventet: 7 procent

Ved ikke: 4 procent

5. Er det jeres opfattelse, at arrangementet har tiltrukket deltagere, som I normalt ikke møder hos jer? (Sæt ét kryds)

I høj grad: 39 procent

I nogen grad: 29 procent

I mindre grad: 18 procent

Slet ikke: 4 procent

Ved ikke: 10 procent

6. Er det sandsynligt eller usandsynligt, at I deltager i Århundredets Festival igen i 2014? (Sæt ét kryds)

Meget sandsynligt: 80 procent

Sandsynligt: 10 procent

Hverken/eller: 10 procent

Usandsynligt: 0 procent

Meget usandsynligt: 0 procent

Ved ikke: 0 procent

Kommentarer fra samarbejdspartnere

Festivalsekretariatet har modtaget evaluerende mails fra festivalens samarbejdspartnere. Herunder et repræsentativt udsnit af kommentarerne.

Astrid Guldhammer, Børnekulturhuset

Når man ringer til sekretariatet, er der altid nogle, der svarer ved telefonen, og det er nogle, som ved noget om festivalen. Man kunne mærke gejsten retur. Der var en skøn mediedækning af festivalen, og der var god genkendelse af festivalen blandt gæsterne.

Britta Jacobsen, Salling

Vi er rigtig glade for det gode samarbejde, som vi har haft sammen med jer omkring Århundredets Festival. Der har været rigtig positive tilkendegivelser her fra huset samt fra kunder – omkring de forskellige aktiviteter, som vi fik lavet. Århundredets Festival var veltilrettelagt og professionel. Sekretariatet lavede en flot opfølgning, og der var hurtig tilbagemelding.

Marie Elkjær, Gammel Estrup - Herregårdsmuseet

Festivalen har været rigtig god til at skabe opmærksomhed om projektet. Det er imponerende, så meget omtale festivalen har fået i lokale såvel som nationale medier. Inde i selve Aarhus har der også været meget synlighed. Det har fungeret godt, at '1700talsdamen' gik igen. Vi vidste ikke, hvad vi skulle forvente, men havde håbet på, at vi fik skoleklasser og seniorer (vidensbussen) herud, og det lykkedes jo. Der var mange med Vidensbussen, som ikke kendte os i forvejen. Vi vil meget gerne være med igen, og vi vil i hvert fald fortsætte konceptet med direkte 'vidensbusser' mellem Århus og Gammel Estrup.

Birthe Kiilerich, Ellevang Kirke

Fra Ellevang Kirke skal lyde en stor ros for et meget varieret og spændende udbud af aktiviteter ifm. 1700-talsfestivalen. Eneste minus: Mange spændende tilbud, måtte man opgive at være med til pga. tidsnød! Holdet bag festivalprogrammet i Ellevang Kirke siger tak for et virkeligt godt samarbejde ud fra et meget spændende og historisk relevant tema. Vi er overordentligt tilfredse med og imponerede over markedsføringen. Flot program og hjemmeside.

Ole P. Bielefeldt, Slægtshistorisk Forening, Århus

Vi har jo haft en kæmpesucces i de dage, det foregik. Vi hørte først om festivalens sekretariat ved info-mødet på Bymuseet. Ovenud tilfreds med markedsføringen, uden den havde vi ikke haft den succes, vi har haft. Vi har selv markedsført arrangementerne med plakater på alle biblioteker i Aarhus og festivalens logo på egen hjemmeside og i forårsprogram. Uventet målgruppe: Mange unge mennesker. Vi vil helt sikkert være med i 2014. De første aftaler er allerede lavet med hovedbiblioteket.

Marianne Møller, Kristian F. Møller

Vi vil blot sige tak for et fantastisk initiativ! Vi er imponerede over det samlede resultat, og vi har oplevet stor interesse både for vores eget arrangement og vores udstilling af relaterede bøger. Det eneste jeg lige kommer i tanke om er, at vi godt kunne have brugt en markedsføringsplan. Vi glæder os til næste festival!

Palle Kjeldgaard, Aarhus Symfoniorkester

Jeg har været meget tilfreds med samarbejdet og har kun godt at sige om festivalen. Aarhus Symfoniorkester deltager gerne i 1800 tallets festival om to år. Tak for godt samarbejde.

Merete Ipsen, Kvindemuseet

Vi var overmåde begejstrede for Århundredes Festival på kvindemuseet. Vi ses til 1800-talsfestival! Vi er meget begejstrede for den videns/fornøjelsesform, som en festival, der forener forskning og kultur på denne måde, giver mulighed for.

Jens Rimestad, Alexandra Instituttet

Det har været en rigtig positiv oplevelse at deltage. Vi føler os virkelig som en del af festivalen. Der har hele vejen igennem været god opbakning men frihed til at gøre, som vi selv ønskede. Har følt, at vi har fået både god opbakning og om nødvendig hjælp.

Tom Ebbe Jakobsen, Studenterhusfonden

Det var et utrolig flot og vel arrangeret Maskebal, der fandt sted i Stakladen og stuerne lørdag aften. Et arrangement, der i den grad bar præg af den store akkuratess sekretariatet lagde i opgaven. Det var en stor fornøjelse at opleve stemningen, situationen og atmosfæren, at se de mange sjove og festlige udklædninger og de gode indslag, der var i de forskellige rum. Arrangementet var med til at vise, hvad Stakladen og stuerne kan bruges til.

Carsten Seyer-Hansen, Aarhus Domkirke

Både for Aarhus Domkirkes og Det Jyske Musikkonservatoriums vedkommende var det tydeligt, at festivalen gav "vores" arrangementer et ekstra publikumsløft. Og at vores arrangementer samtidig indgik i en meningsfuld sammenhæng var meget tilfredsstillende. Rent ud sagt imponeret af sekretariatets arbejde!

Lektor Ebbe Juul-Heider

Jeg var udøvende medvirker i tre arrangementer og var i samtlige tilfælde velinformeret forud for gennemførelserne, ligesom jeg problemfrit kunne komme i kontakt med sekretariatet: personligt, telefonisk og pr. mail. Arrangementernes planlægning og praktiske udførelser var effektiv og helt friktionsfri. Det var en ren fornøjelse at, "do business with you".

Lektor Per Stounbjerg, Aarhus Universitet

Jeg vil gerne sige til lykke med en veloverstået festival. Mit lille foredragsholderhjørne af affæren, den erotiske salon på teatret, klappede helt perfekt set fra foredragsholderside. Fin kommunikation og information, kun ros herfra.

Søren Bitsch, stadsarkivar

Jeg har kun godt at sige om det hele. De forløb, jeg har været involveret i, har været meget fint forberedt, omtalt og afviklet. Når vi nu kommer til 1800-tallet næste gang, kommer vi ind i en epoke, hvor Aarhus-materialet er meget stærkere end for 1700-tallets vedkommende. Jeg vil glæde mig til at arbejde sammen med jer igen; det har været en stor fornøjelse.

Louise Friis, Lulu Art Group

Premieren og skoleforestillingeni Vor Frue Kirke gik helt fantastisk. Da vi skulle lukke folk ind, var der en kø på 100 meter hen af Vestergade. Der var nok 400-500 i kirken, folk sad på gulvet stod overalt. Alt fra teologi-studerende til unge som ældre har været helt vilde, selv de 150 skolebørn var helt stille og grinede og var med. Det var en kæmpe succes.

Bilag 5

Festivalens besøgstal

FØR FESTIVALEN

Arrangør	Sted	Titel	Gentagelser	Deltagere	Udsolgt	Pris
Den Jyske Opera	Musikhuset Aarhus	Don Juan	6			440,00
Ellevang Kirke	Ellevang Kirke	Gud, dyd og udødelighed	1			Gratis
Ellevang Kirke	Ellevang Kirke	Syng hierte! Syng en aften-sang	1			Gratis
Folkeuniversitetet	Kvindemuseet	Festivalens undervisningstilbud	1	52		Gratis
Folkeuniversitetet	Århus Kunstbygning	Opera TemaAften: Don Juan	1	96	Udsolgt	Gratis
Folkeuniversitetet	Aarhus Universitet, AU Herning	Danmark i 1700-tallet	1	147		Gratis
Folkeuniversitetet	Aarhus Universitet, Ny Munkegade	Åbningsforelæsninger og boglancering	1	1.100	Udsolgt	Gratis
Folkeuniversitetet	Aarhus Universitet, Ny Munkegade	Bag om 1700-tallet	1	71		Gratis
Folkeuniversitetet	Aarhus Universitet, Ny Munkegade	Lyt til og lær om klassikerne	1	34		600,00
Folkeuniversitetet	Aarhus Universitet, Ny Munkegade	De største klassiske komponister	1	81		600,00
Folkeuniversitetet	Aarhus Universitet, Ny Munkegade	1700-tallets verden	1	67		600,00
Folkeuniversitetet	Aarhus Universitet, Ny Munkegade	Dansk Vestindien	1	51		650,00
Folkeuniversitetet, Science AU	Aarhus Universitet, Søaudiotorierne	Oplysning, udforskning og opmåling	3	1.843		Gratis
Gammel Estrup - Herregårdsmuseet	Gammel Estrup - Herregårdsmuseet	Maskerade for børn i vinterferien	8			Gratis
Gammel Estrup - Herregårdsmuseet	Gammel Estrup - Herregårdsmuseet	Fester og maskeballer	8			Gratis
Gammel Estrup - Herregårdsmuseet	Gammel Estrup - Herregårdsmuseet	Gods, guld og grønne skove	2	50		85,00
Kvindemuseet	Kvindemuseet	1700-tallet og kvinderne	1	100		85,00
Slægthistorisk Forening, Århus	Bispegården	Herregårdsfruers hverdagsliv	1			20,00
Vejlby Kirke	Vejlby Kirke	Hr. Mozart lever	1			Gratis
Aarhus Bach Selskab	Vor Frue Kirke	Bach: Goldbergvariationer	1			100,00
I alt opgjort før festivalen			43	3.692		

Bilag 5

Festivalens besøgstal

SKOLEARRANGEMENTER

Arrangør	Sted	Titel	Gentagelser	Deltagere	Udsolgt	Pris
Børnekulturhuset	Børnekulturhuset	Byvandring for skoler	50	1.250		Gratis
Børnekulturhuset	Børnekulturhuset	Fortællinger fra 1700-tallets Danmark	15	650		Gratis
Børnekulturhuset	Børnekulturhuset	Fægtekunst for hele klassen	10	230	Udsolgt	Gratis
Børnekulturhuset	Børnekulturhuset	Menuet - verdens mest elegante dans	10	230	Udsolgt	Gratis
Børnekulturhuset	Hovedbiblioteket	Smædebreve og andre skriblerier	5	385		Gratis
Den Gamle By	Den Gamle By	Gå på opdagelse i 1700-tallet	13	331		Gratis
Den Gamle By	Den Gamle By	Mode, krop og stil	5	125		70,00
Den Gamle By	Den Gamle By	Sundhed og sygdom i 1700-tallet	5	133		Gratis
Gammel Estrup - Herregårdsmuseet	Gammel Estrup - Herregårdsmuseet	Magt og vælde	5	130		1.000,00
Kvindemuseet	Kvindemuseet	Slaverispil	8	176		Gratis
Naturhistorisk Museum	Naturhistorisk Museum	Da kønsorganerne kom frem og skeletterne ud af skabet	3	75		Gratis
Steno Museet	Steno Museet	At finde vej på Jorden og på himlen	1	20		650,00
Vor Frue Kirke	Vor Frue Kirke	Kød	1	150		Gratis
I alt skolearrangementer			131	3.885		

Bilag 5

Festivalens besøgstal

UNDER FESTIVALEN

Arrangør	Sted	Titel	Gentagelser	Deltagere	Udsolgt	Pris
AUGustus	Studentarhus Aarhus	Forskerdebatter: Fra Goethe til Google	1	174		Gratis
AUGustus	Studentarhus Aarhus	Forskerdebatter: Har Gud stemmeret?	1	153		Gratis
AUGustus	Studentarhus Aarhus	Forskerdebatter: Kampen om oplysningen	1	110		Gratis
BaroqueAros	Musikhuset Aarhus	Koncert som i 1700-tallets Aarhus	1	190		115,00
BaroqueAros og Aarhus Domkirke	Aarhus Domkirke	Vergnøjte Ruh	1	206		50,00
Brabrand Kirke	Brabrand Kirke	Komponisternes liv og virke	1	95		Gratis
Børnekulturhuset	Børnekulturhuset	Byvandring for hele familien	8	240	Udsolgt	Gratis
Børnekulturhuset	Musikhuset Aarhus	Maskerade for børn	1	70		Gratis
CAVI	Bruun's Galleri	Time Reflections	12	1.950		Gratis
CAVI	Hovedbiblioteket	Instant Kafé	1	91		Gratis
CAVI	Store Torv	Ekkomaten	3	175		Gratis
Christianskirken	Christianskirken	Det Jyske Vokalensemble	1	100		50,00
Dansk Landbrugsmuseum	Dansk Landbrugsmuseum	Madlavning for børnefamilier	1	60		100,00
Dansk Landbrugsmuseum	Dansk Landbrugsmuseum	Øl, jern og husflid	1	45		Gratis
Dansk Landbrugsmuseum	Dansk Landbrugsmuseum	Det nye landbrug	1	25		Gratis*
Dansk Landbrugsmuseum	Dansk Landbrugsmuseum	Kartoflens kulturhistorie	1	25		50,00*
Den Gamle By	Den Gamle By	Silhuetter og decoupage	2	116		20,00
Den Gamle By	Den Gamle By	Farvebrug, tobakskultur og Drakenberg	2	60		Gratis*
Den Gamle By	Den Gamle By	Rundvisning i Møntmestergården (20 per.)	3	57		550,00
Den Gamle By	Den Gamle By	Sko og accessories	10	4.585		Gratis*

Bilag 5

Festivalens besøgstal

Arrangør	Sted	Titel	Gentagelser	Deltagere	Udsolgt	Pris
Den Gamle By	Den Gamle By	Tøj, børneopdragelse, porcelæn og fajance	2	60		Gratis*
Den Gamle By	Den Gamle By	Bachs kaffekantate	2	162		250,00
Den Gamle By	Den Gamle By	Højborgerlig middag i Møntmestergården	1	74		975,00
Den Gamle By	Den Gamle By	Teatermiddag	3	42		300,00
Den Gamle By	Den Gamle By	Winekes Kælder	4	500		Gratis*
Den Rustikke	Den Rustikke	Folkets smugro	3	135	Udsolgt	200,00
Designbutikken Højkant	Designbutikken Højkant	Pudderhunde og Puddeldamer	8	125		Gratis
Det Jyske Musikkonservatorium	Musikhuset Aarhus	De fem årstider	1	650		Gratis
Egå Kirke	Egå Kirke	Purcell, Händel og Bach	1	85	Fyltd	Gratis
Ellevang Kirke	Ellevang Kirke	Ren barok!	1	87		Gratis
FOF Aarhus	FOF Aarhus	Geniet Mozart	1	75	Udsolgt	150,00
FOF Aarhus	FOF Aarhus	I selskab med Beethoven	1	55		150,00
FOF Aarhus	FOF Aarhus	Det skønne bord	1	35		150,00
FOF Aarhus	FOF Aarhus	Glimt af 1700-årenes Aarhus	2	70	Udsolgt	130,00
Folkeuniversitetet	Arkitektskolen Aarhus	Arkitekten Laurids de Thurah	1	42		50,00
Folkeuniversitetet	Arkitektskolen Aarhus	Arkitekten Nicolai Eigtved	1	80		50,00
Folkeuniversitetet	Arkitektskolen Aarhus	Aarhus bys historie	1	195		50,00
Folkeuniversitetet	Byrummet	Byvandring med vægtersang	2	76	Udsolgt	100,00
Folkeuniversitetet	Café Hack	Christian den 7.	1	48		Gratis
Folkeuniversitetet	Café Hack	Den franske revolution	1	41		Gratis
Folkeuniversitetet	Café Hack	Dødens teater	1	45		Gratis
Folkeuniversitetet	Café Hack	Holberg	1	72	Fyltd	Gratis

Bilag 5

Festivalens besøgstal

Arrangør	Sted	Titel	Gentagelser	Deltagere	Udsolgt	Pris
Folkeuniversitetet	Café Hack	Nydelsen	1	45		Gratis
Folkeuniversitetet	Café Hack	Et liv i slaveri	1	51		Gratis
Folkeuniversitetet	Café Hack	Johann Friedrich Struensee	1	55		Gratis
Folkeuniversitetet	Café Hack	Et århundrede mellem tradition og modernitet	1	34		Gratis
Folkeuniversitetet	Dale's Café	World history on the menu	1	43		Gratis
Folkeuniversitetet	Løve's Bog og VinCafé	History by Night: Dannelsessalon	1	80	Fyldt	Gratis
Folkeuniversitetet	Musikhuset Aarhus	Historiske Talks: Schimmelmann	5	1.279		190,00
Folkeuniversitetet	Musikhuset Aarhus	Historiske Talks: Struensee	5	1.437		190,00
Folkeuniversitetet	Steno Museet	Danmark møder verden	1	59	Udsolgt	200,00
Folkeuniversitetet	Steno Museet	Denmark greets the world in the 1700s	1	39		200,00
Folkeuniversitetet	Thorups Kælder	Han åd og drak	2	131	Udsolgt	130,00
Folkeuniversitetet	Århus Kunstbygning	Abildgaard & Juel	1	35		50,00
Folkeuniversitetet	Århus Kunstbygning	Borgerskabets ansigt	1	35		50,00
Folkeuniversitetet	Århus Kunstbygning	Den barokke have	1	36		50,00
Folkeuniversitetet	Århus Kunstbygning	Dissektion	1	75	Udsolgt	Gratis
Folkeuniversitetet	Aarhus Universitet, Ny Munkegade	Forelæsninger til gymnasieelever	1	370	Udsolgt	Gratis
Folkeuniversitetet	Aarhus Universitet, Ny Munkegade	Møntmestergården	1	14		50,00
Folkeuniversitetet, Domkirken	Aarhus Domkirke	Fortællinger i Domkirken	1	214	Udsolgt	200,00
Folkeuniversitetet, Filmby Århus	BioCity	En Kongelig Affære	1	300	Udsolgt	150,00
Folkeuniversitetet, Gammel Estrup	Gammel Estrup - Herregårdsmuseet	Vidensbussen	2	109	Udsolgt	150,00
Folkeuniversitetet, Hovedbiblioteket	Hovedbiblioteket	En aarhusiansk fløjtevirtuos	1	80	Fyldt	Gratis
Folkeuniversitetet, Kvindemuseet	Kvindemuseet	Women Only	1	134	Udsolgt	150,00

Bilag 5

Festivalens besøgstal

Arrangør	Sted	Titel	Gentagelser	Deltagere	Udsolgt	Pris
Folkeuniversitetet, Kvindemuseet	Kvindemuseet	Formiddagscafé: Det danske hof	1	80	Udsolgt	Gratis
Folkeuniversitetet, Kvindemuseet	Kvindemuseet	Formiddagscafé: Dronningens tøj	1	80	Udsolgt	Gratis
Folkeuniversitetet, Kvindemuseet	Kvindemuseet	Formiddagscafé: Moderkærlighed	1	67		Gratis
Folkeuniversitetet, Kvindemuseet	Kvindemuseet	Sex i oplysningstiden	1	48		50,00
Folkeuniversitetet, Kvindemuseet	Kvindemuseet	Skuespillerinder og luderliv	1	57		100,00
Folkeuniversitetet, Musikhuset	Musikhuset Aarhus	Århundredets Musikcafé: Bach	1	105		Gratis
Folkeuniversitetet, Musikhuset	Musikhuset Aarhus	Århundredets Musikcafé: Mozart	1	98		Gratis
Folkeuniversitetet, Musikhuset	Musikhuset Aarhus	Århundredets Musikcafé: Musiklivet i Aarhus	1	111		Gratis
Folkeuniversitetet, Musikhuset	Musikhuset Aarhus	Århundredets Musikcafé: Operaer	1	89		Gratis
Folkeuniversitetet, Musikskolen	Aarhus Musikskole	1700-tallets musik nu og da	1	35		Gratis
Folkeuniversitetet, Studentarhuset	Studentarhus Aarhus	Århundredets Masketal	1	793	Fyltd	180,00
Folkeuniversitetet, Aarhus Teater	Aarhus Teater	Erotisk salon	1	104	Udsolgt	150,00
Frederikskirken	Frederikskirken	Musikkens udvikling i 1700-tallet	1	75	Fyltd	Gratis
Galleri Christina Lykke	Galleri Christina Lykke	Opdagelser, pøbel og pudderparykker	8	110		Gratis
Gammel Estrup - Herregårdsmuseet	Gammel Estrup - Herregårdsmuseet	Grevindens gemakker + 1700-talsskrædder	9	588		Gratis*
Gammel Estrup - Herregårdsmuseet	Gammel Estrup - Herregårdsmuseet	Magt og væælde	5	130		1.000,00
Gammel Estrup - Herregårdsmuseet	Gammel Estrup - Herregårdsmuseet	Gods, guld og grønne skove?	2	124		85,00
Gellerupscenen	Den Gamle By	Sørøverkaptajnen Wilmerding	4	431		Gratis
Historia	Studentarhus Aarhus	Det store natmandskomplot	1	75		25,00
Kasted Kirke	Kasted Kirke	Den danske Salmeduo	1	65		Gratis
Kristian F. Møller	Kristian F. Møller	Manden der ville vise verden	1	45	Tæt på	50,00

Bilag 5

Festivalens besøgstal

Arrangør	Sted	Titel	Gentagelser	Deltagere	Udsolgt	Pris
Kvindemuseet	Kvindemuseet	Dianas døtre	9			Gratis*
Kvindemuseet	Kvindemuseet	Dronning Anna Sophie Reventlow	9			Gratis*
Kvindemuseet	Kvindemuseet	Mød dronning Caroline Mathilde	6			Gratis*
Kvindemuseet	Kvindemuseet	Dronning Anna Sophie	1	28		Gratis
Kvindemuseet	Kvindemuseet	Besøgende under festivalen i alt		2.083		
Langenæskirken	Langenæskirken	Charlotte Dorothea Biehl	1	30		15,00
Litteraturen	Gammel Estrup - Herregårdsmuseet	Ambrosius Stub	1	25		95,00
Lydenskab, madhosmads.dk	Filmbyen	Barokbobler & Gourmetperler	1	72	Udsolgt	750,00
Læseforeningen	Kvindemuseet	Læsegruppe i kvindelitteratur	2	14		Gratis
Læseforeningen	Vor Frue Kirke	Læsegruppe om religion	1	8		Gratis
Løve's Bog og VinCafé	Løve's Bog og VinCafé	1001 nats eventyr	1	50	Fyltd	Gratis
No 6	No 6	Navneklude, nullestok og nathuer	5	195		Gratis
Sankt Lukas Kirke	Sankt Lukas Kirke	Bachs Johannes Passionen	1	305		150,00
Skt. Johannes Kirke	Skt. Johannes Kirke	1700-talsgudstjeneste i Skt. Johannes Kirke	1	195		Gratis
Slægthistorisk Forening, Aarhus	Slægthistorisk Forening, Aarhus	Slægtsforskningscafé	8	287		Gratis
Slægthistorisk Forening, Aarhus	Slægthistorisk Forening, Aarhus	Spørgehjørne for slægtsforskere	1	11		Gratis
Slægthistorisk Forening, Aarhus	Slægthistorisk Forening, Aarhus	Stavnbandet	1	90	Fyltd	20,00
Steno Museet	Steno Museet	Orden i rodet	7	206		Gratis
Steno Museet	Steno Museet	At finde vej på Jorden og på himlen	1	58		60,00
Studentarhus Aarhus	Studentarhus Aarhus	Litterær salon	1	100	Fyltd	Gratis
Svineriet	Svineriet	Madhistorisk brunch	1	100	Udsolgt	200,00
Svineriet	Svineriet	Madhistorisk middag	1	50		500,00

Festivalens besøgstal

Arrangør	Sted	Titel	Gentagelser	Deltagere	Udsolgt	Pris
Teaterselskabet PSV	Den Gamle By	Artaxerxes	4	586		120,00
Vejlby Kirke	Ronimus Wolf Duo	Barokkoncert	1	64		Gratis
Viby Bibliotek	Viby Bibliotek	Tordenskiold	2	50	Udsolgt	Gratis
Vor Frue Kirke	Vor Frue Kirke	1700-talsgudstjeneste i Vor Frue Kirke	1	100		Gratis
Vor Frue Kirke	Vor Frue Kirke	Natkirke	1	155		Gratis
Vor Frue Kirke og The Lulu Art Company	Vor Frue Kirke	Kød	1	450	Fyldt	30,00
Aarhus Bach-Selskab	Vor Frue Kirke	Ich hatte viel Bekümmernis	1	175		120
Aarhus Domkirke	Aarhus Domkirke	Brorson	1	142		Gratis
Aarhus Symfoniorkester	Musikhuset Aarhus	Gyldne toner	1	907		125,00
Aarhus Symfoniorkester	Musikhuset Aarhus	To overraskelser og en slank, græsk pige	1	1.054		125,00
Aarhus Symfoniorkester, Kor 72	Musikhuset Aarhus	Mozarts Requiem	1	1.284	Udsolgt	70,00
Aarhus Teater	Aarhus Teater	Jeppe på bjerget	8	2.400	Udsolgt	120,00
I alt under festivalen			252	30.520		
Prisen er alm. voksenpris; kun ved børnearrangementer er det børnepris * eksklusiv entré						
Total arrangementer			426	38.097		

Efter festivalen

Programmet havde 11 arrangementer efter festivalen. Der er ikke opgjort besøgstal for disse arrangementer. Ligeså mangler der også besøgstal for enkelte arrangementer før festivalen, som derfor ikke er medregnet. Det samlede besøgstal anslås derfor til ca. 40.0000.

Publikumsundersøgelse

Evalueringsrapporten er baseret på 109 respondenter, som er blevet interviewet ved 15 repræsentativt udvalgte arrangementer, og ved hvert arrangement er der udvalgt 5-10 repræsentativt udvalgte deltagere. Evalueringen baserer sig således på et bredt udsnit af forskellige arrangementer og deltagere.

Formålet med publikumsundersøgelsen af festivalens deltagere er at give et indblik i: 1) Hvem er deltagerne? 2) Hvordan er de blevet informeret om festivalen? Og 3) Hvilket forhold har deltagerne til Folkeuniversitetet?

Der skal imidlertid tages forbehold for evalueringsrapportens resultater. For det første rummer et par af spørgsmålene fejlkilder, og for det andet er antallet af respondenter i underkanten af, hvad der repræsenterer et statistisk sikkert udsnit. Alligevel er vurderingen, at resultaterne er fornuftige og brugbare, fordi både arrangementer og respondenter er nøje udvalgt, så det giver et repræsentativt billede af det samlede antal festivalarrangementer.

Rapporten er inddelt i tre kategorier. For det første giver den et indblik i deltageres baggrundsoplysninger, såsom køn, alder o.l. For det andet stiller den skarpt på, hvordan deltagerne er blevet informeret om festivalen. Og for det tredje giver den et indblik i, hvilket forhold de adspurgte har til Folkeuniversitetet.

Baggrundsplysninger

Som nedenstående tabel viser, tilhører festivalens deltagere den midaldrende og ældre generation. Næsten halvdelen af de adspurgte deltagere er over 60 år, og hele 78 % er over 40 år. Aldersgennemsnittet er 54 år, og sammenligner vi med Folkeuniversitetets deltagere, er aldersgennemsnittet næsten det samme, nemlig 56 år.

Tabel 1

Aldersgruppe	Antal	Procent
0 – 20 år	1	1 %
21 – 40 år	23	21 %
41 – 60 år	34	31 %
60 +	51	47 %

Tabel 2 viser kønsfordelingen. Som det fremgår af tabellen, er 68 % kvinder. Til sammenligning er kønsfordelingen en smule mere ligelig fordelt ved Folkeuniversitetet, hvor fordelingen er 62 % mod 38 % i kvindernes favør.

Tabel 2

Køn	Antal	Procent
Mænd	35	32 %
Kvinder	74	68 %

Nedenstående tabel angiver, hvor de adspurgte kommer fra. De er blevet adspurgt om deres postnummer, hvorefter de er blevet tilføjet til i én af de fire kategorier, som fremgår af tabellen. Tabellen viser, at over halvdelen af de adspurgte kommer fra Aarhusområdet, og hele 86 % af de adspurgte har under en halv times kørsel til arrangementet.

Tabel 3

Afstand*	Antal	Procent
Aarhusområdet	60	55 %
Aarhus omegn	34	31 %
Mellem 30-60 minutters kørsel	6	6 %
Over 1 times kørsel	9	8 %

*Aarhusområdet er postnumre 8000 – 8270 og Aarhus omegn er postnumre 8300 – 8700.

Kategorierne Mellem 30-60 minutters kørsel og Over 1 times kørsel er beregnet ud fra hvert enkelt postnummer.

Information om festivalen

Tabel 4 giver et indblik i, hvordan de adspurgte er blevet opmærksom på det arrangement, de har deltaget i. Næsten halvdelen af de adspurgte svarer, at de er blevet gjort opmærksomme på arrangementet gennem festivalens program. Derudover er 1/5 af de adspurgte blevet gjort opmærksomme på arrangementet gennem en bekendt.

I forlængelse heraf skal det nævnes, at spørgsmålet har manglet én eller to svarmuligheder, hvilket forklarer den forholdsvis høje andel svar i "andet". Eksempelvis angav en del af de adspurgte, at de blev opmærksomme på festivalen igennem Folkeuniversitetets program eller igennem nyhedsbreve, som er blevet udsendt lang tid før festivalen. Problemet går igen i resultaterne fra tabel 7.

Tabel 4

Hvordan blev du opmærksom på arrangementet?	Antal	Procent
Gennem en bekendt	23	21 %
Festivalens hjemmeside	8	7 %
Festivalens program	52	48 %
Omtale i medierne	6	6 %
Plakater, brochurer eller lignende	3	3 %
Andet	17	15 %

Tabel 5 og tabel 6 viser, at hele 96 % var klar over, at det arrangement, som de deltog i, var en del af festivalen, ligesom hele 97 % af de adspurgte havde hørt om festivalen inden arrangementet.

Tabel 5

Er du opmærksom på, at dette arrangement hører under Århundredets Festival?	Antal	Procent
Ja	105	96 %
Nej	4	4 %

Tabel 6

Har du hørt om Århundredets Festival?	Antal	Procent
Ja	106	97 %
Nej	3	3 %

Tabel 7 angiver, hvor de adspurgte hørte om festivalen første gang. Med forbehold for problematikken, som fremgår ved tabel 4, viser nedenstående, at det spænder bredt. Både omtale i medierne, festivalens program og gennem en bekendt synes at have haft en effekt. Imidlertid kan det have været svært for de adspurgte, at svare på spørgsmålet, fordi det kan have gået i glemmebogen, hvorfor dette forbehold skal tages i mente.

Tabel 7

Hvor hørte du første gang om Århundredets Festival?	Antal	Procent
Gennem en bekendt	20	19 %
Festivalens hjemmeside	6	6 %
Festivalens program	33	31 %
Omtale i medierne	24	22 %
Plakater, brochurer eller lignende	7	7 %
Andet	16	15 %

Tabel 8, viser hvor mange festivalarrangementer, de adspurgte skulle deltage i ved festivalen. Som det fremgår, skulle over halvdelen af de adspurgte deltage i ét eller to arrangementer under festivalen, ligesom tabellen angiver, at under 10 % af de adspurgte havde planlagt at deltage i mere end fem arrangementer.

Tabel 8

Hvor mange festivalarrangementer skal du i alt deltage i? (<i>Antal festivalarrangementer</i>)	Antal respondenter	Procent
1	43	40 %
2	24	22 %
3	13	12 %
4	11	10 %
5	8	8 %
6	2	2 %
8	2	2 %
10	3	3 %
15	1	1 %

Festivaldeltagerne og Folkeuniversitetet

Respondenterne er også blevet spurgt til deres kendskab og deltagelse ved Folkeuniversitetet. Og som det fremgår af tabel 9 og 10, er kendskabet til Folkeuniversitetet stort, ligesom hele 73 % af de adspurgte har deltaget ved et af Folkeuniversitetets arrangementer. Meget tyder således på, at festivaldeltagerne i høj grad stammer fra deltagere ved og interesserede af Folkeuniversitetet.

Tabel 9

Kender du Folkeuniversitetet?	Antal	Procent
Ja	106	97 %
Nej	3	3 %

Tabel 10

Har du tidligere deltaget ved et af Folkeuniversitetets arrangementer?	Antal	Procent
Ja	79	73 %
Nej	29	27 %

Evaluering fra gymnasielærere

Under Århundredets Festival – mandag den 12. marts – deltog 350 gymnasieelever i en dag med gratis forelæsninger om 1700-tallet på Aarhus Universitet. Herunder en evaluering af arrangementet fra de deltagende gymnasielærere.

Var sekretariatet tidligt nok ude i forhold til at informere om arrangementet?

- » Ja. (Kristen Kirk Nygaard, Langkær Gymnasium)
- » Ja. (Agnete Holst Andersen, Langkær Gymnasium)
- » Ja. (Sine D. Kristensen, Aarhus Katedralskole)
- » Ja, det synes jeg. (Jens Fredslund, Skanderborg Gymnasium)

Hvad synes du om arrangementet?

- » Rigtig godt. Eleverne var meget glade for det. (Sine D. Kristensen, Aarhus Katedralskole)
- » Det var rigtig godt. (Agnete Holst Andersen, Langkær Gymnasium)
- » Som lærer synes jeg rigtig godt om det. Det gav mig en faglig dybde. For eleverne var det en god øjenåbner til perioden. Det var rigtig godt, at det var så koncentreret. Dog nåede eleverne også mætningspunktet efter tredje forelæsning. (Kristen Kirk Nygaard, Langkær Gymnasium)
- » Det var rigtigt fin og en god og interessant oplevelse for eleverne, på mange måder. (Jens Fredslund, Skanderborg Gymnasium)

Hvordan var niveauet for forelæsningerne i forhold til dine elever? (For højt, tilpas, for lavt?)

- » Det var et højt niveau, men mine elever fik fat i store dele. De er dog også 2. g'ere. Niveauet burde måske være en smule lavere, hvis det skulle passe til første g'er og hf'ere. (Kristen Kirk Nygaard, Langkær Gymnasium)
- » Ok. (Sine D. Kristensen, Aarhus Katedralskole)
- » Tilpas. (Agnete Holst Andersen, Langkær Gymnasium)
- » Eleverne syntes, at niveauet var fint – kun ét foredrag skød for lavt. (Jens Fredslund, Skanderborg Gymnasium)

Hvad fik dine elever ud af arrangementet? (Hvad var deres reaktion efterfølgende?)

- » De syntes, at det var spændende og sjovt. (Agnete Holst Andersen, Langkær Gymnasium)
- » De fik et fagligt allround grundlag, som jeg som lærer kan bygge videre på. Det virkede meget godt med de forskellige nedslag. Det er en naturlig indgang til et mere specifikt emne som fx Holberg. (Kristen Kirk Nygaard, Langkær Gymnasium)
- » De var rigtig glade. Én sagde: Jeg får lyst til at begynde at læse på universitetet med det samme! (Sine D. Kristensen, Aarhus Katedralskole)
- » Mange informationer og interessante nye perspektiver - de var begejstrede og fulde af indtryk og idéer. (Jens Fredslund, Skanderborg Gymnasium)

Havde du før forelæsningerne forberedt eleverne på arrangementet og/eller arbejdede I videre med det efterfølgende?

- » Jeg havde kopieret et par sider fra sort/hvid bogen før dagen. De skal have et forløb senere om Holberg. (Kristen Kirk Nygaard, Langkær Gymnasium)
- » Vi havde haft om oplysningen og den franske revolution inden. (Agnete Holst Andersen, Langkær Gymnasium)
- » Ja. min klasse er en 1.g-klasse, og vi havde forberedt os ved at læse Jeppe på Bjerget og se stykket på teateret plus nogle elever lavede oplæg om oplysningstidens ideer, så de havde en forforståelse. (Sine D. Kristensen, Aarhus Katedralskole)
- » Forelæsningerne fungerede som en afslutning på et overstået forløb i klassen - så flere af temaerne var kendt for dem i forvejen. (Jens Fredslund, Skanderborg Gymnasium)

Kunne du forestille dig at tage en klasse med til et lignende arrangement, hvis vi beslutter os for at gentage konceptet i forbindelse med 1800-talsfestivalen i 2014?

- » Meget gerne. (Sine D. Kristensen, Aarhus Katedralskole)
- » Ja, bestemt. (Agnete Holst Andersen, Langkær Gymnasium)
- » I høj grad. 1800-tallet fylder mere i dansk-lærerplanen og man kan derfor bruge mere tid på det. (Kristen Kirk Nygaard, Langkær Gymnasium)
- » Ja meget gerne. (Jens Fredslund, Skanderborg Gymnasium)

Har du forslag til forbedringer af arrangementet?

- » Flere korte foredrag om formiddagen på universitetet. Måske workshop med historie- eller danskstuderende a la vidensbazar eller stande. (Kristen Kirk Nygaard, Langkær Gymnasium)
- » Nej, ikke umiddelbart. (Sine D. Kristensen, Aarhus Katedralskole)
- » Det fungerer godt med valgmuligheder - og forelæsningsernes varighed var også helt passende. Konkrete informationer og fakta i forelæsningerne fungerede godt - så eleverne kunne notere og lære egentligt nyt. (Jens Fredslund, Skanderborg Gymnasium)

Ville det være relevant med flere festivalarrangementer, der henvender sig direkte til gymnasier?

- » Ja. Måske også mere old school eller introducerende. (Kristen Kirk Nygaard, Langkær Gymnasium)
- » Ja, men der er også en pointe i, at eleverne ser universitetets bygninger og auditorier. (Sine D. Kristensen, Aarhus Katedralskole)
- » Ja, det er en glimrende mulighed for ud-af-huset-oplevelser og faglighed i nyt og større perspektiv. (Jens Fredslund, Skanderborg Gymnasium)

Har du/dine elever gjort brug af undervisningsantologien '1700-tallet sort på hvidt', der udkom i forbindelse med festivalen? Hvis ja, hvad synes du om den?

- » Alle dansk/historielærere har hamstret til senere brug. Gerne mere af den slags der ikke er event- funderet, men kan bruges igen. (Kristen Kirk Nygaard, Langkær Gymnasium)
- » God udgivelse, men vi har kun brugt vores eget lærebogsmateriale. (Sine D. Kristensen, Aarhus Katedralskole)
- » Den har vi ikke brugt. (Jens Fredslund, Skanderborg Gymnasium)

Bilag 8 a

Festivalen i de trykte medier

Dato	Overskrift	Medie	Side	Type
24-03-2012	En moderne prinsesse	Flensborg Avis	20	Kronik
21-03-2012	Syndere og fruentimmer hos præsten	Århus Onsdag Nord	Forside	Forside-henvisning
21-03-2012	Skt. Johannes Kirke som i 1700-tallet	Århus Onsdag Nord	10	Artikel
21-03-2012	Vejle-vægtene drog til festival	Fredericia Dagblad	26	Notits
20-03-2012	1800-tallet bliver meget mere	JP Aarhus	7	Artikel
20-03-2012	Enorm appetit på 1700-tallet	Århus Stiftstidende	12-13	Artikel
19-03-2012	1700-tallet er god historie	Kristeligt Dagblad	13	Artikel
18-03-2012	Stor interesse for festival	JP Aarhus	16	Artikel
18-03-2012	Århundredets festival	Århus Stiftstidende	02	Kronik
18-03-2012	Det sker - tilbage til 1700-tallet	JP Aarhus	14-15	Notits
17-03-2012	Det sker - tilbage til 1700-tallet	JP Aarhus	14-15	Notits
17-03-2012	Den dedikerede dame	Århus Stiftstidende	18-19	Artikel
17-03-2012	Passion på højeste niveau	Århus Stiftstidende	14	Anmeldelse
17-03-2012	Træhesten røg ud med nye tider	Århus Stiftstidende	11	Notits
17-03-2012	Træhesten røg ud med nye tider	Randers Amtsavis	31	Notits
16-03-2012	1700-tallet er moderne	Kristeligt Dagblad	14	Artikel
16-03-2012	1700-tals middag for børnefamilier	Århus Stiftstidende	20-21	Artikel
16-03-2012	Foredrag: De nye tider	Landbrugsavisen	28	Notits
16-03-2012	Børnweekend med brun sovs og cubansk salsa	24timer København	27	Notits
16-03-2012	1700-tals middag for børnefamilier	Randers Amtsavis	20-21	Artikel
16-03-2012	Højt hår og humør på den røde løber	JP Aarhus	12	Billedtekst
16-03-2012	Anmeldelse: Mennesket er født frit i lænker	Weekendavisen	Bøger, s. 7	Notits

Bilag 8 a

Festivalen i de trykte medier

Dato	Overskrift	Medie	Side	Type
16-03-2012	Professoren, krokodillen og 1700-tallet	JP Aarhus	Forside	Forside-henvisning
16-03-2012	Modenytt	Børsen	Weekend, s. 20	Notits
16-03-2012	Århundredet, der gik i dybden	JP Aarhus	6-7	Artikel
16-03-2012	Det sker - tilbage til 1700-tallet	JP Aarhus	14-15	Notits
15-03-2012	Det sker - tilbage til 1700-tallet	JP Aarhus	14-15	Notits
15-03-2012	1700-tals teater	Århus Stiftstidende	10	Anmeldelse
15-03-2012	Kampen om oplysningen	Århus Stiftstidende	6-7	Artikel
15-03-2012	Den Gamle By: Mode a la 1700-tallet	Århus Stiftstidende	7	Notits
15-03-2012	Spis som man gjorde i 1700-tallet	Århus Stiftstidende	7	Notits
15-03-2012	Herremanden brugte pisk og gabestok	Århus Stiftstidende	7	Notits
15-03-2012	Stor Bach-koncert afslutter festivalen	Århus Stiftstidende	7	Notits
15-03-2012	Lyt til 300 år gammelt ekko på Store Torv	Århus Stiftstidende	3	Artikel
14-03-2012	Hot og not i 1700-tallet	JP Aarhus	2	Billedtekst
14-03-2012	Slagelse-frisør på tur tilbage til 1700-tallet	Sjællandske Slagelse	4	Artikel
14-03-2012	Smuk som en flok af stjernesud	Århus Stiftstidende	23	Kronik
14-03-2012	Det sker - tilbage til 1700-tallet	JP Aarhus	14-15	Notits
13-03-2012	Det sker - tilbage til 1700-tallet	JP Aarhus	14-15	Notits
13-03-2012	Barok i Aarhus	B.T.	Forside	Notits
13-03-2012	Et lys i mørket	Århus Stiftstidende	6-7	Artikel
13-03-2012	Fotokunst med pøbel, pudder og højt hår	Lokalavisen Aarhus Nord/Kalø Vig	39	Artikel
13-03-2012	Fotokunst med pøbel, pudder og højt hår	Lokalavisen Aarhus Vest	26	Artikel

Bilag 8

Festivalen i de trykte medier

Dato	Overskrift	Medie	Side	Type
13-03-2012	Fotokunst med pøbel, pudder og højt hår	Lokalavisen Aarhus Syd	38	Artikel
13-03-2012	Fotokunst med pøbel, pudder og højt hår	Lokalavisen Aarhus City	10	Artikel
13-03-2012	Hør om skraverjomfruen	JP Aarhus	3	Notits
12-03-2012	En henrettet forklarer sig	JP Aarhus	6-7	Artikel
12-03-2012	Danmarks slaver og sukkerkolonier	JP Aarhus	7	Artikel
12-03-2012	Danmarks slaver og sukkerkolonier	JP Aarhus	Forside	Forside-henvisning
12-03-2012	Gratis foredrag om Bach	Århus Stiftstidende	6	Notits
12-03-2012	Glimt af byen i 1700-tallet	JP Aarhus	6	Notits
12-03-2012	Højmessen gik tilbage til nutiden	Århus Stiftstidende	8-9	Artikel
12-03-2012	Fart over 1700-tallet i Den Gamle By	Århus Stiftstidende	8-9	Artikel
12-03-2012	Lyden af Vestergade	Århus Stiftstidende	9	Anmeldelse
12-03-2012	Nyheder fra Aarhus Stiftstidende 12. marts 1794	Århus Stiftstidende	2	Artikel
12-03-2012	Struensee ville aldrig have haft en spindoktor	Politiken	Forside - kultursektion	Artikel
12-03-2012	Det sker - tilbage til 1700-tallet	JP Aarhus	14-15	Notits
11-03-2012	Det sker - tilbage til 1700-tallet	JP Aarhus	14-15	Notits
11-03-2012	Arthur træffede 1700-tallet	Århus Stiftstidende	16-17	Artikel
11-03-2012	Børnenes Århundrede	JP Aarhus	9	Billedtekst
11-03-2012	Foredrag om en usædvanlig kvinde	Århus Stiftstidende	11	Notits
11-03-2012	Videnfestival	JP Aarhus	10	Leder
11-03-2012	Menu: Gastronomiens Historiske Højborg	Århus Stiftstidende	14-15	Artikel
11-03-2012	Nyheder fra Aarhus Stiftstidende 11. marts 1795	Århus Stiftstidende	02	Artikel

Bilag 8 a

Festivalen i de trykte medier

Dato	Overskrift	Medie	Side	Type
11-03-2012	Korsangere gik på opdagelse i Mozart	Århus Stiftstidende	14	Artikel
11-03-2012	Ugen i billeder	Århus Stiftstidende	11	Billedtekst
11-03-2012	Paryk og breaking news	JP Aarhus	8	Artikel
10-03-2012	1700-tallets idéer ændrede vores verden	JP Aarhus	Forside	Forside-henvisning
10-03-2012	1700-tallets idéer ændrede vores verden	JP Aarhus	6-7	Artikel
10-03-2012	Kvindemuseet kaster sig i sadlen	Århus Stiftstidende	14	Artikel
10-03-2012	Når rollerne byttes om	Århus Stiftstidende	14	Artikel
10-03-2012	Nyheder fra Aarhus Stiftstidende marts 1794	Århus Stiftstidende	02	Artikel
10-03-2012	Struensee bragt til live for en aften	Kristeligt Dagblad	13	Artikel
10-03-2012	Struensee bragt til live for en aften	Kristeligt Dagblad	Forside	Forside-henvisning
10-03-2012	Struensee-besøg med for få kalorier	Århus Stiftstidende	15	Anmeldelse
10-03-2012	1700-tallet er et hit hos de unge	Dagbladet Køge/Ringsted/ Roskilde	8	Notits
10-03-2012	Dagens netafstemning	Århus Stiftstidende	3	Notits
10-03-2012	Det sker - tilbage til 1700-tallet	JP Aarhus	14-15	Notits
09-03-2012	Rejs tilbage til gamle dage	Politiken	iByen - 21	Artikel
09-03-2012	Fest igennem som i 1700-tallet	Randers Amtsavis	30	Notits
09-03-2012	1700-tallet hitter hos unge	Dagbladet Køge/Ringsted/ Roskilde	5	Notits
09-03-2012	Modoplysning på universitetet	JP Aarhus	8	Kronik
09-03-2012	Modoplysning på universitetet	Magisterbladet	36	Kronik
09-03-2012	Ej blot pudder og parykker	Jyllands-posten	14-15	Artikel

Bilag 8 a

Festivalen i de trykte medier

Dato	Overskrift	Medie	Side	Type
09-03-2012	J. P. Jacobsen stiller de store spørgsmål	Kristeligt Dagblad	15	Artikel
09-03-2012	Maskerade for de mindste	Århus Stiftstidende	6-7	Artikel
09-03-2012	1700-tallet er også for børn	Århus Stiftstidende	Forside	Forside-henvisning
09-03-2012	Nyheder fra Århus Stiftstidende marts 1798	Århus Stiftstidende	2	Artikel
09-03-2012	Det sker - tilbage til 1700-tallet	JP Aarhus	14-15	Notits
08-03-2012	Festival inviterer skoleklasser tilbage til 1700-tallet	Folkeskolen	39	Notits
08-03-2012	AOA - vi anbefaler	Århus Stiftstidende	8-9	Artikel
08-03-2012	Fest igennem som i 1700-tallet	Lemvig Folkeblad	26	Notits
08-03-2012	Fest igennem som i 1700-tallet	Dagbladet Struer	26	Notits
08-03-2012	Fest igennem som i 1700-tallet	Viborg Stifts Folkeblad	12	Notits
08-03-2012	Fest igennem som i 1700-tallet	Dagbladet Holstebro	26	Notits
08-03-2012	Fest igennem som i 1700-tallet	Dagbladet Ringkøbing-Skjern	28	Notits
08-03-2012	Latinamerikanske rytmer	JP Aarhus	8-9	Artikel
07-03-2012	Byen rundt	Århus Onsdag	20	Notits
07-03-2012	1700-tallet er hot - igen!	Berlingske	23	Artikel
07-03-2012	Pøbel og parykker	JP Aarhus	Forside	Forside-henvisning
07-03-2012	Fotokunst med pøbel, pudder og højt hår	JP Aarhus	4-5	Artikel
07-03-2012	Hele byen bakker op om 1700-tals festival	Århus Onsdag	43	Artikel
07-03-2012	Bach helt privat	Århus Onsdag	36	Notits
07-03-2012	Her er din festival	Århus Onsdag	44-45	Artikel
07-03-2012	Mode a la 1700-tallet	Århus Onsdag	33	Notits
07-03-2012	Maskebal i Studentarhuset	Århus Onsdag	22	Notits

Bilag 8 a

Festivalen i de trykte medier

Dato	Overskrift	Medie	Side	Type
07-03-2012	Frygtelige og finurlige facts om 1700-tallet	Århus Onsdag	46	Artikel
07-03-2012	Dengang byen dansede	Århus Onsdag	6	Notits
07-03-2012	Maskerade for børn	Århus Stiftstidende	6	Notits
06-03-2012	Kom til 1700-tals koncert i Egå	Lokalavisen Aarhus Nord/Kalø Vig	37	Notits
06-03-2012	Barokkvartet med svensk solist	Lokalavisen Aarhus Nord/Kalø Vig	37	Notits
06-03-2012	Hør 300 år gammel musik	Lokalavisen Aarhus Vest	22	Notits
06-03-2012	Praktik i kontrasterne århundrede	Lokalavisen Aarhus City - studieliv	2	Artikel
06-03-2012	Mad som i gamle dage	Landbrug Nord	17	Notits
06-03-2012	Retur til holbergsk teaterstil	Lokalavisen Aarhus Vest	26-27	Artikel
05-03-2012	1700-tallet i Aarhus	Søndag	6	Notits
05-03-2012	Et overflødhedshorn af 1700-tal	Århus Stiftstidende	16	Leder
05-03-2012	Frygtelige og finurlige facts om 1700-tallet	Århus Stiftstidende	4	Artikel
05-03-2012	Hele byen bakker op om 1700-tals festival	Århus Stiftstidende	1	Artikel
05-03-2012	Her er din festival	Århus Stiftstidende	2-3	Artikel
05-03-2012	Klædt på til festival	Århus Stiftstidende	Forside	Forside-henvisning
05-03-2012	Sølvbjørne luftes i Aarhus	Århus Stiftstidende	8-9	Artikel
04-03-2012	1700-tallets Se og Hør	JP Aarhus	6-7	Artikel
03-03-2012	1700-tallet bliver spilleveje	JP Aarhus	12-13	Artikel
03-03-2012	Århundredets Festival lægger direkte op til kulturhovedstad 2017	JP Aarhus	Forside	Forside-henvisning

Bilag 8 a

Festivalen i de trykte medier

Dato	Overskrift	Medie	Side	Type
03-03-2012	Det læser Sten Tiedemann	Politiken	15	Artikel
02-03-2012	Spot på 1700-tallet	Kristeligt Dagblad	16	Notits
02-03-2012	Retur til holbergske teaterstil	JP Aarhus	6-7	Artikel
02-03-2012	Nyt liv til glemt Holberg-stykke	Århus Stiftstidende	14-15	Artikel
01-03-2012	1700-tallet live	Viva		Notits
29-02-2012	Hør om rationalismen	Århus Onsdag Nord	12	Notits
29-02-2012	Musik fra 1700-tallet i Lystrup	Århus Onsdag Nord	12	Notits
29-02-2012	Sten traf et valg bag rattet i bilen	Århus Onsdag	20-21	Artikel
28-02-2012	1700-tals festival i Ellevang Kirke	Lokalavisen Nord - Kalø Vig	41	Notits
28-02-2012	Baroque-Aros: Barokmusik fra Aarhus	Lokalavisen Nord - Kalø Vig	41	Notits
28-02-2012	Pomp, pragt og parykker	Herning Folkeblad	5	Artikel
28-02-2012	Tilbage til år 1700	Lokalavisen Aarhus City - studieliv	2	Artikel
28-02-2012	Tag til historisk festival - også på su-budget	Lokalavisen Aarhus City - studieliv	Forside	Forside-henvisning
28-02-2012	Pøbel og pudderparykker	Århus Stiftstidende	2	Kronik
27-02-2012	Da ytringsfriheden blev født	JP Aarhus	6-7	Artikel
26-02-2012	Vidensguide for marts	Jyllands-posten	11	Notits
24-02-2012	1700-tals koncert	Egå Kirkeblad	12	Notits
24-02-2012	Historisk festival hitter	Magisterbladet	18-20	Artikel
23-02-2012	1700-tallet ud med post	Politiken	2	Notits
23-02-2012	På tur i 1700-tallets Aarhus	Århus Stiftstidende	12-13	Artikel

Bilag 8 a

Festivalen i de trykte medier

Dato	Overskrift	Medie	Side	Type
22-02-2012	De træder i livlægens og finansfyrstens sko	Århus Stiftstidende	14-15	Artikel
22-02-2012	Strip og smugkro melder udsolgt	Århus Stiftstidende	15	Artikel
22-02-2012	Pletter i luften	Århus Stiftstidende	6-7	Artikel
22-02-2012	Struensee Live	Århus Stiftstidende	Forside	Forside-henvisning
21-02-2012	1700-tallet prøves på	JP Aarhus	6	Artikel
21-02-2012	Festival:	JP Aarhus	Forside	Forside-henvisning
20-02-2012	En sørøver, en livlæge og en rimsmed	UNIvers	4	Artikel
20-02-2012	Fest med Holberg og Struensee	UNIvers	Forside	Forside-henvisning
13-02-2012	1700-tallet i Aarhus	Isabellas	108	Notits
12-02-2012	Blev vi klogere?	Nordjyske Stiftstidende	19	Anmeldelse
10-02-2012	Personlige fortællinger åbner for den store historie	Kristeligt Dagblad	16	Artikel
08-02-2012	Alle mand på dæk	JP Aarhus	16	Artikel
07-02-2012	Sådan levede din tiptiptip-oldemor	Århus Stiftstidende	4-5	Artikel
05-02-2012	Tidens tandpine	JP Aarhus	10	Leder
11-01-2012	Velkommen til et godt kulturår	Århus Onsdag	14-15	Artikel
05-01-2012	Festival med breaking news anno 1794	Århus Stiftstidende	3	Artikel
05-01-2012	Holberg i Aarhus	Kristeligt Dagblad	6	Notits
04-01-2012	Hemmeligt Holberg-skuespil opføres	Århus Stiftstidende	14	Notits
02-01-2012	Kulturår i 1700-tallets og 2017-afgørelsens tegn	Århus Stiftstidende	18-19	Artikel
19-12-2011	2012 at Aarhus University	UNIvers	2	Notits
19-12-2011	2012 på Aarhus Universitet	UNIvers	9	Notits
07-12-2011	Aarhus får ekstra festuge næste år	Århus Onsdag	10-11	Artikel

Bilag 8 a

Festivalen i de trykte medier

Dato	Overskrift	Medie	Side	Type
01-12-2011	Aarhus får ekstra festuge næste år	Århus Stiftstidende	12-13	Artikel
00-12-2011	1700-tallet er over os	AUGustus	Forside + 10-34	Artikel
01-09-2011	Århundredets Festival sætter spot på 1700-tallet	AUGustus	42-43	Artikel
31-08-2011	Talkshow med Struensee	JP Aarhus	2	Artikel
09-08-2011	Hurra for Aarhus som kulturhovedstad	JP Aarhus	10	Kronik
21-07-2011	Hurra for lokale pudderparykker	Århus Stiftstidende	22	Leder
20-07-2011	1700-tals festival tager form	Århus Stiftstidende	14-15	Artikel
06-04-2011	Musikalsk tidsrejse til 1700-tallet	JP Aarhus	9	Artikel
08-03-2011	1 mio. kr. til ny vidensfestival	JP Aarhus	4	Notits
10-02-2011	1700-tals festival sætter fantasien i sving	Århus Stiftstidende	14-15	Artikel
10-02-2011	Fokus på paryktiden	JP Aarhus	6-7	Artikel
12-01-2011	1700-tallets Aarhus får liv på festival	Århus Stiftstidende	14-15	Artikel
16-08-2009	Ny festival for fortiden	JP Aarhus	12	Artikel
16-08-2009	Ny Århus-festival på vej	JP Aarhus	Forside	Forside-henvisning
26-04-2009	Kulturnatten frygter at blive kvalt	Århus Stiftstidende	23	Artikel
26-04-2009	Tre festivaler på fem uger er for meget	Århus Stiftstidende	28	Kronik
22-04-2009	Århus får ny historisk kultur-festival	Århus Stiftstidende	14-15	Artikel

Bilag 8 b

Festivalen i netmedier

Dato	Medie	Overskrift	Type	Også trykt?	Link
05-02-2012	JP Aarhus	Tidens tandpine	Leder	Ja	http://jp.dk/aarhus/meninger/leder/article2685136.ece
10-02-2012	Kristeligt Dagblad	Personlige fortællinger åbner for den store historie	Artikel	Ja	http://www.kristeligt-dagblad.dk/artikel/450788
15-02-2012	KultuNaut	Århundredets festival	Artikel	Nej	http://www.kultunaut.dk/perl/nyheder/type-nynaut%3Fn=10574
16-02-2012	Alt Om Aarhus	Århundredets Maskebal på Studentarhuset	Notits	Ja	http://www.aoa.dk/byliv/aarhundredets-maskebal-paa-studentarhuset
22-02-2012	Alt Om Aarhus	Århundredets Festival i Den Gamle By	Notits	Ja	http://www.aoa.dk/byliv/aarhundredets-festival-i-den-gamle-by
22-02-2012	Alt Om Aarhus	Mode a la 1700-tallet	Notits	Ja	http://www.aoa.dk/byliv/mode-a-la-1700-tallet
24-02-2012	Politiken	Der er andet i livet end politik og presse...	Kronik	Nej	http://politiken.dk/debat/profiler/engelbreth/ECE1549826/der-er-andet-i-livet-end-politik-og-presse/
26-02-2012	Alt Om Aarhus	Gratis foredrag om Bach	Notits	Ja	http://www.aoa.dk/byliv/gratis-foredrag-om-bach
26-02-2012	Alt Om Aarhus	Foredrag om 1700-tallets operaer	Notits	Nej	http://www.aoa.dk/byliv/foredrag-om-1700-tallets-operaer
26-02-2012	Alt Om Aarhus	Foredrag om musiklivet i Aarhus	Notits	Nej	http://www.aoa.dk/byliv/foredrag-om-musiklivet-i-aarhus
27-02-2012	Alt Om Aarhus	1700-tallets fløjtevirtuos Morten Ræhs	Notits	Nej	http://www.aoa.dk/byliv/1700-tallets-fløjtevirtuos-morten-raehs
27-02-2012	Alt Om Aarhus	Ind i bogen: 'Kamma' af Maria Helleberg	Notits	Nej	http://www.aoa.dk/byliv/ind-i-bogen-kamma-af-maria-helleberg
27-02-2012	Alt Om Aarhus	Instant Kafé (tilsæt kun samtale)	Notits	Nej	http://www.aoa.dk/byliv/instant-kafe-tilsaet-kun-samtale
28-02-2012	Alt Om Aarhus	Litterær Salon på Studentarhuset	Notits	Nej	http://www.aoa.dk/byliv/litteraer-salon-paa-studentarhuset

Bilag 8 b

Festivalen i netmedier

Dato	Medie	Overskrift	Type	Også trykt?	Link
29-02-2012	Alt Om Aarhus	Koncert med 1700-tallets kunstnere	Notits	Nej	http://www.aoa.dk/musik/koncert-med-1700-tallets-kunstnere
02-03-2012	Alt Om Aarhus	Nyt liv til glemt Holberg-stykke	Artikel	Ja	http://www.aoa.dk/scene/nyt-liv-til-glemt-holberg-stykke
04-03-2012	Alt Om Aarhus	Stor Bach-koncert i Domkirken	Notits	Nej	http://www.aoa.dk/musik/stor-bach-koncert-i-domkirken
05-03-2012	Politikens Lokalaviser	Tilbage til år 1700	Notits	Ja	http://lokalavisen.dk/tilbage-til-aar-1700-/20120305/artikler/702289062/1051
05-03-2012	Alt Om Aarhus	Sølvbjørne luftes i Aarhus	Artikel	Ja	http://www.aoa.dk/film/soelvbjoerne-luftes-i-aarhus
07-03-2012	Folkeskolen	Festival inviterer skoleklasser tilbage til 1700-tallet	Notits	Ja	http://www.folkeskolen.dk/508929/festival-inviterer-skoleklasser-tilbage-til-1700-tallet
08-03-2012	Stiften.dk	Så er der 218 år gamle Breaking News	Notits	Ja	http://stiften.dk/aarhus/saa-er-der-218-aar-gamle-breaking-news
08-03-2012	Alt Om Aarhus	Guide: Her er din festival	Notits	Nej	http://www.aoa.dk/byliv/guide-her-er-din-festival
09-03-2012	JP Aarhus	Modoplysning på universitetet	Kronik	Ja	http://jp.dk/aarhus/meninger/breve/article2717656.ece
09-03-2012	Politikens Lokalaviser	Praktik i kontrasternes århundrede	Artikel	Ja	http://lokalavisen.dk/praktik-i-kontrasternes-aarhundrede-/20120309/artikler/703069087/1051
09-03-2012	DR	1700-tallet tiltrækker unge	Artikel	Ja	http://www.dr.dk/P4/Aarhus/Nyheder/Aarhus/2012/03/09/061044.htm
09-03-2012	DR	Oplysning til folket!	Artikel	Nej	http://www.dr.dk/P2/Artikler/Dagens_P2-historie/2012/03/07161137.htm
09-03-2012	DR	P1 Morgen den 9. marts 2012	Notits	Nej	http://www.dr.dk/P1/P1Morgen/Udsendelser/2012/03/09/090430.htm
10-03-2012	Alt Om Aarhus	Stor Bach-koncert afslutter 1700-tal festival i Aarhus	Notits	Ja	http://www.aoa.dk/musik/stor-bach-koncert-afslutter-1700-tals-festival-i-aarhus

Bilag 8 b

Festivalen i netmedier

Dato	Medie	Overskrift	Type	Også trykt?	Link
10-03-2012	Kristeligt Dagblad	Struensee vakt til live for en aften	Notits	Ja	http://www.kristeligt-dagblad.dk/artikel/454294
10-03-2012	Alt Om Aarhus	Anmeldelse: Historisk talkshow med Struensee i Musikhuset	Anmeldelse	Ja	http://www.aoa.dk/scene/annmeldelse-historisk-talkshow-med-struensee-i-musikhuset
10-03-2012	TV2 Østjylland	Pøbel og pudderparykker	Notits	Nej	http://www.tv2oj.dk/artikel/105679
10-03-2012	Alt Om Aarhus	Mød 1700-tallets kvinder på Kvindemuseet	Notits	Nej	http://www.aoa.dk/udstilling/moed-1700-tallets-kvinder-paa-kvindemuseet
11-03-2012	JP Aarhus	Videnfestival	Leder	Ja	http://jp.dk/aarhus/meninger/leder/article2719536.ece
12-03-2012	Alt Om Aarhus	Anmeldelse: BaroqueAros - lyden af Vestergade	Anmeldelse	Ja	http://www.aoa.dk/musik/annmeldelse-baroquearos-lyden-af-vestergade
12-03-2012	Politikens Lokalaviser	Fotokunst med pøbel, pudder og højt hår	Artikel	Ja	http://lokalavisen.dk/fotokunst-med-poebel-pudder-og-hoejt-haar-/20120312/klr/703139537/1266
12-03-2012	DR	Christian Jacobsen Drakenberg blev 146 år...	Notits	Nej	http://www.dr.dk/P1/Alletidershistorie/Udsendelser/2012/03/09101901.htm
14-03-2012	Stiften.dk	Lyt til 300 år gammelt ekko på Store Torv	Notits	Ja	http://stiften.dk/aarhus/lyt-til-300-aar-gammelt-ekko-paa-store-torv
14-03-2012	Politikens Lokalaviser	1700-tals festival med håndværk og foredrag	Notits	Nej	http://lokalavisen.dk/1700-tals-festival-med-haandvaerk-og-foredrag-/20120314/artikler/703149967/1266
14-03-2012	JP Aarhus	"En Kongelig Affære" får gallapremiere	Notits	Nej	http://jp.dk/aarhus/kultur/article2722667.ece
14-03-2012	TV2 Østjylland	En Kongelig Affære	Notits	Nej	http://www.tv2oj.dk/artikel/106333:Aarhus--En-kongelig-affaere
14-03-2012	Alt Om Aarhus	Blog: Kød i Vor Frue Kirke	Kronik	Nej	http://www.aoa.dk/scene/blog-koed-i-vor-frue-kirke

Bilag 8 b

Festivalen i netmedier

Dato	Medie	Overskrift	Type	Også trykt?	Link
14-03-2012	Kristeligt Dagblad	Både Beatles og Mahler	Notits	Nej	http://www.kristeligt-dagblad.dk/artikel/454752
15-03-2012	24timer	Børneweekend med brun sovs og cubansk salsa	Notits	Ja	http://www.24.dk/article.jsp%3Farticleid=15287
15-03-2012	Alt Om Aarhus	Teateranmeldelse: 1700-tals teater	Anmeldelse	Ja	http://www.aoa.dk/scene/teateranmeldelse-1700-tals-teater
15-03-2012	JP Aarhus	Den afmægtige	Kronik	Nej	http://blogs.jp.dk/frontalt/2012/03/15/den-afmægtige-2/
15-03-2012	Stiften.dk	>>Jeg er ikke i skudsikker vest hver dag<<	Notits	Nej	http://stiften.dk/favrskov/jeg-er-ikke-i-skudsikker-vest-hver-dag
15-03-2012	Stiften.dk	Se billederne: Gallapremiere på "En Kongelig Affære"	Notits	Nej	http://stiften.dk/foto/se-billederne-gallapremiere-paa-en-kongelig-affaere
16-03-2012	DR	Fortællinger fra 1700-tallet dominerer kulturscenen	Artikel	Nej	http://www.dr.dk/P1/Kulturkontoret/Udsendelser/2012/03/15152422.htm
17-03-2012	Alt Om Aarhus	Anmeldelse: Bachs "Johannespassionen" i Sankt Lukas Kirke	Anmeldelse	Ja	http://www.aoa.dk/musik/anmeldelse-bachs-johannespassionen-i-sankt-lukas-kirke
17-03-2012	DR	Meget stor interesse for 1700 tallet	Notits	Nej	http://www.dr.dk/P4/Aarhus/Nyheder/Aarhus/2012/03/17/091602.htm
19-03-2012	Kristeligt Dagblad	1700-tallet er god historie	Artikel	Ja	http://www.kristeligt-dagblad.dk/artikel/455334

Bilag 8 c

Festivalen i radio og tv

Dato	Medie	Overskrift og indhold	Type	Link (findes ikke i alle tilfælde)
07-03-2012	TV2 Østjylland	'Go Aften Østjylland' med festival-koordinator og festivalpraktikant i 1700-talskjole	Underholdning	http://www.tv2oj.dk/arkiv/2012/03/07?video_id=25914&autoplay=1
07-03-2012	P2	Interview med Folkeuniversitetets rektor samt Symfoniorkesterets chef.	Musik	http://www.dr.dk/P2/Artikler/Dagens_P2-historie/2012/03/07161137.htm
08-03-2012	TV2 Østjylland	TV2 Østjylland Guide med festivalkoordinator og festivalpraktikant samt frivillig i 1700-talskjoler i Den Gamle By	Guide	http://www.tv2oj.dk/arkiv/2012/03/08?video_id=25985&autoplay=1
08-03-2012	Radio 24/7	Festivalkoordinator live igennem umiddelbart før gallaåbningen af Århundredets Festival	Aftenprogram	
09-03-2012	P1	Folkeuniversitetets rektor igennem direkte fra Aarhus i P1 Morgen	Morgenflade	http://www.dr.dk/P1/P1Morgen/Udsendelser/2012/03/09/090430.htm
09-03-2012	Aarhus Senior Radio	Længere interview med festivalkoordinatoren	Formiddagsprogram	
09-03-2012	P4	Festivalkoordinatoren medvirkede i de lands-dækkende P4-nyheder kl. 12. (og senere udsendelser)	Nyhedsudsendelse	
09-03-2012	P2	Optakt til Århundredets Festival ved Aarhus Symfoniorkester	Musik	http://www.dr.dk/P2/Artikler/Dagens_P2-historie/2012/03/07161137.htm

Bilag 8 c

Festivalen i radio og tv

Dato	Medie	Overskrift og indhold	Type	Link (findes ikke i alle tilfælde)
10-03-2012	TV2 Østjylland	TV2 Østjylland sendte live fra Århundredets Masketal + reportage fra Musikhuset	Regional nyheds-udsendelse	http://www.tv2oj.dk/arkiv/2012/03/10?video_id=26027&autoplay=1
11-03-2012	TV2	Reportage fra Højborgerlig Middag i Den Gamle By i TV2 Nyhederne	Nyheds-udsendelse	http://nyhederne-dyn.tv2.dk/video/index/id/48815830/
12-03-2012	P1	Alle Tiders Historie om 1700-talsfestivalen	Historie-program	http://www.dr.dk/P1/Alletidershistorie/Udsendelser/2012/03/09101901.htm
12-03-2012	DR2	Danskernes Akademi om 1700-tallet	Undervisnings-program	http://www.dr.dk/DR2/Danskernes+akademi/Filosofi_Tro_Historie/1700tallet_oplysningstiden_forside.htm
12-03-2012	P4 Østjylland	Dagens festivalhighligt i P4 Morgen (interviews/reportage)	Morgenflade-program	
13-03-2012	P2	Optagelser + livesending fra Domkirken i anledning af Århundredets Festival	Musik	http://www.dr.dk/P2/Artikler/Dagens_P2-historie/2012/03/07161137.htm
13-03-2012	DR2	Danskernes Akademi om 1700-tallet	Undervisnings-program	http://www.dr.dk/DR2/Danskernes+akademi/Filosofi_Tro_Historie/1700tallet_oplysningstiden_forside.htm
13-03-2012	P4 Østjylland	Dagens festivalhighligt i P4 Morgen (interviews/reportage)	Morgenflade-program	
14-03-2012	DR2	Danskernes Akademi om 1700-tallet	Undervisnings-program	http://www.dr.dk/DR2/Danskernes+akademi/Filosofi_Tro_Historie/1700tallet_oplysningstiden_forside.htm
14-03-2012	P4 Østjylland	Dagens festivalhighligt i P4 Morgen (interviews/reportage)	Morgenflade-program	

Bilag 8 c

Festivalen i radio og tv

Dato	Medie	Overskrift og indhold	Type	Link (findes ikke i alle tilfælde)
14-03-2012	TV2 Østjylland	Reportage fra gallapremiere på 'En Kongelig Affære' i anledning af Århundredets Festival	Regional nyheds- udsendelse	http://www.tv2oj.dk/arkiv/2012/03/14?video_id=26164&autoplay=1
14-03-2012	TV2	Reportage fra gallapremiere på 'En Kongelig Affære' i anledning af Århundredets Festival	22-Nyhederne	http://nyhederne-dyn.tv2.dk/video/index/id/48815830/
14-03-2012	DR Update	Reportage fra gallapremiere på 'En Kongelig Affære' i anledning af Århundredets Festival	Nyheds-udsendelse	http://www.dr.dk/nu/player/#/update/35442/
15-03-2012	P4 Østjylland	Dagens festivalhighligt i P4 Morgen (interviews/reportage)	Morgenflade- program	
15-03-2012	TV2 Østjylland	Feature om Caroline Mathildes kjole på Kvindemuseet i anledning af Århundredets Festival.	Regional nyheds- udsendelse	http://www.tv2oj.dk/arkiv/2012/03/15?video_id=26188&autoplay=1
16-03-2012	P4 Østjylland	Dagens festivalhighligt i P4 Morgen (interviews/reportage)	Morgenflade- program	
16-03-2012	P1	Folkeuniversitetets rektor i 'Kulturkontoret' på P1	Debat/ kultur-program	http://www.dr.dk/P1/Kulturkontoret/Udsendelser/2012/03/15152422.htm
17-03-2012	P4	Det landsdækkende P4-program 'Levende Lørdag' sender live fra Århundredets Festival fra 12-15.	Eftermiddags- fladeprogram	http://www.dr.dk/P4/Programmer/Levende_loerdag/Artikler/2012/0316125211.htm
17-03-2012	P4	Festivalkoordinator i landsdækkende P4-nyheder om tilfredsheden med Århundredets Festival	Nyheds-udsendelser	

1700-tallet og Oplysningstiden

■ Mandag til torsdag fra den 12. mar. 2012 14:10 på DR2

Oplysningstiden i 1700-tallet kommer til at forme den vestlige verden på godt og ondt. - Danskernes Akademi kigger i denne uge nærmere på tiden dengang. Anledningen er den store Århundredets Festival i Aarhus.

Verdens orden - naturens love

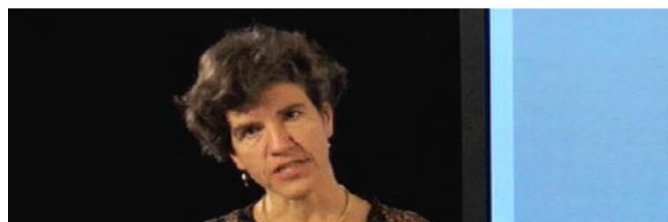
■ 14. mar. 2012 15:20 på DR2

Professor Peter C. Kjærsgaard fra Aarhus Universitet fortæller her, hvordan den store opgave i oplysningstiden var at overføre fornuftens ånd til alle andre områder i tilværelsen og dermed bestemme alltings orden.

Det vilde menneske

■ 14. mar. 2012 14:40 på DR2

Docent Ole Høiris fra Aarhus Universitet fortæller her, hvordan opfattelsen af det vilde menneske ændrede sig i oplysningstiden. De vilde blev nu i stedet betragtet som mennesker, der ikke lod sig underlægge samfundets strenge regler og dogmer.

Faust, djævelen og det modernes opkomst

■ 14. mar. 2012 14:10 på DR2

Lektor Birgit Eriksson fra Aarhus Universitet fortæller her, hvordan dramaet blev til i en periode over 60 år, og hun beskriver, hvordan de forskellige versioner af historien viser Goethes holdninger til oplysningstiden og den spirende modernitet.

Lysets hastighed

■ 26. mar. 2012 14:27 på DR2

Lektor Kurt Møller Pedersen fra Aarhus Universitet fortæller her om lysets hastighed, som faktisk er en dansk opdagelse. Videnskaben om blandt andet lysets hastighed var med til at sætte gang i oplysningstidens debatter.

Modoplysningen - til kamp mod et muligt kaos

■ 13. mar. 2012 15:40 på DR2

Viden om natur, historie og politik var sprængfarlig i slutningen af 1700-tallet. De religiøse så Oplysningstiden som et opgør mod Gud - og den lige vej mod kaos. Lektor Mikkel Thorup fra Aarhus Universitet går i Danskernes Akademi tæt på perioden, der formede den vestlige verden på godt og ondt.

Oplysning - tanker der forandrede verden

13. mar. 2012 14:10 på DR2

Professor Hans-Jørgen Schanz fra Aarhus Universitet fortæller her om den nye naturopfattelse, om sekulariseringen og om den nye historietænkning, der tilsammen ændrede opfattelsen af verden og skabte grobund for moderniteten.

Golden Days - Værdibattle 5: Tro versus fornuft

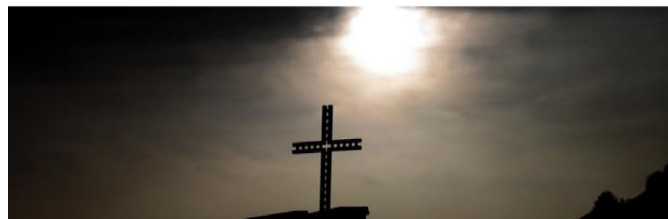
13. mar. 2012 14:30 på DR2

Værdidebat om tro versus fornuft. Debattørerne er delt op i dem der er for tro - og dem der er for fornuft. Filosof og nu tidligere medlem af Det Ethiske Råd Klemens Kappel indleder debatten med en forelæsning.

Løse kvinder i 1700-tallet

12. mar. 2012 14:45 på DR2

Uanset tid og sted så er historien om prostitution stort set ens. 1700-tallets natjofruer, løse kvinder og prostituerede minder om nutidens historie om horehuse og bordelvirksomhed i de københavnske gader. Hør den fascinerende historie fortalt af historiker, mag.art. Charlotte S. H. Jensen.

Guds Vredes Riis – epidemiske sygdomme og statsmagt i 1700-tallet

12. mar. 2012 14:11 på DR2

I begyndelsen af 1700-tallet nærmede pesten sig Danmark. Frederik den 4. bad om støtte til at oprette en sundhedskommission, der skulle beskytte befolkningen. Det blev begyndelsen til statsmagts ret til at gribe ind i borgernes liv - på godt og ondt. Hør Adam Bencard fra Københavns Universitet fortælle om pesten og den nye statsmagts omsorg og magt.

Slaver og opium

12. mar. 2012 15:05 på DR2

De danske storkøbmænd organiserede slavehandlen, opiumsmuglingen og hvidvaskningen af penge i 1700-tallet. Hør Søren Mentz' overraskende forelæsning.

» WWW: Se DR2s hjemmeside med forskerportrætterne

AARHUS KOMMUNE

Gå til aarhus.dk

SØG

KULTURTILBUD PROJEKTER KUNSTNERE STØTTE BØRNEKULTURHUSET **Børnekultur i Aarhus**

< Forside
 < Projekter
 < Igangværende projekter
 < Århundredets Festival
 < Tilbud for skoler
 < Børnekulturhuset

PROJEKTER

Igangværende projekter ▾

- 1001 nats eventyr
- Bydetektiverne
- Dans for børn forår 2012
- En ræv bag øret
- Forfatterskolen
- I arkitektens fodspor
- Kreativt værksted
- Kulturkaravanen
- Maj-grene
- MiniBio - forår 2012
- Mithood
- Sansekuferter
- Tryllestenen - Fortæl med din krop
- ULF i Aarhus
- Århundredets Festival ▾
- Tilbud for skoler ▾
 - Den Gamle By
 - Dansk Landbrugsmuseum
 - Kvindemuseet
 - Naturhistorisk Museum
 - Steno Museet
 - Vor Frue Kirke
 - Børnekulturhuset ▾

1700tals Grønspættebogen

Inspiration til undervisning om 1700tallet

Denne grønspættebog rummer små opslagsinformationer fra 1700tallet. Vi har lavet nogle nedslag under forskellige overskrifter, hvor dele af den viden, der findes i bøger og på nettet, er blevet komprimeret, så du ikke selv behøver at støve det hele op. Desuden findes der i 'bogen' også flere praktiske aktiviteter, sange og lege, som er lige til at gå i gang med.

Til højre på denne side kan du downloade hvert enkelt afsnit af Grønspættebogen som PDF ved at klikke på linket.

Kontakt

Børnekulturhuset
Frederiks Allé 20A
8000 Aarhus C

Telefon: 89 40 48 80
Mobil: 40 22 63 03 - TILMELDING
E-mail: km@aarhus.dk
EAN-nummer: 5798005772606

Grønspættebogen - Skoleliv

 (pdf 411 KB)

Grønspættebogen - Samler og sange

 (pdf 422 KB)

Grønspættebogen - Mad i 1700tallet

 (pdf 657 KB)

Grønspættebogen - Lege i 1700tallet

 (pdf 2 MB)

Grønspættebogen - Rokokoværker

 (pdf 720 KB)

Grønspættebogen - Straf og forbrudelse

 (pdf 221 KB)

Grønspættebogen - Masquerade

 (pdf 722 KB)

Grønspættebogen - Påklædningsdukker

 (pdf 451 KB)

» WWW: Se hjemmesiden med Grønspættebogen

16 | Kultur

Personlige fortællinger åbner for den store historie

Folkeuniversitetet i Aarhus er gået sammen med byens kulturinstitutioner om en stor 1700-tals festival med 200 arrangementer. Alt er historisk korrekt og forskningsbaseret, men formidlingsformerne er blandt andet talkshows, middagsselskab – og dissektion af et stort dyr

AF DORTE WASHUUS
washuus@k.dk

Kong Christian VII's livlæge, Johann Friedrich Struensee, og Danmarks finansminister i 1782, Ernst Schimmelmann, skal begge interviewes af Niels Krause-Kjær i Aarhus i begyndelsen af marts. De to herrer "genoplives" for en stund i forbindelse med "Århundredets 1700 Festival – Opdagelser, pøbel og pudderparykker".

"1700-tallet gemmer på fantastisk mange gode fortællinger, og vi vil gerne genoplive nogle af dem ved blandt andet at lade de personlige skæbner og fortællinger åbne op for den store historie," siger Sten Tiedemann. Han er rektor for Folkeuniversitetet i Aarhus, der er initiativtager til den ambitiøse historiske festival med op mod 200 arrangementer på ni dage. Festivalen er blevet til i et tæt samarbejde med Aarhus Universitet og en lang række af byens kulturinstitutioner, og målet er at præsentere århundredet på andre måder end ved at sætte sig ned og læse om det i en bog.

"Når vi lader to skuespillere agere historiske personer som Struensee og Schimmelmann og får en politisk analytiker som Niels Krause-Kjær til at interviewe dem, så håber vi at få nogle nye indsigter åbenbaret og opnå en bedre forståelse for, hvorfor de gjorde og tænkte, som de gjorde," siger Sten Tiedemann og siger videre, at det blandt andet handler om at afsløre Struensees liv ved

▲ Ved præsentationen af festivalens program var Sten Tiedemann (i midten med hvid paryk), rektor for Folkeuniversitetet i Aarhus og initiativtager til den historiske festival, trukket i 1700-tals kostume. – Foto: Søren Kjeldgaard.

hoffet, hans forhold til dronningen og den psykisk ustabile Christian VII og ikke mindst finde ud af, hvilke idealer og politiske ambitioner den magtfulde livlæge havde. Hvad angår Ernst Schimmelmann er ambitionen at få ham til at forklare det politiske og økonomiske magtapparat i 1700-tallets Danmark, og hvorfor han kæmpede mod handel med negerslaver, men ikke slaveriet som sådan.

"På Folkeuniversitetet har vi arbejdet et år med forskere, formidlere, skuespillere, instruktører, musikere og scenografer for at skabe en forestilling, der sprænger alle rammer for historisk formidling," fortæller Trine Bang, der er festivalkoordinatør.

På samme måde er der arbejdet intenst med de historiske detaljer omkring de mange andre arrangementer, eksempelvis et maskebal med ildgøglere, menuetdans og meterhøjt rokokohår og en såkaldt højborgerlig middag i Møntmestergården i Den Gamle By, der kun vil være oplyst af stearinlys og opvarmet af kaminerne, og hvor gæsterne kan nyde seks typiske retter fra 1700-tallets store taller tilberedt ud fra originale opskrifter.

Der vil under festivalen være byvandring, hvor man kan møde tiggere og smædvisesangere i byens baggårde, der vil være litterær salon med langtidsholdbart læsestof, erotisk salon med oplæsning af datidens mest vovede forfatter Fanny Hill og

kabaret med drikkeviser af Ambrosius Stub. Dertil kommer masser af foredrag og forskerdebat og så noget så usædvanligt som en dissektion. Sidstnævnte står zoofysiolog Tobias Wang fra Aarhus Universitet og dyrlæge Mads Bertelsen fra Zoologisk Have i København for. Med skalpeller skærer de gennem et stort dyr, hvilket vides endnu ikke, og fortæller ved den lejlighed om dyrets organer og 1700-tallets videnskabelige nysgerrighed.

Alt, hvad der kommer til at foregå, vil være forskningsbaseret, og overalt vil der blive leget og eksperimenteret med formidlingen. Det glæder Ulrik Langen, der er historiker og ansat på Syddansk Universitet:

"Det gælder om at møde

folk der, hvor de er, og en måde at lokke dem ind på er ved at bruge former, der er kendte fra andre sammenhænge," siger Ulrik Langen, der blandt andet er meget begejstret for ideen bag det historiske talkshow.

"Vi historikere har nogle gange en tendens til at dele alting op i forskning på den ene side og formidling på den anden. Men de to ting er ikke uforenelige størrelser, tværtimod kan de godt gå op i en højere enhed, og det er festivalen i Aarhus et godt eksempel på," siger han.

Han gør sig ingen forhåbninger om, at de mennesker, der deltager i arrangementerne skal komme ud som historiske eksperter, og det er heller ikke meningen. Men han tror, at de nye måder at formidle historien på kan være med til at skærpe en interesse, som mange bagefter vil forfølge ved at læse bøger eller gå til foredrag om emnet.

1700-tallet er blandt andet de store opdagelsesrejseres tid, og det er den tid, hvor videnskabsmænd for alvor begynder at opmåle verden og finde ud af, hvordan alting hænger sammen. Det er også de store rober og pudderparykkernes tid og et århundrede med store kontraster mellem det eventyrlystne og ekstravagante over for det grusomme og brutale og ikke mindst mellem rig og fattig.

Kirkeligt og kulturelt sker der en masse i 1700-tallet, og kirkerne i og omkring Aarhus er da også i stort omfang med i festivalen. I Aarhus Domkir-

ke kan man blandt andet høre solokantater af 1700-tallets vigtigste komponist af protestantisk musik, Johan Sebastian Bach, og i Sankt Lukas Kirke opføres Bachs Johannes Passionen. I Ellevang Kirke spiller barokensemblet Cantica Consort, og i Kasted Kirke spiller Den Danske Salmeduo salmer af Brorson. På Aarhus Teater spiller Holbergs "Jeppes på Bjerget", og der er under festivalen gallapremiere på den nye danske film "En kongelig affære", hvor Mads Mikkelsen spiller Struensee.

"Århundredets 1700 Festival" har fået økonomisk støtte af blandt andet Statens Kunstfond, Aarhus Kommune, Dansk Oplysningsråd og en lang række private virksomheder. Det har blandt andet gjort det muligt for Folkeuniversitetet at få lavet en bog om 1700-tallet, som vil blive husstandsmodtaget i 200.000 eksemplarer i slutningen af februar.

HISTORISK FESTIVAL

► "Århundredets 1700 Festival – Opdagelser, pøbel og pudderparykker" løber af stablen den 9.-18. marts 2012. Folkeuniversitetet i Aarhus er initiativtager og arrangerer festivalen i samarbejde med mange af byens kulturinstitutioner og foreninger. Planen er at lave historiske festivaler også i 2014 og 2016, hvor det bliver henholdsvis 1800- og 1900-tallet, der kommer i fokus.

Århundredets 1700 Festival

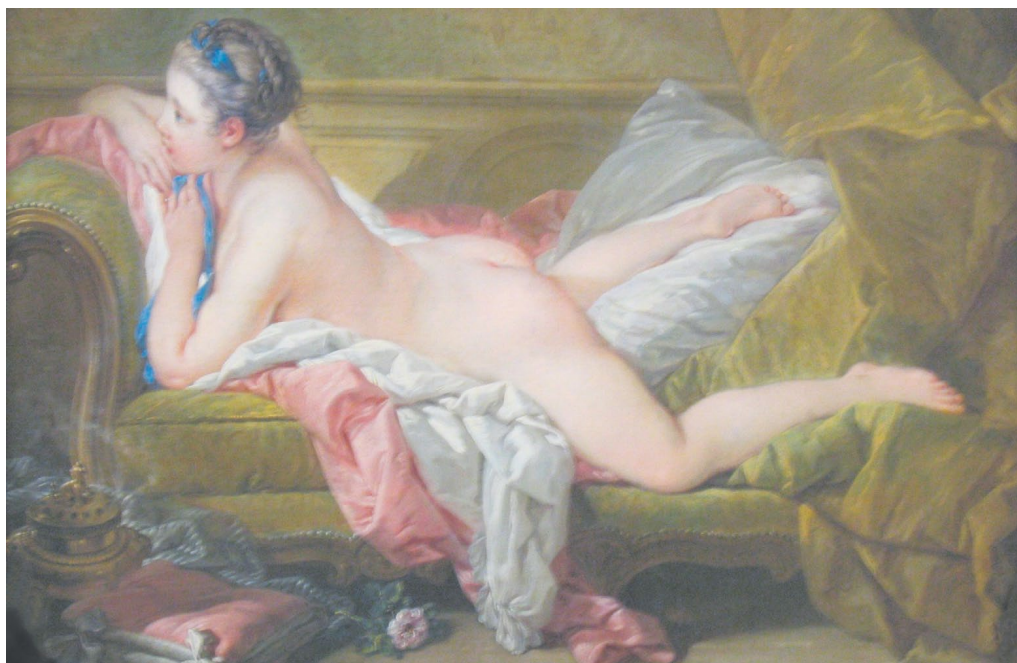
BERLINGSKE / 1. SEKTION / ONSDAG 07.03.2012 / KULTUR / .23
 REDIGERET AF HANNE BROS. LAYOUT ANNIE ØLLGAARD

fakta ■

1700-talsfestival

- Fra festivalens program 9.-18. marts:
- Århundredets Maskebal: Ildgøglere, opera-sangere og menuet. Studentehuset Aarhus lørdag 10. marts.
- Historiske Talkshows i Musikhuset: Hvad ville to af 1700-tallets hovedpersoner fortælle, hvis vi fik dem i tale i dag?
- Fortællinger i Domkirken: Oplev Domkirken forvandlet til fire fortællescener. Kirkens drengekor, 1700-talsorgel og smagsoplevelser fra koloniernes verden skaber en ganske særlig aften.
- Gallapremiere på »En Kongelig Affære« i BioCity. Mød skuespillerne efter filmen.
- Højborgerlig middag i Møntmestergården: Alt tilberedt ud fra originale påskrifter.
- Erotisk salon: Aarhus Teater inviterer op under skørterne på 1700-tallet, når teatret åbner døren til erotisk salon. Hør skuespillere læse op fra Casanova og den erotiske roman Fanny Hill og få røde kinder.
- Forskerdebatter: Oplysningstidens værdier og idealer sættes til debat i Stakladen.
- Mød dronning Caroline Mathilde: Få en snak med Caroline Mathilde når hun i festivalen går rundt på Kvindemuseet og svarer på spørgsmål om livet ved hoffet og hendes affære med livlægen Struensee.

AARHUNDREDETSFESTIVAL.DK

Francois Bouchers maleri fra 1751 af Marie-Louise O'Murphy, Ludvig den XV's elskerinde. Foto fra Aarhus Universitetsforlags »1700-tallet Sort på Hvidt.«

Festival. 1700-tallet er genstand for en stor festival i Aarhus i denne uge og arrangørerne er sikre på, at 1700-tallet aldrig bliver forældet.

1700-tallet er hot – igen!

Af Bent Blüdnikow

1700-tallet er atter blevet populært – faktisk er perioden aldrig gået af mode. I denne uge åbner Aarhus for en storstilet 1700-tals-festival med titlen Århundredets Festival og med 200 arrangementer. I den nærmeste fremtid er der premiere på ikke mindre end to film om Struensee og Caroline Mathilde, der også følger 1700-tallet ud.

Hvorfor er 1700-tallet atter populært? Skyldes det bare de pornografiske forfattere, revolutionens bloddryppende historier, den nye tids frække og dristige mode eller hvad? Juliane Engelhardt er 1700-tals-ekspert ved Københavns Universitet og benægter ikke, at Marquis de Sade og andre frække skribenter, den revolutionære tidsånd og oplysningstidens frembrud til stadighed appellerer og provokerer vor egen puritanske tid, men hun peger også på mere grundlæggende forhold:

»Med oplysningstiden og revolutionen i 1780erne får vi introduceret en debat om universelle værdier. Pludselig diskuteres man ytringsfrihed, religionsfrihed og hvordan den

slags friheder skal vægtes over for hinanden. Så i vor egen moderne tid, hvor kulturmøder netop har fremprovokeret den slags principielle sammenstød af værdier, er 1700-tallet en skatkiste.«

Struensee bliver interviewet

Juliane Engelhardt peger desuden på, at historien om Struensee og Caroline Mathilde virkelig er en herlig historie af verdensklasse.

Det vil være de fleste bekendt, at Christian VII's livlæge Johann Fr. Struensee i 1770-1772 blev Danmarks reelle hersker og havde et forhold til dronning Caroline Mathilde. Struensee indførte ytringsfrihed, og han skal ses i sammenhæng med den generelle europæiske oplysningbevægelse.

Festivalen i Aarhus tager utraditionelle midler i brug for at genskabe 1700-tallet så livagtigt som muligt. Kommentator Niels Krause-Kjær interviewer live både Struensee og finansminister Ernst Schimmelmann. I Den Gamle By bliver der maskebal og danset menuetdans. I Møntmestergården kan man des-

uden spise fine retter, som man lavede dem i 1700-tallet. Man vil på oplæsnings-scener kunne høre både den erotiske roman Fanny Hill og drikkeviser af Ambrosius Stub blive læst op.

Caroline Mathilde i hovedrollen

Som sagt er der to film på vej. Zentropas storfilm »En kongelig affære« med Mads Mikkelsen, Alicia Vikander, Mikkel Boe Følsgaard og Trine Dyrholm har premiere 29. marts. Den er allerede blevet vist på filmfestivalen i Berlin. Instruktøren er Nikolaj Arcel, der har genskabt perioden med et stort budget. Noget mindre budget er der blevet til Christine Hermansens kunstfilm om dronning Caroline Mathilde, der blev afsløret i sit utroskab med Struensee og i sidste ende blev sendt bort fra Danmark. Hermansens film hedder »Caroline – den sidste rejse.« Den får repræmiere den 20. april.

Historikerne har nok at øse af, når de bruger kulørte farver til at male et billede af 1700-tallet. De stærke karakterer som filosofen Vol-

taire, revolutionsfantasten Robespierre og encyklopædisten Diderot står stærkt i skilddringen, men Juliane Engelhardt advarer mod at male et for rosenrødt billede af perioden: »Vi skal huske, at nok var 1700-tallets anden halvdel revolutionerende, men den var ikke moderne i vor egen forstand. Det moderne demokrati var ikke noget, man syntes var en god idé – det var slet ikke på tale. Og ganske talte man om menneskets grundlæggende rettigheder, men man mente, at de fattige skulle blive i deres klasse, og at bonden ikke skulle gøre sig håb om at vriste sig løs af sin placering nede i det sociale hieraki. Religionsfriheden var det også småt med, så lad os ikke rive med af fremstillingen af 1700-tallets som åh så fri og moderne.«

Jacob Lohmann som Struensee (t.v.) og Martin Hestbæk som Schimmelmänn skal frem til den 18. marts deltage i en række talkshows med Niels Krause Kjær som vært. Foto: Søren Kjeldgaard

Ej blot pudder og parykker

KASPER SCHÜTT-JENSEN
kasperschutt@jp.dk

For næsten 250 år siden tjente finansmanden og politikeren Ernst Schimmelmänn en formue på slavernes arbejde i sukkerplantagerne på St. Croix.

Nu får han chancen for at forklare sig.

I en række talkshows på Århundredets Festival i Musikhuset Aarhus, hvor journalist Niels Krause-Kjær er vært, har skuespilleren Martin Hestbæk rollen som Schimmelmänn, mens kollegaen Jacob Lohmann giver den som livlægen Johann Friedrich Struensee, som forførte dronning Caroline Mathilde, erobrede magten fra Christian VII og endte livet med hovedet hugget af.

Ifølge Sten Tiedemann, rektor på Folkeuniversitetet i

Aarhus, som står bag Århundredets Festival, der begynder i dag, har vi fortrængt mange begivenheder fra 1700-tallet.

»Vi har en tendens til at glemme de grimme sider af historien,« siger han.

»Danmark var en slave- nation, men der findes kun få bøger om dette vigtige emne, som ikke engang museerne prioriterer højt nok. Det er en af grundene til, at vi fokuserer på denne mørke del af vores historie.«

Væbnet til tænderne

På scenen i Musikhuset Aarhus finder man desuden professor og historiker Ulrik Langen, hvis bog "Den Afmægtige – en biografi om Christian 7." har fungeret som inspiration for Nikolaj Arcels aktuelle film "En kongelig affære", der får premiere under festivalen.

Ifølge Ulrik Langen har man ofte malet et pænt og harmonisk billede af 1700-tallet.

»Mange opfatter 1700-tallet som et frivolt århundrede, hvor mænd vimsede rundt med kindrødt, pudder og parykker. Det er visuelt og nemt at formidle, men under pudderet ligger en alvorligere historie. Slaveriet var omfattende, og Danmark var en ekstremt militariseret stat. Vi var væbnet til tænderne,« siger Ulrik Langen.

Kritik af Nationalmuseet

Sten Tiedemann har haft svært ved at finde materiale om den danske handel med slaver og kritiserer blandt andre Nationalmuseet for at gøre for lidt ud af slaveriet i den faste samling.

»På Nationalmuseet er denne del af danmarkshistorien henvist til et lille hjørne i

et par støvede montere, hvor man skulle have de skarpe læsebriller på for at tyde en lille bitte tekst om trekants-handelen. Her er ingen beretning om, hvordan vi piskede slaverne til døde, voldtog dem og huggede dem i stykker, hvis de gjorde oprør mod at blive brændemærket og lagt i lænker. Op til 40 pct. af slaverne døde på transporterne over Atlanterhavet, men i udstillingskataloget fra vores nationale museum bruger man mere plads på at beskrive ligestyldigheder om, hvordan man bryggede te, og hvad man drak den af,« siger Sten Tiedemann, som kalder prioriteringen skandaløs.

»Det ligner bevidst historisk spin. Man nævner en masse ubetydelige ting i håb om, at folk ikke lægger mærke til det kontroversielle. Jo, Peter von Scholten slap slaverne fri, men hvorfor ikke

»Danmark var en slavenation, men der findes kun få bøger om dette vigtige emne, som ikke engang museerne prioriterer højt nok. Det er en af grundene til, at vi fokuserer på denne mørke del af vores historie.

Sten Tiedemann,
rektor på Folkeuniversitetet
i Aarhus

også fortælle historien om finansminister Schimmelmänn, der kæmpede imod slavehandel, men samtidig tjente en formue på slavernes

arbejde på sine sukkerplanter. Hvis vi ikke ser for tiden i øjnene, vil vi fortsat være fastholdt i vores opfattelse af de sorte som nogle små stakler, der ikke kan tage vare på sig selv.«

Direktør: »Vrøvl«

På Nationalmuseet afviser direktør, Per Kristian Madsen, kritikken.

»Det er noget vrøvl at komme med,« siger han.

»Vi åbnede i januar særudstillingen "Europa møder verden", hvor udnyttelsen af slaverne er beskrevet. De Dansk Vestindiske Øer blev solgt til USA i 1917, og historien er måske gledet lidt i glemmebogen, men vi har ingen interesse i at se bort fra slaveriden. Vi igangsatte for nogle år siden et omfattende samarbejde med kolleger i Ghana, hvor slaverne blev transporteret fra, og vi præ-

FAKTA**Århundredets Festival**

■ Aarhus, den 9.-18. marts
■ Museer, teatre, biografer, koncertsale, universitetet og øvrige institutioner vækker 1700-tallet til live i Aarhus.

Århundredets maskebal
Med idlgøglere, operasangere, halvmasker, pudderparykker og åbner Århundredets Festival med et stort maskebal i Studentarhus Aarhus.

Historiske Talkshows i Musikhuset

Hvad ville to af 1700-tallets hovedpersoner fortælle, hvis vi fik dem i tale i dag? Få svaret, når journalist Niels Krause-Kjær vækker livlægen Struensee og finansminister Schimmelmann til live i et moderne talkshow.

Fortællinger i Domkirken
Oplev Domkirken forvandlet til fire fortællerscener, hvor man bevæger dig rundt til speedforedrag om 1700-tallets verden.

Artaxerxes
Teaterselskabet Pulchra Semper Veritas præsenterer en uropførelse af Holbergs eneste – og næsten ukendte – tragedie "Artaxerxes". Med opsætning i Helsingør Theater i Den Gamle By er stykket en totaloplevelse af rokokotidens teaterforestillinger.

Mød dronning Caroline Mathilde
Få en snak med Caroline Mathilde, når hun i festivalen går rundt på Kvindemuseet og svarer på spørgsmål om livet ved hoffet, hendes forhold til Christian VII og hendes affære med livlægen Struensee.

Program: aarhundredetsfestival.dk

Kaos i kosmos

■ Trine Boesen tager os på en kunstnerisk rejse ud i den intergalaktiske nat

KUNSTUDSTILLING

TRINE BOESEN:
"EVERYTHING IS BLINKING"
Beaver Projects, Fredericiagade 30, København K.
2. del af udstillingen bestående af grafiske værker kan ses hos Permildd & Rosengreen, Grundtvigsvej 5, Frederiksberg.
Til den 24. marts

TOM JØRGENSEN

kultur@jpd.dk

Beaver Projects små, intime lokaler i Fredericiagade er for en stund forvandlet til en stjerneklar nat i rummet. Den tyste, sorte intethed afbrydes med jævne mellemrum af runde intergalaktiske verdener, der har en varierende grad af lighed med vores gode gamle Jord.

Det er Trine Boesen, der er på spil med sin første separatudstilling i to år, "Everything is Blinking". Med lutter cirkelrunde billeder i en rummæssig totalinstallation.

Det kontrollerede kaos

Har man fulgt den 39-årige Trine Boesens kunst i en årække, kan man se, hvordan hun gradvis har skruet ned for myriaden af detaljer. Billederne, en blanding af akrylmaling, tegning, collage og airbrush, er blevet roligere og mere disciplinerede. Noget, der ved første øjekast har tilført et vist element af tørhed over de forhen så dynamiske billeder. Ser man nærmere ef-

ter, bliver man imidlertid opmærksom på, hvor mange små fortællinger, man stadig kan finde i hendes særegne univers.

Flydende tilfældighed

Røde fluesvampe, rulletrapper, ventilatorer, reklame-logoer, bynavne med sprogligt forvirrende signaler og trafikskilte fratagning deres logistiske betydning hvirvler ind og ud mellem hinanden i en form for kontrolleret kaos.

Er der tale om en altomfattende eksplosion eller en apokalyptisk implosion? Det vides ikke og skal tilsyneladende ikke vides med sikkerhed.

Det virker, som om Trine Boesen vendker sig en zen-buddhistisk erkendelse af tingenes og Altets flydende tilfældighed. Et ironisk skuldertræk over for vores hastigt accelererende nedsmeltning i finanskrise og økologisk ragnarok uden på noget tidspunkt at forfalde til postmodernismens nemme nihilisme.

Trine Boesen vil meget gerne give os en såvel malerisk som erkendelsesmæssig rutschetur i solsystemets "Mystiske Hus". Hun skal bare hele tiden sørge for at finde den rette balance mellem disciplineret penselføring og malerisk frihed. I billedet som "Debunk" lykkes det til fulde.

Kaos og malerisk disciplin
mødes i Trine Boesens univers: "Something Golden", 2012, akryl og blyant på lærred. Diameter: 110 cm.

Trine Boesens cocktail af forvredne perspektiver, hyperpræcise konturer, absurde fortællinger og malerisk løssluppenhed fungerer perfekt i dette billede "Debunk", 2012, akryl og blyant på lærred. Diameter 90 cm.

Festival: 1700-tallet vækkes til live på Århundredets Festival, der begynder i dag i Aarhus. På programmet er alt fra maskebal til slavehandel.

senterede sidste år en større særudstilling om De Dansk Vestindiske Øer. I øjeblikket arbejder vi på et projekt om de sorte fra De Dansk Vestindiske Øer, som kom til Danmark.»

Tilgængelig historie

Erik Gøbel, arkivar og seniorforsker i Rigsarkivet, fornemmer en fornyet interesse for 1700-tallet.

»Historien har været gemt lidt væk, da den ikke er så rar at tænke på, men i løbet af de seneste år har yngre historikere taget fat på Dansk Vestindiens historie, som vi har halvanden hyldekilometer arkivalier om. Her i Rigsarkivet har vi nyregistreret alle samlingerne fra Guldkysten, hvor slaverne blev købt, og Dansk Vestindien, hvor de havnede. Nu ved vi præcis, hvad vi har på hyldeerne, og den viden kommer til sin ret,

når de unge i fremtiden vælger at skrive ph.d.-afhandlinger inden for dette felt,« siger Erik Gøbel.

Og begivenhederne i 1700-tallet er stadig aktuelle.

»Ytringsfriheden opstod, fordi der opstod et behov for at kunne lufte tanker, så man kunne indrette samfundet på en ny måde. Der var dog ikke tale som ytringsfrihed, som vi kender den i dag, for direkte kritik af magthaverne var man ikke interesseret i. Historien kan lære os ikke at tage ytringsfriheden for givet. Nogen har kæmpet for den,« siger Ulrik Langen, mens Erik Gøbel lægger vægt på både dramatikken og integrationen.

Inspiration til integration

»Vi kommer ikke uden om trekantshandlen med slaver, men der er også historien om Christian VII's hoflæge, som

blev så gode venner med dronningen, at der kom et barn ud af det,« siger forskeren, som mener, at vi kan lære meget af datidens samfund.

»Kongen regerede over Danmark, Norge, Holsten, Slesvig, tropekolonierne i både Asien, Afrika og Vestindien samt Færøerne, Island og Grønland. Der var altså tale om en meget sammensat stat, og København var fyldt med indvandrere fra især Holsten. De tysktalende indvandrere sad på alle de højeste poster i samfundet, når man ser bort fra kongefamilien, som også var meget tysk inspireret. Tysk var et ganske almindeligt sprog i pørene kredse, og skulle det være rigtig fint, talte man fransk. Man betragtede slet ikke indvandreren som fremmede. Måske kunne vi lære noget af det i dag?«

POLITIKEN 2

KULTUR

Mandag 12. marts 2012

Måske var det omgivelserne i DR's fornemme koncerthuset, der ramte Tindresticks, i hvert fald var det følsomme britiske bands koncert **smuk, men monoton**. Bagsiden

KRITIK | DEBAT | NAVNE

Struensee ville aldrig have haft en spindoktor

Et talkshow kan selv en afdød politiker fra 1700-tallet få luftet tanker om erotik og magtbegær. Sådan skal vi lære at formidle historien, siger eksperterne bag aktuelt show.

Johann Friedrich Struensee har rejst sig op fra den røde designerstol.

»Det er for gement, Krause, at du bringer denne her sag frem«, tordner han.

»Vi havde aftalt, at dette talkshow skulle handle om mig og mit liv som læge.«

Han skyder brystets flæser og sløjer frem og tager nogle hurtige skridt væk, så han indtager scenens midtpunkt. »Men i virkeligheden er Deres hængst blot at bore i mit forhold til dronning Caroline Mathilde, konkluderer livlægen så med foragt og spejder efter en udgang.

Journalist og politisk kommentator Niels Krause-Kjær, manden, der netop har stillet Struensee sit spørgsmål, drejer sig en halv omgang på stolen.

»Jamen, det hænger jo uløseligt sammen med dit fald fra magtens«, prøver han og vifter bestemt med hånden mod den tomme stol på scenen.

»Sæt dig nu ned.« Struensee, iført jakke med guldborter, spænder på skoene og pudret paryk, malker ret om end med en smule modvilje. Talkshowet skal vare over en time endnu, så det går ikke, at hovedpersonen skridter.

Slet ikke når Niels Krause-Kjær, som han påstår i starten, har brugt krudt på at hente den for længst afdøde livlæge for kong Christian VII op fra graven, så han kunne medvirke i dagens historiske talkshow i Musikhuset i Aarhus.

Talkshowet Struensee - lykkeridder eller politisk geni? er en del af Århundredets Festival i Aarhus, som puster liv i 1700-tallet. Festivalen er lavet i samarbejde med Folkeuniversitetet Aarhus og skal gøre os klogere på et århundrede, hvor al magt lå hos den enevidde konge, hvor tanker om oplysning og yttringsfrihed tog fart, og hvor Danmark handlede slaver og solgte kaffe.

Det er første gang, nogen prøver kræfter med at sætte et historisk talkshow op, og folkene bag forestillingen ser det som en ny måde at fortælle om to af 1700-tallets mest magtfulde og visionære danske politikere, Ernst Heinrich von Schimmelmann, der bidrog til forbudnet mod slævehandel, og livlægen Johann Friedrich Struensee, der var den reelle magthaver i

Danmark fra 1770 til 1772.

I talkshowene går den politisk gavede journalist og kommentator Niels Krause-Kjær de historiske figurer på klingene, som havde det været en af nutidens politiske magthavere, der sad i stolen. For hvordan kunne Struensee være fortæller for den eneviddige uindskrænkede magt, og så selv tage den?

Struensee opløste de andre magtkliger ved hoffet og gjorde sig gennem sit virke som læge til den eneste med adgang til den letpåkørlige konge, der led af angst og sindssyge og var uinteressert i regeringssagerne. Samtidig var han præget af oplysningstidens tanker om oplyst enevælde og gennemførte blandt andet reformer til forbedring af velfærd for de laveste klasser og indførte trykkefrihed. Og skabte sig fjender i enevældens magtfulde klasser, hvilket endte med at koste ham livet.

»Jeg kan se bøden. Han har lige tørreret sin økse af for blod. Alles blik er rettet mod mig, fortæller Struensee lavmalt fra stolen, hvor han igen har sat sig. Hans øjne er Jerne.«

»Han trækker mig hen mod blokken. Der lugter af varmt blod fra Brandt, da jeg lægger mig på plads. Resten giver sig selv...«

Kommentatorsporet

Struensee og hans interviewer sidder som forstenede i designerstolene, mens lyden fra den dramatiske henrettelse fortæller historien i makabre detaljer. De få rekvisitter på scenen, et lille bord med en vase blomster og et par glas vand, får alle vade teateropsætninger til at virke oversminkede. Men det er ikke den afgørende forskel mellem talkshowet og et almindeligt teaterstykke. Det er den historiske kontekst, som talkshowet har med, mener Ulrik Langen, som er lektor i historie på Syddansk Universitet og har skrevet flere bøger om 1700-tallet.

»Når man laver en film eller teaterstykke over historiske begivenheder, er man nødt til at binde det op på personer og deres følelsesmæssige dramaer. Men i et talkshow får man både den personlige fortælling, de større sammenhænge og indblikket i datidens magtstrukturer. Man får kommentatorsporet«, forklarer Ulrik Langen.

Det er blandt andet med udgangspunkt i hans bøger, at instruktør Bent Nørgaard har skrevet manuskriptet til forestillingen. Det krævede tung research

HISTORISK. Skuespiller Jacob Lohmann (til højre) spiller rollen som Struensee, der bliver interviewet af journalist og kommentator Niels Krause-Kjær. I baggrunden ses komponist Hans Sydow. Foto: Carsten Ingemann

og var ikke en helt nem opgave at løfte, forklarer manuskriptforfatteren.

»Det har været sindssygt sjovt at lege med formen. Struensee er jo en teaterfigur, hvor Krause er virkeligheden. Udfordringen var at få balancen mellem de to i orden, så det udviklede sig til et talkshow med både nutidige og historiske elementer«, forklarer Bent Nørgaard, efter at forestillingen er forbi, og rengøringspersonalet er gået i gang med at støvsuge gulvtæpperne. Niels Krause-Kjær dukker pludselig frem bag scenetæppet.

»Det var super gået, Niels«, siger Bent Nørgaard og vipper lidt med hovedet af begejstring.

»Den der pingpong, I havde gang i med rygekabiner, det var forrygende«, fortsætter han, inden Krause-Kjær igen er forfuset.

Ud over researcharbejdet gjaldt det og

så om at ramme »den moderne talkshowtone«, forklarer han. Især DR-klassikeren 'Her er dit liv', hvor en kendt person kommer i studiet og fortæller anekdoter og giver et indblik i sit liv, har været inspirerende, men instruktøren har også lånt elementer fra amerikanske programmer som 'Oprah' med dronningen af talkshow Oprah Winfrey som vært og komikeren David Lettermans 'Late Show'.

Bent Nørgaard så Niels Krause-Kjær som værtsmateriale, fordi den politiske magt er central i både Schimmelmanns og Struensees historie.

Men hvorfor skal man pakke danmarkshistorie ind i et populært underholdningsformat?, spørger jeg ham.

»Min veninde udtrykte det meget godt efter showet: Det var jo sådan, historieundervisning skulle have været i gymnasiet!, sagde hun. Fordi showet både taler

FAKTA

ÅRHUNDREDETS FESTIVAL

En ny historisk vidensfestival i Aarhus. Festivalen præsenteres af Folkeuniversitetet i Aarhus i tæt samarbejde med Aarhus Universitet og flere kulturinstitutioner.

Arets festival 'Opdagelser, pøbel og pudderparykker' sætter spot på 1700-tallet. Festivalen sætter i 2014 fokus på 1800-tallet og i 2016 på 1900-tallet.

Blandt arrangementerne, der løber fra 9. til 18. marts, er en række foredrag, debatter, koncerter og begivenheder som maskebal, højborgelig middag og børnemaskerade.

til vores intellekt og vores lyst til at blive underholdt, siger Bent Nørgaard, som bliver bakket op af de to forskere, der har været involveret i projektet.

Ulrik Langen pointerer, at det er lærerigt for historikere at prøve andre måder at fortælle på.

»Vi historikere skal blive bedre til at gentænke vores udtryksmåde. Vi skal kunne koge vores budskab ned til et koncentrat, for det giver gennemslagskraft og vækker interessen hos folk«, siger Ulrik Langen.

Det samme mener idéhistoriker Hans-Jørgen Schanz, som også har bidraget med historisk research. Jeg spørger ham, om vi ikke mister nuancerne i historien, når den bliver formidlet bredt og poppet.

»Folk har vænnet sig til medievilkårene i dag, og der skal derfor mere larm til at fange folks opmærksomhed. Det er indlysende, at et sådant show ikke kan stå alene. Men det er bedre at have forenklet viden end at være helt blank«, siger Hans-Jørgen Schanz, der er professor på Aarhus Universitet.

Jeg møder ham i pausen, kort før han skal deltage i anden halvdel af talkshowet. Her er Struensee igen lagt i graven, og Niels Krause-Kjær, Ulrik Langen og Hans-Jørgen Schanz har nogenlunde fjerde tøjer til at snakke om Struensee. Eller som han med et listigt smil forklarer: »Det er først nu, talkshowet begynder.«

En finger i vandet

Snart efter sidder de alle tre i det lille opsatte studie foran de støjle stølker med publikum. Niels Krause-Kjær tager tilføj til sit spørgsmål ved at læne sig frem mod sine to gæster i studiet.

»Harde Struensee været en god politiker i dag?«

Hans-Jørgen Schanz ryster på hovedet. »Nej, det havde han bestemt ikke. For det første, fordi han var alt for ærlig. Og fordi han havde afvist at have en spindoktor, siger han til publikums store forføjelse.«

Ulrik Langen fortsætter: »Ja, han var i udpræget grad en kontrolfreak, og han kunne ikke lægge den mindste smule ansvar fra sig. Selv spørgsmålet var, hvor mange staldrenge der skulle være i hoffets stalde, blandede han sig i.«

Niels Krause-Kjær planter en finger i sit vandglas og trækker den op igen. Handlingen skal illustrere hans spørgsmål om, hvorvidt Struensee har præget Danmark eller om livlægen ligesom fingeren i vandet har efterladt overfladen ubørt.

»Det har haft en enorm betydning for danmarkshistorien, at der har fandtes en som Struensee. Men hans politik blev ikke gennemført, og den betød derfor ikke noget for Danmark«, svarer Ulrik Langen.

»Og man kan se det på din finger nu,« siger Hans-Jørgen Schanz og peger på den våde pefingering.

Ulrik Langen griner: »Og smage det på vandet.«

mette.ljensen@politik.dk